

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ**

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему Управління фінансовими ресурсами державного банку АТ КБ
«Приватбанк»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0720-удмф-з
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
(код і назва спеціальності)

страхування»

Москальова Є. С.

освітньої програми управління державними
(код і назва освітньої програми)

та місцевими фінансами

спеціалізації _____

(код і назва спеціалізації)

(ініціали та прізвище)

Керівник доцент кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів, доцент, к.е.н.

Фатюха В.В.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент доцент кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів, к.е.н.

Афонов Р.П.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Запоріжжя
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та назва)
Освітня програма Управління державними та місцевими фінансами
(код та назва)
Спеціалізація _____
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри д.е.н., проф.
Глушчевський В.В.

«_____» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНЦІ

Москальовій Євгенії Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) Управління фінансовими ресурсами державного банку АТ КБ «Приватбанк»

керівник роботи Фатюха В.В., к.е.н., доцент,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «30» червня 2021 року № 975-с

2. Строк подання студентом роботи 10 грудня 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи Публічна фінансова звітність банку, що розглядається в роботі. Літературні джерела. Фахові періодичні видання

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

Теоретична частина. Теоретичні аспекти управління фінансовими ресурсами державного банку

Аналітична частина. Аналіз фінансових ресурсів банку АТ КБ «Приватбанк».

Проектна частина. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсам державного банку АТ КБ «Приватбанк».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Таблиця 1.1. Теоретичні підходи вчених щодо визначення сутності поняття “фінансові ресурси банку”. Рис.

1.1. Ресурсна база комерційного банку. Рис. 1.2. Загальна класифікація банківських ресурсів. Рис. 1.3.

Складові елементи та джерела формування власного капіталу банку. Таблиця 1.2. Характеристика залучених

банківських ресурсів. Таблиця 1.3. Характеристика запозичених банківських ресурсів. Рис. 1.4. Макро- та

мікроекономічний аспекти формування ресурсів банків. Рис 1.5. Класифікація фінансових ресурсів банку.

Рис. 1.6. Класифікація ресурсів банку за джерелами формування. Рис. 1.7. Показник рівня осідання

грошових коштів. Рис. 1.8. Показник середньої тривалості зберігання котів на рахунку. Таблиця 1.4.

Коефіцієнти аналізу власного капіталу. Таблиця 1.5. Динаміка зміни кількості банків України з 1 січня 2017

року по 1 січня 2021 року. Таблиця 1.6. Сумарні активи українських комерційних банків з 01.01.2017 по

01.01.2021 рр.. Таблиця 2.1. Економічний паспорт АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.. Рис. 2.1 Основні показники економічного паспорту за 2018-2020 рр.. Рис. 2.2 Динаміка зміни активів за 2018-2020 рр.. Рис. 2.3 Динаміка зміни зобов'язань за 2018-2020 рр.. Рис. 2.4. Накопичений дефіцит за 2018-2020 рр... Таблиця 2.2. Аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» за 2018 рік. Таблиця 2.3. Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2018 рік. Рис. 2.5. Структура активів станом на 01.01.2018. Рис. 2.6. Структура активів станом на 31.12.2018. Рис. 2.7. Структура пасивів за період з 01.01.2018 по 12.31.2018. Таблиця 2.4. Аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» за 2019 рік. Таблиця 2.5. Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2019 рік. Рис. 2.8. Структура активів станом на 01.01.2019. Рис. 2.9. Структура активів станом на 31.12.2019. Рис. 2.10. Структура пасивів за 2019 рік. Таблиця 2.6. Аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік. Таблиця 2.7. Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік. Рис. 2.11. Структура активів станом на 01.01.2020. Рис. 2.12. Структура активів станом на 31.12.2020. Рис. 2.13. Структура пасивів за 2020 рік. Таблиці 2.8. Вихідні дані для аналізу фінансової стійкості. Таблиця 2.9. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за період з 01.01.2018 по 31.12.2020. Таблиця 2.10. Аналіз власного капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 3 роки. Таблиця 2.11. Структура власного капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 3 роки. Рис. 2.14. Структура власного капіталу. Таблиця 2.12. Регулятивний капітал АТ КБ «Приватбанк» за 3 роки. Таблиця 2.13. Аналіз зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» за 3 роки. Таблиця 2.14. Структура зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» за 3 роки. Таблиця 3.1. SWOT-аналіз АТ КБ «Приватбанк». Рис. 3.1. Зв'язки між ключовими властивостями фінансових ресурсів та фундаментальними аксіомами управління фінансами банку. Таблиця 3.2. Порівняння активів та накопиченого дефіциту за період з 01.01.2018 по 01.01.2021 рік. Рис. 3.2. Порівняння активів та накопиченого дефіциту за 01.01.2018 -2021 роки. Таблиця 3.3. Чистий прибуток та накопичений дефіцит у порівнянні за період 01.01.2018 – 01.01.2021. Рис. 3.3 Порівняння прибутку та накопиченого дефіциту за період 01.01.2018 - 2021 роки. Таблиця 3.4. Прогнозування погашення накопиченого дефіциту. Рис. 3.4. Графік погашення накопиченого дефіциту. Таблиця 3.5. Аналіз доходів та витрат за період 2018 – 2020 роки. Таблиця 3.6. Прогнозовані зміни доходів та витрат за допомогою пропозицій на прикладі 2020 року. Таблиця 3.7. Прогнозування чистого прибутку з урахування пропозицій, щодо зменшення витрат та збільшення доходів.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	<i>Фатюха В.В., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів</i>	17.09	19.10
2	<i>Фатюха В.В., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів</i>	19.10	29.10
3	<i>Фатюха В.В., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів</i>	29.10	16.11

7. Дата видачі завдання 10.09.2021р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	<i>Дослідження теоретичних основ управління фінансовими ресурсами банку</i>	25.10.2021	
2	<i>Огляд літературних джерел з управління фінансовими ресурсами банку</i>	29.10.2021	
3	<i>Збір даних та дослідження звітної документації державного банку</i>	5.11.2021	
4	<i>Аналіз фінансових ресурсів банку</i>	19.11.2021	
5	<i>Розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами банку</i>	30.11.2021	

Студент _____

(підпис)

Москальова Є. С.

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проекту) _____

(підпис)

Фатюха В.В.

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____

(підпис)

Жовнір Василенко К.С.

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Москальова Є.С. Управління фінансовими ресурсами державного банку АТ КБ «Приватбанк».

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування, науковий керівник В.В.Фатюха, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 2021 р.

В кваліфікаційній роботі узагальнено теоретично-методичні засади управління фінансовими ресурсами державного банку шляхом моніторингу та аналізу його структури; проведено аналіз активів та пасивів АТ КБ «Приватбанк»; проаналізовано фінансові ресурси банку; запропоновано шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами державного банку АТ КБ «ПРИВАТБАНК» шляхом збільшення дохідності та зменшення адміністративних витрат.

Ключові слова: ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, АКТИВИ, ПАСИВИ, БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ, БАНК, ДОХІДНІСТЬ, ПРИБУТКОВІСТЬ, УПРАВЛІННЯ, ОПТИМІЗАЦІЯ, РИЗИК, СТРУКТУРА

ABSTRACT

Moskalyova ES Management of financial resources of the state bank "Privatbank".

Qualification work for a master's degree in 072 - Finance, Banking and Insurance, supervisor V.V. Fatyukha, Engineering Educational and Scientific Institute named by Yuriy Potebni ZNU, Department of Information Economics, Entrepreneurship and Finance. 2021.

The qualification work summarizes the theoretical and methodological principles of managing the financial resources of the state bank by monitoring and analyzing its structure; the analysis of assets and liabilities of CB "Privatbank" was

carried out; the bank's financial resources were analyzed; proposed ways to improve the management of financial resources of the state bank CB "PRIVATBANK" by increasing profitability and reducing administrative costs.

Keywords: FINANCIAL RESOURCES, ASSETS, LIABILITIES, BANKING RESOURCES, BANK, PROFITABILITY, PROFITABILITY, MANAGEMENT, OPTIMIZATION, RISK

АННОТАЦИЯ

Москалёва Е.С. Управление финансовыми ресурсами государственного банка АО КБ «Приватбанк».

Квалификационная работа по получению степени высшего образования магистра по специальности 072 – Финансы, банковское дело и страхование, научный руководитель В.В. Фатюха, Инженерный учебно-научный институт им. Ю.М. Потебни ЗНУ, кафедра информационной экономики, предпринимательства и финансов, 2021 г.

В квалификационной работе обобщены теоретически методические основы управления финансовыми ресурсами государственного банка путем мониторинга и анализа его структуры; проведен анализ активов и пассивов АО КБ «ПриватБанк»; проанализированы финансовые ресурсы банка; предложены пути совершенствования управления финансовыми ресурсами государственного банка АО КБ «ПРИВАТБАНК» путем увеличения доходности и уменьшения административных расходов.

Ключевые слова: ФИНАНСОВЫЕ РЕСУРСЫ, АКТИВЫ, ПАССИВЫ, БАНКОВСКИЕ РЕСУРСЫ, БАНК, ДОХОДНОСТЬ, ПРИБЫЛЬНОСТЬ, УПРАВЛЕНИЕ, ОПТИМИЗАЦИЯ, РИСК, СТРУКТУРА

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОГО КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	11
1.1.Економічна сутність фінансових ресурсів державного банку та їх класифікація	11
1.2.Теоретичні аспекти аналізу ресурсної бази та методи управління фінансовими ресурсами державного комерційного банку	26
1.3.Аналіз сучасного стану банківської системи України	36
Висновки до 1 розділу	44
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	45
2.1. Економічно-організаційна характеристика АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	45
2.2. Аналіз фінансово-господарського стану АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	56
2.3. Аналіз ресурсної бази АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	73
Висновки до 2 розділу	84
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОГО БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	86
3.1. Загальні шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	86
3.2.Вдосконалення управління власним капіталом за рахунок покриття накопиченого дефіциту планованим прибутком	93
Висновки до 3 розділу	103
ВИСНОВКИ	105
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	109
ДОДАТКИ	
113	

ВСТУП

Актуальність теми. АТ КБ «ПРИВАТБАНК» є найпотужнішим та найбільшим за розміром активів державним банком в Україні, тому питання формування достатньої фінансової ресурсної бази цього банку має надзвичайну ступінь актуальності. Саме збалансовані фінансові ресурси дозволяють банку проводити активні операції з використанням наявних ресурсів, а також дозволяють протистояти можливим банківським ризикам. Достатній обсяг фінансових ресурсів сприяє підвищенню можливостей банку у задоволенні поточних та інвестиційних потреб суб'єктів господарювання і домогосподарств у додаткових фінансових ресурсах. В тяжких економічних та фінансових умовах країни, які останні роки пов'язані з COVID-19 загострилася проблема формування та використання ресурсів банків. Ресурси, що надають позичальники у користування банку, стають більш короткими, дорожчими, нестійкими. Це відбувається в першу чергу через кризи в середині країни, що призводять до низького рівня життя та зменшення доходів домашніх господарств та суб'єктів господарювання. Другим вагомим чинником виступає вплив наслідків короно вірусу та впровадження локдауну, в наслідок чого відбулося закриття багатьох філій банків.

У зв'язку з цим управління фінансовими ресурсами є важливою передумовою повноцінного й стабільного функціонування будь якого банку, а особливо державного, такого як АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

Вивчення теоретичних питань мобілізації банківських ресурсів неможливе без аналізу їх суті, складу і структури. Дослідження діючої системи створення фінансової ресурсної бази банку потребує аналізу проблем формування і поповнення власного капіталу та мобілізації залучених і запозичених коштів, а також розгляду шляхів удосконалення цих процесів.

Проблеми управління фінансовими ресурсами банків були розглянуті багатьма вченими-економістами як України, так і світу. Так, проблеми формування фінансових ресурсів та управління ними аналізували такі іноземні вчені, як Б. Едвардс, Дж. Едвін Долан, Е. Гілл, Дж. РозмаріКемпбелл, Р. Коттер, Е. Рід та інші. Однак, такий аналіз зарубіжних вчених не завжди можна або важко адаптувати до сучасного стану банківської системи країни, бо значна частина такого аналізу не відповідає умовам діяльності банківських установ в Україні. Тому, такі вчені-економісти, як О.Д. Василик, О.В. Дзюблюк, А.С. Гальчинський, О.Д. Заруба, Б.С. Івасів, А.М. Мороз, О.І. Пилипченко, В.Т. Сусіденко, Н.М. Ушаков, К. Є. Раєвський, М. І. Савлук, М.І. Сивульський, В.А. Ющенко та інші, досліджували фінансові ресурси та методи управління ними в умовах саме банківської системи України.

Метою магістерської роботи є теоретичне узагальнення та практичний аналіз фінансових ресурсів банку на основі комплексного аналізу, направлено на подальшу розробку рекомендацій щодо напрямків підвищення ефективного управління фінансовими ресурсами державного банку АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розглянути теоретичну сутність фінансових ресурсів банку та надати їх характеристику;
- визначити джерела формування та використання фінансових ресурсів банківських установ;
- проаналізувати сучасний стан банківського сектору України;
- надати економічно-організаційну характеристику АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
- проаналізувати фінансово-господарський стан банку;
- проаналізувати ресурсну базу досліджуваного банку;
- запропонувати шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;

- запропонувати покращення управління фінансовими ресурсами банку за допомогою погашення накопиченого дефіциту за рахунок прибутку.

Об'єкт дослідження: процес управління фінансовими ресурсами державного банку.

Предметом дослідження є фінансові ресурси банку.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи, застосовувалися методи індукції, дедукції, методи аналізу, зокрема вертикального та горизонтального, синтез, теоретичне моделювання, абстрагування, коефіцієнтний аналіз, та якісний аналіз фінансового стану банку.

Інформаційна база дослідження: законодавчі та нормативно-правові акти, статистичні та інформаційно-аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Національного банку України, навчально-методична література, наукові дослідження та публікації з питань управління фінансових ресурсів банків та електронні ресурси мережі Internet, фінансова звітність АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

- *удосконалено:*

науково-методологічний підхід до управління фінансовими ресурсами АТ КБ «ПРИВАТБАНК», який заснований на аналізі власного капіталу, та націлений на покриття непокритого дефіциту банку за допомогою планового прибутку;

- *набуло подальшого розвитку:*

методика прогнозування, використання якої дало змогу спрогнозувати подальшу прибутковість банку.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці методів управління фінансовими ресурсам АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та може бути використано для збільшення прибутковості банку й зниження непокритого дефіциту.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження були представлені в тезах-доповідях на тему «Вдосконалення методів

мінімізації фінансових ризиків банку» на Міжнародній науково-практичній конференції Інженерного навально-наукового інституту ЗНУ «Європейський вектор модернізації інженерної та економіко-управлінської освіти в умовах сталого розвитку промислового регіону».

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи складає 112 сторінок. Кваліфікаційна робота магістра містить 30 таблиць, 30 рисунків. Список використаних джерел налічує 43 найменування. Робота містить 3 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОГО КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.4. Економічна сутність фінансових ресурсів державного комерційного банку та їх класифікація

Сучасний етап розвитку економіки України визначається високим динамізмом та інтегрованістю процесів у всіх її ланках, поглибленням міжгосподарських зв'язків та активною взаємодією зі світовим співтовариством. Вагоме місце у цих процесах відводиться банківській системі як фінансовому посереднику та координатору руху фінансових ресурсів. Банки акумулюють грошові ресурси, здійснюючи водночас їх перерозподіл між різними суб'єктами ринку. Водночас у контексті успішного функціонування банків у сучасних умовах виокремлюється проблема їх ресурсного забезпечення як основи діяльності.

Однією з основних проблем сучасного періоду розвитку економіки України є вдосконалення діяльності комерційних банків, а особливо формування та використання ресурсів. Банківські ресурси можна сміливо назвати фундаментом, на якому базується вся подальша діяльність комерційного банку, оскільки процеси утворення ресурсів і надання позик перебувають у тісному взаємозв'язку.

Необхідною умовою стабільної діяльності банку є наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів. Тому дослідження теоретичних засад фінансових ресурсів банку має визначальне значення як для розвитку вітчизняної фінансової науки, так і для вдосконалення банківської практики. Світова фінансова криза призвела до банкрутства та погіршення фінансового стану провідних банківських установ. Відтак функціонування вітчизняних банків у нинішніх умовах вимагає особливої уваги до формування

фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення стабільного розвитку банківської системи України та економіки країни загалом

Надійна банківська система – одна з важливих умов забезпечення фінансової стабільності держави, сталого економічного розвитку та загального добробуту, оскільки вона забезпечує рух фінансових ресурсів, без яких функціонування ринкового господарства неможливе. Виступаючи посередниками у перерозподілі капіталів шляхом трансформації тимчасово вільних коштів у інвестиції, банки істотно підвищують загальну ефективність виробництва.

Основу функціонування банківської системи складають фінансові ресурси, зростання яких сприяє підвищенню можливостей банків у задоволенні поточних та інвестиційних потреб суб'єктів господарювання і домогосподарств у додаткових фінансових ресурсах.

Вихідною точкою дослідження суті фінансових ресурсів банку є осмислення основних понять. Термін “фінансові ресурси банку” містить три поняття: “ресурси”, “фінанси” і “банк”. Поняття “ресурси” походить з французької мови й укладачі словника іншомовних слів трактують його як матеріальні засоби, цінності, запаси, кошти, які у разі потреби можна використати [1]. Значна увага банківським джерелам коштів приділяється під час аналізу питань, пов'язаних із пасивними операціями банків.

Д. Полфреман та Ф. Форд [2] також не розглядають банківські ресурси як самостійну категорію. Термін «банківські ресурси» замінюється розглядом сутності пасивних операцій, при цьому пасиви банку, згідно з підходами Е. Ріда та ін., розглядаються з погляду аналізу балансу комерційного банку: «Пасиви банку, як подано в його балансі, відображають джерела коштів, які банк використовує у своїх операціях. У широкому розумінні існує два основних джерела ресурсів: власники (акціонери) та вкладники».

Таким чином, західні автори не розглядають поняття «банківські ресурси» як об'єкт самостійного дослідження. Основні джерела коштів зазначаються цими авторами під час розгляду пасиву банківського балансу, а

також під час аналізу формування банківських ресурсів у результаті здійснення банками пасивних операцій і мають прикладне значення. Банківські пасиви досліджуються з погляду їх обсягу, структури, витрат і цін, пов'язаних із банківським портфелем чи балансом, та взаємозалежності цих факторів.

Вітчизняні та російські автори, такі як О.І. Лаврушин [3], О.Д. Заруба [4], А.М. Герасимович [5], визначають поняття банківських ресурсів, аналізуючи пасивні операції: «За допомогою пасивних операцій банки формують свої ресурси». Сутність пасивних операцій полягає у залученні різних видів вкладів, одержанні кредитів від інших банків, емісії власних цінних паперів, а також проведенні інших операцій, у результаті яких збільшуються банківські ресурси. Основну частину банківських ресурсів формують залучені кошти. Особливою формою є власні кошти (капітал) банку, які відіграють неабияку роль у зміцненні довіри клієнтів як до окремого банку, так і до банківської системи у цілому [6].

У табл. 1.1 представлено найбільш уживані визначення поняття «банківські ресурси». Отже, більш повним та цікавим є погляд на сутність банківських ресурсів Ж.В. Мартинюк, таке трактування ресурсів банку у широкому розумінні є вдалим, адже ставить на центральне місце проблему управління активами і пасивами банків. Багато економістів у своїх працях ототожнюють поняття «ресурси банку» та «ресурсна база банку». В.В. Кисельов у книзі «Управління банківським капіталом» зазначає, що ресурсна база – це той сукупний капітал, який створюється в результаті проведення банком політики збільшення власного капіталу та залучених коштів і використовується для здійснення активних операцій для реалізації суспільних і власних інтересів [7]. В окремих дослідженнях термін «ресурсна база» прирівнюють до коштів, залучених у різного роду пасиви [8]

Таблиця 1.1

Теоретичні підходи вчених щодо визначення сутності поняття
“фінансові ресурси банку”

Джерело	Наукова думка, щодо визначення сутності поняття «фінансові ресурси банку»
Едвін Дж. Долан [9]	Досліджуючи ресурси банку, пропонує звернутися до правового боку банківського балансового звіту, де відображені депозити, позики й акціонерний капітал банку
Мороз А., Савлук М. [10]	Ресурси комерційного банку – це сукупність коштів, що є у його розпорядженні та використовуються для виконання активних операцій
О.І. Лаврушин [11]	Формування банківських ресурсів відбувається у процесі здійснення пасивних операцій, до яких автор долучає як операції з формування власного капіталу, так і операції з залученими та запозиченими коштами.
О.Д. Заруба [4]	Розглядає банківські ресурси як пасиви, які поділяються на власні, залучені і запозичені.
А.М. Герасимович [5]	Автор називає залучені та запозичені кошти банку залученим та позиченим капіталом.
Алексеєнко М. [11]	Банківські ресурси – сукупність грошових ресурсів й виражених у грошовій формі матеріальних, нематеріальних та фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і можуть бути використані ними для здійснення активних операцій та надання послуг
Волохата К. [13]	Фінансові ресурси банку – це сукупність акумульованих з різних джерел коштів, які формуються у процесі розподілу та перерозподілу та використовуються в банківській діяльності з метою отримання прибутку
Васюренко О. [14]	Ресурси комерційного банку – це сукупність власних, залучених і цільових фінансових коштів банку, що знаходяться в безпосередньому його розпорядженні і використовуються на його розсуд для здійснення повномасштабної банківської діяльності
А.М. Мороз [15]	Прирівнює банківські ресурси до банківського капіталу, акцентуючи увагу на позичковому капіталі, в який перетворюються ресурси внаслідок надання кредитів.
М.І. Савлук [16]	Сукупність грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для виконання своїх операцій, є банківськими ресурсами
Ж.В. Мартинюк [17]	У вузькому розумінні традиційні банківські ресурси являють собою акумульовані банком тимчасово вільні кошти господарства та населення на умовах виникнення зобов'язань власності чи боргу для подальшого розміщення на ринку з метою вилучення прибутку; ці кошти є вільною частиною пасиву балансу комерційного банку. У широкому розумінні Мартинюк включає в банківські ресурси реальні можливості не лише акумулювати кошти в зобов'язання боргу та зобов'язання власності, а й можливості вилучати прибуток від проведення доходних банківських операцій.

Розглянувши та проаналізувавши різні погляди стосовно визначення поняття «банківські ресурси», можна дати таке визначення фінансових ресурсів банку: це залучені та запозичені банком кошти від суб'єктів економічної діяльності та фізичних осіб, а також власні банківські кошти (власний капітал), які перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій для отримання прибутку. Такий підхід до розуміння фінансових ресурсів банку сприятиме раціональному управлінню активами і пасивами банку. Із проведеного аналізу також зрозуміло, що поняття «ресурсна база банку» та «ресурси банку» не є тотожними: перше з них застосовується для стратегічного управління фінансовими ресурсами, а друге – для тактичного, оперативного управління фінансовими ресурсами.

Таким чином, поняттю «ресурсна база банку» можна дати таке визначення: це частина грошового ринку, представлена сукупністю виведених з обігу коштів господарських суб'єктів грошових доходів населення, які мобілізуються банками на умовах виникнення зобов'язання власності та боргу для подальшого розміщення серед юридичних і фізичних осіб, яким необхідні банківські ресурси для одержання прибутку. Для здійснення діяльності в умовах ринку будь-якому комерційному підприємству необхідні ресурси.

Комерційні банки є установами, що спеціалізуються на посередницькій діяльності, яка пов'язана, з одного боку, із купівлею вільних грошових коштів на ринку ресурсів, а з іншого – продажем кредитних ресурсів підприємствам, організаціям і населенню. Від операцій із залучення коштів залежить розмір банківських ресурсів і, отже, масштаби діяльності комерційних банків. З іншого боку, вигідне розміщення ресурсів сприяє підвищенню дохідності та ліквідності комерційних банків, забезпечує їх економічну самостійність та стабільність. На рис. 1 показано схему ресурсної бази комерційних банків, яка притаманна вітчизняним банкам в умовах ринкових відносин, що формуються в Україні. Водночас слід зазначити, що

структура ресурсної бази окремого банку є індивідуальною і залежить від ступеню спеціалізації банку, універсалізації банківських операцій та інших факторів [18]. Представлене на рис. 1 розмежування понять конкретизує стратегічні і тактичні завдання у сфері банківської діяльності, зокрема у сфері управління фінансовими ресурсами комерційного банку, на різних часових інтервалах.

Операції, за допомогою яких комерційні банки формують свої ресурси, називаються пасивними. Пасивні операції забезпечують формування ресурсів банку, необхідних йому зверх власного капіталу для здійснення нормальної діяльності, забезпечення ліквідності та одержання доходу. Пасивні операції банку можуть здійснюватися у формах: залучення коштів на депозитні рахунки (поточні, строкові, ощадні та ін.); не депозитного залучення коштів (одержання позичок на міжбанківському ринку, позичок НБУ, випуск банківських облігацій, векселів та інших зобов'язань).

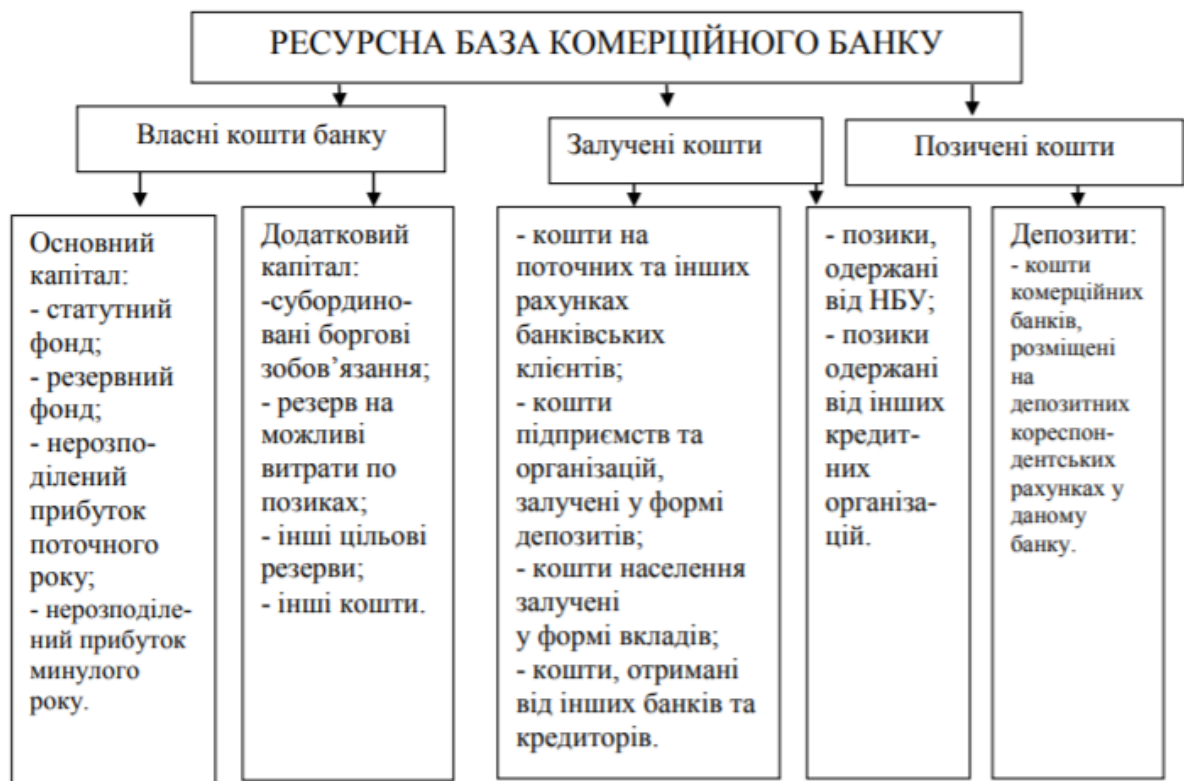


Рис 1.1. Ресурсна база комерційного банку

Таким чином, охарактеризувавши банківські ресурси, можна зробити висновок, що саме їх формування та раціональне використання є одним із найголовніших завдань, яке вирішує банк у своїй діяльності.

Таким чином, банківські ресурси можна вважати банківським капіталом.

Банківські ресурси класифікують за такими ознаками (Рис.1.2). Найбільш поширеною є класифікація банківських ресурсів за економічним змістом та їх поділ на власні залучені та запозичені ресурси банку.

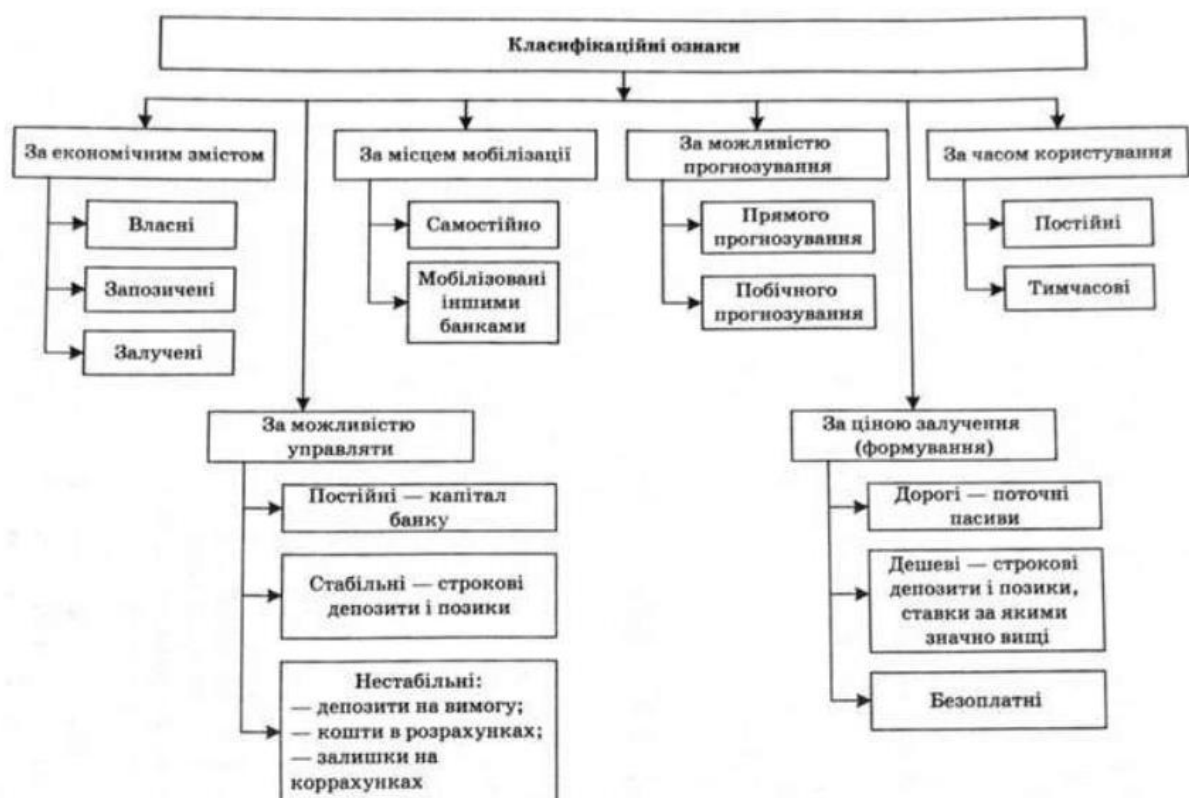


Рис. 1.2 Загальна класифікація банківських ресурсів

Частка власного капіталу комерційного банку в сукупних ресурсах невелика, тоді як у сфері матеріального виробництва співвідношення власного та позиченого капіталів інше. Для виробничого підприємства вважається нормою, коли власний капітал становить 50 % загального капіталу, для комерційного банку достатнім вважається 8—10 %. Це зумовлено специфікою діяльності банку як установи, що здійснює мобілізацію тимчасово вільних грошових ресурсів на фінансовому ринку та

надає їх у позику. Банк користується переважно чужими грошима, а власні кошти призначені, передусім, для страхування інтересів вкладників і кредиторів банку, а також для покриття поточних збитків від банківської діяльності, тобто виконує здебільшого захисну функцію.

Власний капітал банку має важливе значення для ефективного здійснення банківської діяльності. Він виконує такі важливі функції:

- захисну — страхування вкладів і депозитів, що гарантує певний захист інтересів кредиторів банку у випадку його ліквідації або банкрутства;
- оперативну — особливо важлива у період початку функціонування банку, що надає можливість за рахунок власного капіталу профінансувати придбання основних засобів, оренду приміщення та початок фінансової діяльності;
- регулюючу — при встановленні економічних нормативів регулювання банків важливе місце відводиться нормативам капіталу банку.
- функцію забезпечення оперативної діяльності, яка для власних коштів підприємств сфери матеріального виробництва постає головною, а для власного банківського капіталу є другорядною. Однак роль власного капіталу банку як джерела забезпечення його оперативної діяльності на початках після його створення є досить відчутною. За рахунок власного капіталу фінансується придбання меблів, організаційної та комп'ютерної техніки, будівництво або оренда банківських офісів, упровадження систем банківського захисту, банківських технологій і систем зв'язку. Залежно від джерел та порядку формування власний капітал банку включає елементи, зображені на рис. 1.3.



Рис. 1.3 Складові елементи та джерела формування власного капіталу банку

Власний капітал банку при обчисленні економічних нормативів поділяють на капітал першого та другого рівня (основний та додатковий).

Залучені та запозичені банківські ресурси формують переважну частину банківських ресурсів (85—90 %). Тому їм притаманний широкий спектр видів і форм залучення.

Залучені ресурси банків існують у двох основних юридично-правових формах: у формі депозитів та формі короткострокових боргових цінних паперів (табл. 1.2):

Таблиця 1.2

Характеристика залучених банківських ресурсів

№	Види ресурсів	Складова характеристика господарювання
1	Кошти на вимогу (до запитання) суб'єктів господарської діяльності	Поточні рахунки суб'єктів, кошти за довірчими операціями, кошти в розрахунках, розподільчі рахунки суб'єктів господарської діяльності, цільові кошти на вимогу, кошти для розрахунків платіжними картками
2	Строкові кошти суб'єктів господарської діяльності	Короткострокові діяльності, кошти, отримані за операціями РЕПО й довгострокові депозити суб'єктів господарської діяльності
3	Кошти на вимогу (до запитання) фізичних осіб	Поточні рахунки, кошти за довірчими операціями фізичних осіб, кошти в розрахунках, кошти фізичних осіб для розрахунків платіжними картками
4	Строкові кошти фізичних осіб	Короткострокові та довгострокові депозити фізичних осіб,

Продовження табл. 1.2

5	Кошти бюджету й позабюджетних фондів України	Кошти бюджетів України до розподілу, кошти державного бюджету України, бюджетні кошти клієнтів, які утримуються з державного бюджету України, кошти місцевих бюджетів та бюджетні кошти: клієнтів, що утримуються з місцевих бюджетів, кошти позабюджетних фондів
6	Кредиторська заборгованість	Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку, сума транзитних рахунків за операціями з клієнтами банку
7	Цінні папери власного боргу (крім субординованого боргу)	Прості векселі, емітовані банком, ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком

Запозичені банківські ресурси також характеризуються двома юридично-правовими формами реалізації: кредити, отримані від інших банків (у тому числі НБУ), та цінні папери субординованого боргу (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Характеристика запозичених банківських ресурсів

№	Види ресурсів	Складова характеристика
1	Кошти НБУ	Коррахунок НБУ в комерційному банку, короткострокові кредити, отримані від НБУ (овердрафт за коррахунком, за операціями РЕПО, через аукціони, ломбардні кредити, стабілізаційний кредит, інші кредити), довгострокові кредити, отримані від НБУ (через аукціон, за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, стабілізаційний кредит, інші довгострокові кредити)
2	Кошти інших банків	Кошти на вимогу інших банків (кореспондентські рахунки), строкові депозити інших банків (депозити овернайт, гарантійні депозити, короткострокові та довгострокові депозити), кредити, отримані від інших банків (овердрафт за коррахунками, кредити овернайт, за операціями РЕПО, інші короткострокові та довгострокові кредити, отримані від інших банків, фінансовий лізинг від інших банків)
3	Кредиторська заборгованість за операціями з банка	Кредиторська заборгованість за операціями з готівкою, інша кредиторська заборгованість за операціями з банками
4	Цінні папери субординованого боргу	Боргові цінні папери, випущені банком, що належать до категорії інвестиційних (більше одного року) - банківські облигації, як правило, безстрокові або конверсійні

Структура банківського капіталу не є сталою за якісним складом і змінюється протягом року залежно від багатьох чинників, зокрема від якості активів, використання прибутку, політики банку щодо забезпечення приросту капітальної бази тощо.

Тракування фінансових ресурсів банку визначається специфікою діяльності банківських установ, які, з одного боку, виступають як фінансові інститути, що беруть участь у перерозподілі вільних фінансових ресурсів, а, з іншого, – як суб'єкти господарювання, що використовують фінансові ресурси у своїй діяльності. Ресурси окремо взятого банку – це сукупність грошових коштів і виражених у грошовій формі матеріальних і фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і можуть бути використані ними для кредитно-інвестиційних операцій та надання банківських послуг.

Ресурси ж усієї банківської системи – це особливе економічне поняття, що виражає сукупність економічних відносин із приводу створення, розподілу і використання коштів банківською системою на макроекономічному рівні. Наявність мультиплікаційного ефекту при створенні ресурсів банків, діяльність центральних банків із емісії платіжних засобів роблять досить проблематичним визначення сукупних ресурсів банківської системи країни шляхом арифметичного підсумовування ресурсів окремих банків. Банківські ресурси доцільно розглядати як у мікроекономічному, так і у макроекономічному аспектах (рис. 1.4) [43].

Для уточнення, більш глибокого розуміння та подальшого з'ясування суті та економічної природи ресурсів банку необхідною є наукове обґрунтована їх класифікація як в узагальненому вигляді, тобто за найбільш суттєвими ознаками та критеріями, так і в деталізації - за джерелами їх формування та за складовими компонентами.



Рис. 1.4. Макро- та мікроекономічний аспекти формування ресурсів банків

В економічній літературі класифікують банківські ресурси за різними ознаками: за джерелами утворення, економічним змістом, місцем мобілізації, можливістю прогнозування розмірів ресурсу, можливістю використання (рис. 1.5).

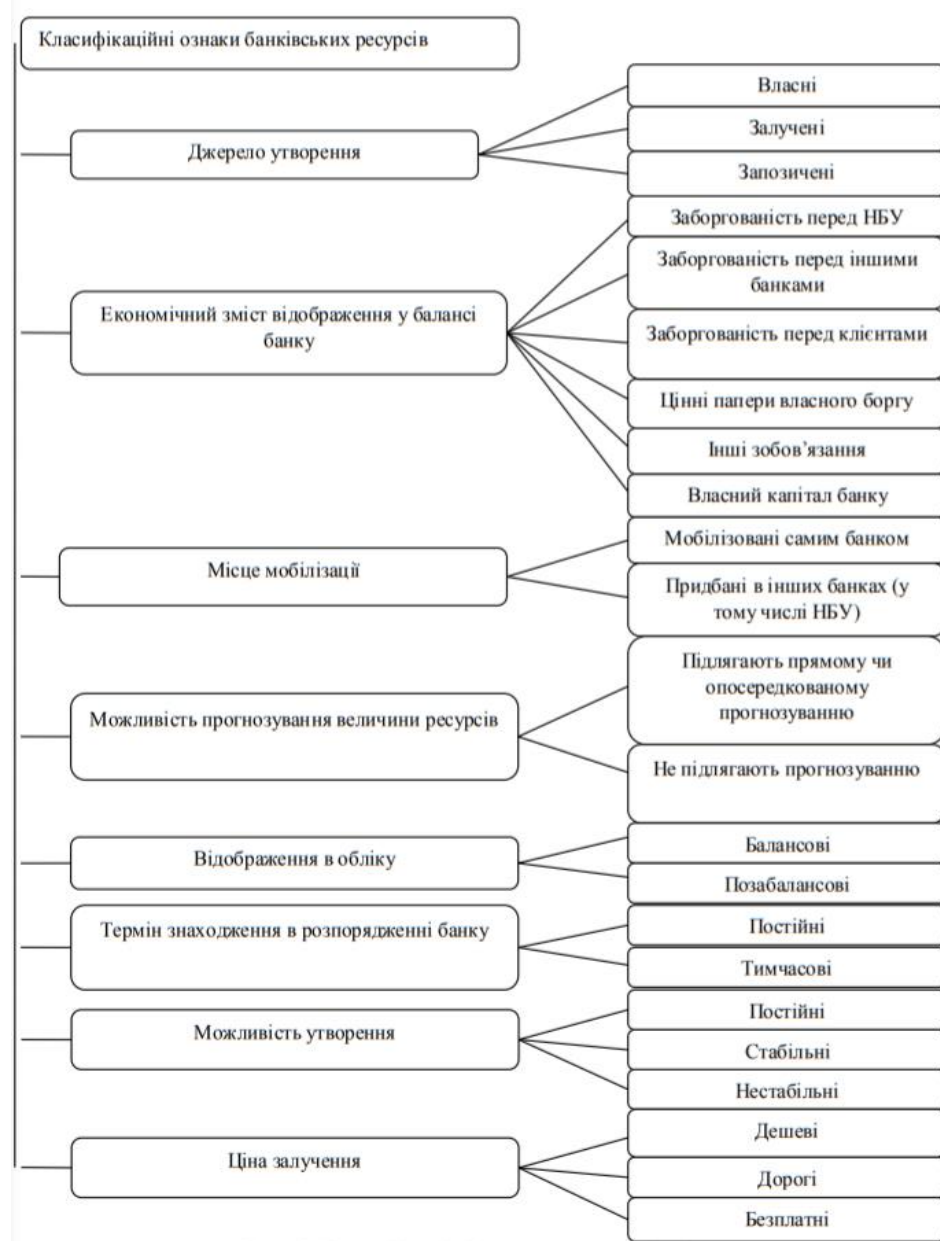


Рис 1.5. Класифікація фінансових ресурсів банку

Найбільш поширеною в сучасній економічній літературі є класифікація ресурсів банку за джерелами їх формування, згідно з якою виокремлюють власні, залучені та запозичені (позикові) ресурси. Водночас окремі автори, не

виокремлюючи запозичені ресурси, включають їх до залучених, виходячи з того, що це «чужі» для банку ресурси (зобов'язання банку перед вкладниками та кредиторами), тобто сформовані за рахунок зовнішніх джерел. З таким поглядом на структуру ресурсів банку неможливо не погодитися, оскільки здійснений таким чином поділ ресурсів банку впливає з їх економічної природи і тому є цілком аргументованим та логічним як з теоретичної, так і практичної точок зору.

Однією зі складових ресурсів банку є власні кошти, які є джерелом внутрішнього походження. До власних коштів відносять кошти статутного, резервного, страхового й інших капіталів банку, що формуються за рахунок прибутку, а також нерозподілений прибуток минулих та поточного років. Для аналізу фінансово-економічних показників банківської діяльності та розрахунку економічних нормативів використовується регулятивний капітал. Власні ресурси – лише відправна точка для організації банківської справи, а їх роль значною мірою зводиться до гарантування прибутковості та фінансової стійкості банку. Найбільша частина пасивів банку, яка в декілька разів перевищує його власні кошти, - залучені кошти, що визначає специфіку банку як посередника у сфері фінансових відносин. Залучені кошти виступають основним джерелом формування ресурсів банку, які в подальшому спрямовуються для використання у формі проведення активних операцій. У банківській практиці всі рахунки клієнтів, відкриті в банку, узагальнено називають депозитами, а отже, залучені кошти – депозитними зобов'язаннями.

Це джерело формування ресурсів є традиційним у банківській практиці, однак з розвитком вітчизняного фінансового ринку, залучення вітчизняної банківської системи у світові інтеграційні процеси зростає роль іншого джерела формування ресурсів банку - запозичених коштів. Запозичені кошти мають суттєве значення для підтримки поточної банківської ліквідності й тому активно використовуються банками України. Операцію запозичення коштів називають купівлею фондів, а джерела запозичення - не

деPOSITними зобов'язаннями банку. Відмінною особливістю запозичених коштів, виходячи з механізму їх акумуляції, є те, що в цьому випадку їх формування здійснюється за безпосередньої ініціативи банку, в той час як під час формування залучених ресурсів ініціаторами виступають клієнти банку. Оскільки класифікація ресурсів банку за джерелами їх формування є визначальною з-поміж інших, з огляду на значний науковий і практичний інтерес, структуру ресурсів банку за складовими елементами відображено на рис. 1.6.



Рис. 1.6. Класифікація ресурсів банку за джерелами формування

Дослідивши концептуальні підходи до тлумачення поняття «фінансові ресурси банку», що існують у вітчизняній, російській та західній фінансовій науці, доходимо висновку, що сьогодні не існує єдиного усталеного визначення його суті. Проте аналіз та узагальнення різних точок зору, які часто на альтернативних позиціях розкривають зміст поняття «фінансові ресурси банку» дають змогу констатувати, що воно є багатограним. Враховуючи напрацювання провідних вчених-економістів та висловлюючи

власне бачення, вважаємо, що, розкриваючи економічний зміст фінансових ресурсів банку, необхідно враховувати такі аспекти: джерела формування; – матеріальний вияв фінансових відносин; право користування; мету використання.

1.5. Теоретичні аспекти аналізу ресурсної бази та методи управління фінансовими ресурсами державного комерційного банку

Забезпечення фінансової стабільності держави, сталого економічного розвитку та загального добробуту здійснюється завдяки стабільному функціонуванню банківської системи. Виступаючи посередниками в перерозподілі капіталів шляхом трансформації тимчасово вільних грошових коштів у інвестиції, банківські установи істотно підвищують загальну ефективність виробництва. Необхідною умовою стабільної діяльності банків є наявність достатнього обсягу ресурсів та збалансованого портфеля ресурсів, який він може використати при здійсненні активних операцій.

Зміцнення ресурсного потенціалу комерційних банків є передумовою поживлення інвестиційної активності та забезпечення сталого економічного зростання. Ресурси банку, їх кількісний та якісний склад є ключовим чинником і необхідною передумовою здійснення його діяльності, визначаючи її масштаби, характер, специфіку. Разом з тим, ураховуючи нестабільність і непередбачуваність середовища функціонування банків, що особливо актуально в умовах інтегрованості вітчизняної банківської системи в процесі глобалізації світових фінансових ринків, становлення її як активного учасника міжнародних фінансових відносин, постає потреба у визначенні існуючих, потенційних (перспективних), а також граничних (максимальних) можливостей банку, які визначали б його спроможність забезпечувати ефективне функціонування та досягнення конкурентних переваг за наявної та потенційної сукупності ресурсів, тобто, ресурсного потенціалу банку.

Потенціал – це можливості, сили, запаси та засоби, які можуть бути використані, або рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для будь-чого.

Комерційні банки є насамперед підприємствами, що спеціалізуються на посередницькій діяльності, яка пов'язана, з одного боку, з купівлею вільних грошових коштів на ринку ресурсів, а з другого - їх продажем підприємствам, організаціям та населенню. За таких умов для банків є однаково важливими як операції із залучення коштів, так і з їх розміщення. Від операцій із залучення коштів залежить розмір банківських ресурсів і, отже, масштаби діяльності комерційних банків. В свою чергу, вигідне розміщення ресурсів сприяє підвищенню дохідності та ліквідності комерційних банків, забезпечує їх економічну самостійність та стабільність. Ресурси комерційного банку - це сукупність грошових коштів, які знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для здійснення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій. Банківські ресурси з точки зору джерел утворення поділяються на власні і залучені.

Головним джерелом банківських ресурсів є залучені кошти, частка яких в середньому по банківській системі України складає 80% від загальної величини ресурсів, а решта (20%) припадає на власний капітал.

Структура ресурсів окремих комерційних банків є індивідуальною і залежить від ступеня їх спеціалізації, особливостей їх діяльності, стану ринку кредитних ресурсів та інших факторів. Так, універсальні комерційні банки, які здійснюють переважно операції з короткострокового кредитування, як основний вид залучених ресурсів використовують короткотермінові депозити, а іпотечні банки, які займаються довгостроковим кредитуванням під заклад нерухомості, мобілізують кошти шляхом випуску та реалізації довгострокових зобов'язань.

Власний капітал (кошти) банку являє собою грошові кошти, внесені акціонерами (засновниками банку), а також кошти, утворені в процесі подальшої діяльності банку. У порівнянні з підприємствами інших сфер

діяльності власний капітал комерційного банку займає незначну питому вагу у сукупному капіталі, приблизно 8 - 10%, тоді як у промислових підприємствах 40 - 60%, до того ж він має інше призначення в банках, аніж в інших сферах підприємництва. Якщо в останніх це - забезпечення платоспроможності і виконання більшості оперативних функцій підприємств та організацій, то власний капітал комерційного банку слугує перш за все для страхування інтересів вкладників і меншою мірою - для фінансового забезпечення своєї оперативної діяльності. Розмір власного капіталу є важливим фактором забезпечення надійності функціонування банку і має перебувати під контролем органів, що регулюють діяльність комерційних банків.

Залучений капітал (кошти) - це кредиторська заборгованість банку, що виникла внаслідок попередніх операцій і яка має бути погашена у визначений термін. Залучений капітал включає:

- кошти на депозитних рахунках банківських клієнтів;
- кошти, отримані від випуску та продажу боргових зобов'язань банку;
- кошти, отримані від інших комерційних банків;
- позики, отримані від НБУ та інших кредитних установ.

Комерційні банки залучають вільні грошові кошти юридичних та фізичних осіб шляхом виконання депозитних операцій, у процесі яких використовують різні види банківських рахунків. Проте, практично усі клієнтські рахунки відносяться до депозитних. Депозитним може бути будь-який відкритий клієнту у банку рахунок, на якому зберігаються його кошти.

Депозит (вклад) - це грошові кошти, які внесені у банк клієнтами, зберігаються на їх рахунках і використовуються згідно з укладеною угодою та банківським законодавством. Депозити класифікуються за такими ознаками: за категоріями вкладників та за строками використання коштів [43].

Однієї із форм строкових депозитів є сертифікати, які бувають депозитними та ощадними. Депозитні сертифікати надаються юридичним особам, а ощадні - фізичним.

Фінансовий механізм включає необхідний набір інструментів та методів управління ресурсами комерційного банку. Управління банківськими ресурсами - це діяльність, пов'язана із залученням грошових коштів вкладників та інших кредиторів, визначенням розміру і відповідної структури джерел грошових коштів у тісному зв'язку з їх розміщенням.

Існує два рівні управління ресурсами комерційного банку:

- державний рівень (управління здійснюється через НБУ з використанням різних фінансових інструментів);
- рівень комерційного банку.

Для ефективного функціонування банку необхідний постійний аналіз ресурсної бази з погляду стабільності та ймовірності зняття клієнтами коштів зі своїх рахунків, що розглядається як необхідний процес управління банківською ліквідністю. Для оцінки рівня стабільності ресурсної бази окремого банку використовують такі показники: рівень осідання грошових коштів за рахунком у відсотках та середня тривалість зберігання коштів на рахунку в днях. Ці показники аналізуються в динаміці та за кожним рахунком або видом зобов'язань банку, що дає змогу виявити загальні тенденції зміни ресурсної бази банку та точніше прогнозувати потребу в ліквідних коштах [20].

Важливим чинником, що впливає на банківську ліквідність, є структура та стабільність ресурсної бази банку.

Показник рівня осідання грошових коштів за рахунком обчислюється як відношення різниці між залишками коштів на рахунку на кінець та на початок періоду до суми загальних надходжень за рахунком за той самий період:

$$P_o = \frac{ДКк - ДКп}{Н} * 100,$$

де P_o - рівень осідання коштів на рахунку, %;

ДКп, ДКк - залишки коштів на рахунку на початок та на кінець періоду відповідно, грн.;

Н - сума надходжень за рахунком протягом періоду, грн..

Показник середньої тривалості зберігання коштів на рахунку обчислюється як відношення середніх залишків коштів на рахунку до середнього обороту за видачею коштів у розрахунку на кількість днів у періоді:

$$T = \frac{ДК * Д}{П} * 100,$$

де Т - середня тривалість зберігання коштів на рахунку, дні;

ДК - середній залишок коштів на рахунку за період, грн;

П - середньоденний оборот за видачею коштів з рахунку, грн;

Д - кількість днів у періоді.

Ці показники аналізуються в динаміці та за кожним рахунком або видом зобов'язань банку (коррахунки інших банків, поточні рахунки, кошти в розрахунках, кошти для розрахунків платіжними картками, цільові кошти до запитання та ін.), що дає змогу виявити загальні тенденції зміни стабільності ресурсної бази банку та точніше прогнозувати потребу в ліквідних коштах.

Основним джерелом формування ресурсної бази для багатьох українських банків є залишки коштів до запитання юридичних осіб. Поточні рахунки суб'єктів господарської діяльності, через які здійснюються розрахунки за проведеними операціями, мають найбільшу питому вагу в структурі коштів до запитання. Особливістю поточних рахунків є те, що на них практично завжди є залишок грошових коштів, не використаний самим клієнтом. Ці кошти можуть бути використані для підтримання ліквідності та

проведення активних операцій, оскільки вони є дешевим джерелом грошових ресурсів для банку.

Для аналізу власного капіталу банку можна використовувати різні види та методи аналізу, однак, вважаю за необхідне розглянути метод коефіцієнтів, за допомогою якого виявляють кількісний взаємозв'язок між різними статтями, класами чи групами статей балансу. Показники які використовуються для аналізу наведено в таблиці 1.4.

У процесі аналізу власного капіталу доцільно також використовувати коефіцієнти, що визначають співвідношення регулятивного власного капіталу з різними категоріями банківських операцій і послуг з метою зниження різних видів ризиків. Ці коефіцієнти використовують органи банківського нагляду. До них належать, зокрема, коефіцієнти, подані у табл. 1.4.

Власний капітал банку, виходячи з функцій, які він виконує, посідає важливе місце в системі показників, що характеризують фінансовий стан банку. Одним із показників, що характеризує стан власного капіталу, особливо під час створення банку, є мінімальний розмір статутного капіталу. Однак заведено вважати, що у процесі подальшого функціонування банку його статутний капітал перестає відігравати вирішальне значення як перманентна складова власного банківського капіталу, а відтак його питома вага, за інших рівних умов, в сукупному власному капіталі поступово зменшується.

Натомість збільшується питома вага інших елементів власного капіталу банку. Проте нехтувати показником мінімального розміру статутного капіталу не слід: чим більший розмір статутного капіталу, тим фінансово стійкішим вважається банк.

Однак складність визначення достатності власного капіталу полягає в розрахунку не абсолютного, а відносного його розміру. Саме відносні показники достатності власного капіталу є провідними в системі аналізу фінансової стійкості банку.

Таблиця 1.4

Коефіцієнти аналізу ресурсної бази банку

Коефіцієнт	Формула	Опис
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу (ВК) та залучених коштів (ЗК)	$K_1 = \frac{ВК}{ЗК} 100$	Порядок розрахунку коефіцієнта K1 має суттєві недоліки, які знижують його привабливість при проведенні аналізу. Цей коефіцієнт показує, скільки власних коштів вистачить для забезпечення надійного зберігання коштів вкладників та кредиторів.
Для оцінювання власного капіталу банку можуть використовуватися і такі коефіцієнти	$K_2 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Пасиви банку}};$ $K_3 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи банку}};$ $K_4 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Робочі активи}};$ $K_5 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Фізикові активи}};$	Зазначені вище коефіцієнти характеризують з того чи іншого боку функціональне призначення власного капіталу банку, однак їм властиві недоліки. По-перше, не враховується призначення окремих складових власного капіталу. По-друге, суб'єктивний характер оцінок та висновків, відсутність обґрунтованих та загально визнаних значень перелічених вище коефіцієнтів. По-третє, велика трудомісткість визначення цих коефіцієнтів.
Норматив адекватності регулятивного капіталу (платоспроможності або коефіцієнт Кука)	$K_6 = \frac{РВВ}{A_3} 100$	Визначається як співвідношення регулятивного власного капіталу (РВК) до сумарних активів і певних позабалансових інструментів, зважених на відповідні коефіцієнти ризику та зменшених на суму створених відповідних резервів за активними операціями (A3). Нормативне значення K6 має бути (залежно від строку діяльності банку) не менше 8 %, 12 або 15 %.

Продовження таблиці 1.4

Коефіцієнт відношення власного регулятивного капіталу (РВК) до загальних активів банку, зменшених на створені відповідні резерви (А _р)	$K_7 = \frac{РВК}{A_p} 100$	Коефіцієнт К7 визначає достатність власного регулятивного капіталу, зважаючи при цьому на загальний обсяг банківської діяльності, незалежно від розміру різних видів ризиків. Нормативне значення К7 повинно було бути не менше 4 %.
Залежність банку від його засновників (акціонерів, учасників) характеризує наступний коефіцієнт	$K_8 = \frac{СК}{БВК},$	Де СК — сплачений статутний капітал банку, БВК — балансовий власний капітал банку.
Якісну оцінку власного капіталу банку дає співвідношення коефіцієнту К9	$K_9 = \frac{РВК}{БВК},$	де БВК — балансовий власний капітал, або як іноді його називають бруто-капітал, який містить як відвернений (імобілізований) власний капітал, так і фактичні залишки власного регулятивного капіталу (РВК), які можна використати для здійснення активних операцій. Від'ємне значення РВК свідчить про використання залучених та позичкових коштів не за цільовим призначенням.
Коефіцієнт захищеності власного капіталу розраховується за формулою	$K_{10} = \frac{ОЗ}{ВК},$	де ОЗ — основні засоби, ВК — власний капітал банку. Коефіцієнт К10 характеризує захищеність власного капіталу від інфляції через вкладення коштів у нерухомість, обладнання та інші матеріальні активи.

Продовження таблиці 1.4

Ефективність використання власного капіталу характеризує коефіцієнт його рентабельності	$K_{11} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} \cdot 100$	де ЧП — чистий прибуток банку; ВК — власний капітал банку
Визначити ефективність використання коштів власників та доцільність їх вкладання до банку можна за допомогою коефіцієнта рентабельності статутного капіталу:	$K_{12} = \frac{\text{ЧП}}{\text{СК}} \cdot 100$	де ЧП — чистий прибуток банку; СК — сплачений статутний капітал банку.
Мультиплікатор капіталу	$M = \frac{A}{\text{ВКБ}}$	Він показує, яку кількість гривні активів повинна забезпечувати кожна гривня власного капіталу (тобто коштів власників банку) і відповідно яка частка банківських ресурсів може бути сформована у формі боргових зобов'язань. Мультиплікатор (М) капіталу обчислюється як відношення суми загальних активів (А) до власного капіталу банку (ВКБ).
Оборотність депозитних вкладень	$N = \frac{\text{Оборот з видачі вкладів (дебітовий)}}{\text{Середній залишок вкладів}}$	Цей показник характеризує кількість оборотів, що здійснюють депозитні вкладення за певний період.

Продовження таблиці 1.4

Тривалість одного обороту депозитних вкладень у днях (або середній термін зберігання вкладених коштів)	$t = \frac{\text{Середній залишок вкладів}}{\text{Оборот з видачі вкладів}}$ <p style="text-align: center;">* Кількість днів у періоді</p>	Даний показник відбиває в динаміці стабільність вкладів, що дуже важливо для оцінювання вкладів як ресурсів короткострокового кредитування. Чим більший цей показник, тим стабільніша ресурсна база. Тобто позитивною вважається тенденція уповільнення оборотності депозитних вкладів.
Рівень осідання депозитних вкладень	$P = \frac{\text{Залишок на кінець} - \text{Залишок на початок}}{\text{Оборот з надходження депозитів}}$	Цей коефіцієнт повинен розраховуватися на кілька дат, щоб простежити загальну тенденцію (поведінку) вкладів. Розрахунок коефіцієнта тільки на дві звітні дати (за один період) може призвести до помилкового тлумачення реальних подій.
Середній термін використання депозитів	$t = \frac{\sum \text{Депозит } i * \text{Строк використання депозиту}}{\sum \text{Депозитів}}$	Показник характеризує середній «вік» депозитів.
Коефіцієнт нестабільності депозитів	$K = \frac{\text{Сума достроково вилучених депозитів}}{\text{Загальна сума депозитів}}$	Даний коефіцієнт характеризує рівень достроково вилучених строкових депозитів. Зниження середнього терміну використання депозитів у поєднанні зі значним коефіцієнтом нестабільності (більше 10 %) говорить про посилення нестабільності депозитної бази, що негативно впливає на ліквідність банку.
Коефіцієнт використання депозитів	$K_v = \frac{\text{Середні залишки за кредитними вкладеннями}}{\text{Середні залишки за всіма залученими вкладеннями}}$	Цей коефіцієнт показує, який процент від загального обсягу залучених ресурсів розміщений у кредити. Якщо коефіцієнт перевищує 75 %, то це свідчить про ризиковану агресивну кредитну політику банку. Якщо ж він менший 65 %, це свідчить про пасивну кредитну політику.

Для аналізу власного капіталу банку можна використовувати різні види та методи аналізу, однак, розглянутий метод коефіцієнтів є необхідною складовою аналізу, за допомогою якого виявляють кількісний взаємозв'язок між різними статтями, класами чи групами статей балансу.

1.3. Аналіз сучасного стану банківської системи України

Однією з основних складових економічної системи держави, є банківська система України, вона включає в себе Національний банк України, інші банки (резиденти та нерезиденти, зареєстровані у встановленому законодавством порядку на території України); небанківські фінансові установи, виключною діяльністю яких є прийняття вкладів, розміщення кредитів або ведення рахунків клієнтів; Фонд гарантування вкладів фізичних осіб; банківську інфраструктуру, а також зв'язки та взаємини між ними.

В цілому банківську систему України складають два рівня. На першому рівні завжди стоїть центральний банк або фінансова установа, що виконує функції центрального банку, в Україні таку функцію виконує Національний банк України, він же і є головним емітентом з випуску грошей у країні. Основною метою НБУ є контроль та регулювання грошово-кредитної системи країни, та підтримка стабільності діяльності комерційних банків.

На другому рівні розташувалися комерційні банки, які можна поділити на спеціалізовані банки (інвестиційні, ощадні, іпотечні, галузеві тощо.) та універсальні, і на небанківські кредитно-фінансові установи (інвестиційні компанії, пенсійні та інвестиційні фонди, ломбарди тощо.)

Сьогодні банківська система України — це один із найрозвинутіших елементів господарського механізму, оскільки її реформування було розпочате раніше за інші сектори економіки, що визначалося ключовою роллю банків при вирішенні завдань переходу до ринку.

Найзначнішою подією 2020 року стала пандемія COVID-19, яка привела до різкої рецесії світового масштабу [21]. В цілому, банківський сектор України виявився стійким до коронакризи. Банки безперервно надавали послуги, підтримували клієнтів кредитуванням. Криза мала помірний негативний вплив на операційну діяльність банківського сектору. З часу розгортання кризи більшість банків досить швидко переорієнтувалася на роботу онлайн. Однак не зважаючи на кризу, з таблиці 1.5 можемо бачити, що з 2017 року, кількість банків постійно зменшується, при цьому коронакриза не сильно вплинула на це зменшення і навіть після коронакризи в порівнянні з 2019 роком ліквідувалося лише 3 банки [22].

Таблиця 1.5.

Динаміка кількості банків України за 2017-2021 р.р.

	Кількість діючих банків	З них з іноземним капіталом	У тому числі зі 100% іноземним капіталом
на 1.01.2017	96	38	17
на 1.01.2018	82	38	18
на 1.01.2019	77	37	23
на 1.01.2020	75	35	23
на 1.01.2021	74	33	23

Як можемо бачити з таблиці коронакриза не дуже вплинула на зміну кількості банків у країні, і до коронакризи закривалось набагато більше банків ніж зараз, загалом за період з 2017 року по 2021 рік було закрито 22 банки, також бачимо тенденцію на збільшення банків з іноземним капіталом, так з 2017 року їх стало більше на 6, що свідчить про інвестиційну привабливість країни.

Не зважаючи на кризу викликану COVID-19 а також на зменшення кількості банків в Україні, сумарні активи банків продовжують зростати с кожним роком. Надалі проаналізуємо активи банків України з 1 січня 2017 року по 1 січня 2021 року у таблиці 1.6

Таблиця 1.6.

Сумарні активи українських комерційних банків за 2017-2021 рр.

Дата	Активи	Надані кредити	Кредити суб'єктам господарювання	Кредити фізичним особам	Резерви за активними операціями банку
на 1.01.2017	1256299	1005923	847092	157385	484383
на 1.01.2018	1336358	1042798	870302	170938	516985
на 1.01.2019	1360764	1118618	919054	196634	555871
на 1.01.2020	1494460	1033539	822020	206761	492069
на 1.01.2021	1822814	963664	752503	199556	375459

Як можна бачити з таблиці 1.6. активи постійно збільшуються, не зважаючи на кризу у 2019 році вони зросли на 133696 млн. грн., а у 2020 році ще на 328354 млн. грн.. Однак вони збільшувалися не за рахунок наданих кредитів, хоча і надані кредити зростали до 2019 року и сягали свого максимуму у розмірі 1118618 млн. грн. , за 2019 рік вони зменшилися на 85079 млн.грн., а за 2020 рік ще на 69875 млн.грн..

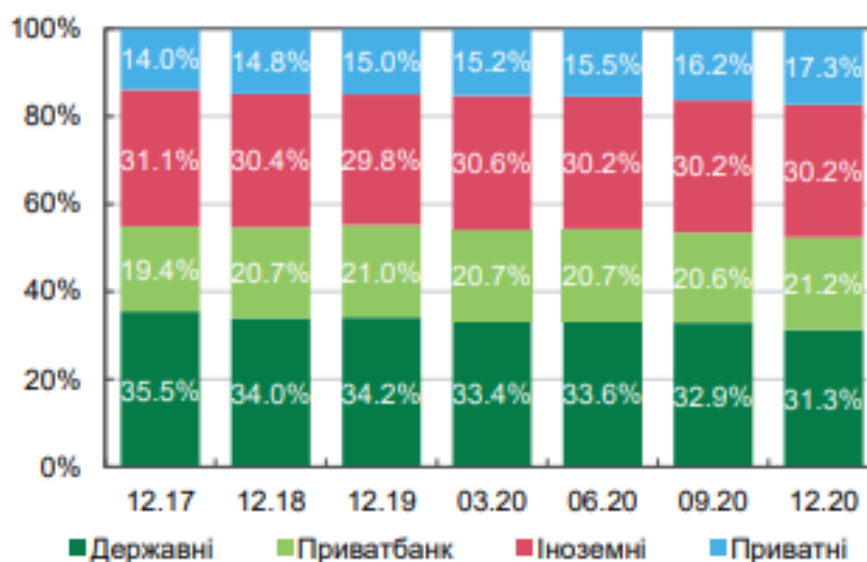


Рис 1.9. Розподіл чистих активів за групами банків за 2017-2020 р.р.

Більшу частину активів з 2017 року складають активи державних банків та Приватбанку, ця частина стабільно складає більше 50%. Також значну частину активів банківської системи України складають банки з

іноземним капіталом, майже завжди більше 30%, що свідчить про інвестиційну привабливість країни, й стабільну працю банків з іноземним капіталом.

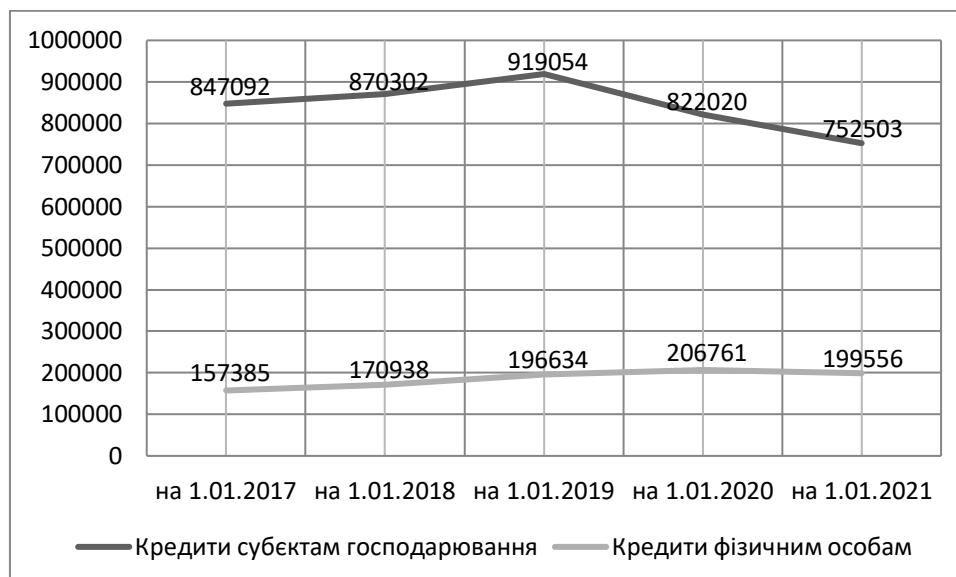


Рис 1.10. Співвідношенням кредитів, виданих фізичним особам і суб'єктам господарювання (юридичним особам) за 2017-2021 р.р.

Щодо співвідношення кредитів, виданих фізичним особам та суб'єктам господарювання, то з рис. 1.10. можемо бачити, що кредити суб'єктам господарювання значно більші за кредити фізичним особам, однак з 2019 року можемо бачити їх зменшення так за 2020 рік вони знизилися на 69517 млн. грн., а в порівнянні з 2018 роком на 166551 млн. грн.. Кредити фізичним особам, хоча і менші за кредити суб'єктам господарювання, але є більш стабільними, можна бачити, що на них коронакриза майже не вплинула, и хоча було незначне падіння у 2020 році, вони все одно залишаються на задовільному рівні.

Пасиви банків зрозуміло як і активи постійно збільшуються, щодо статутного капіталу то після зменшення у 2018 році, він знову почав рости, також можна бачити, що кількість депозитів також росте, що свідчить про

довіру до банків зі сторони як громадян країни так і суб'єктам господарювання.

Таблиця 1.7.

Сумарні пасиви українських комерційних банків за 2017-2021 р.р.

Дата	Пасиви	Статутний капітал	Зобов'язання банків	Кошти суб'єктів господарювання	Кошти фізичних осіб
на 1.01.2017	1256299	414668	1132515	369913	437152
на 1.01.2018	1336358	495377	1172761	403927	478565
на 1.01.2019	1360764	465532	1205114	406166	508869
на 1.01.2020	1494460	470712	1293606	498156	552592
на 1.01.2021	1822814	479932	1612174	646491	682029

З рис. 1.8. бачимо, що найбільші зобов'язання мають державні банк, Приватбанк та банки с іноземним капіталом, з 2017 року кількість довіри до банків з іноземним капіталом дуже зросла, з 2019 року зобов'язання іноземних банків зросли на 100 млн. грн., що більше ніж державні. Однак можна бачити, що після націоналізації Приватбанку у 2017 році, останній теж постійно закріплює свої позиції і його зобов'язання стабільно ростуть.

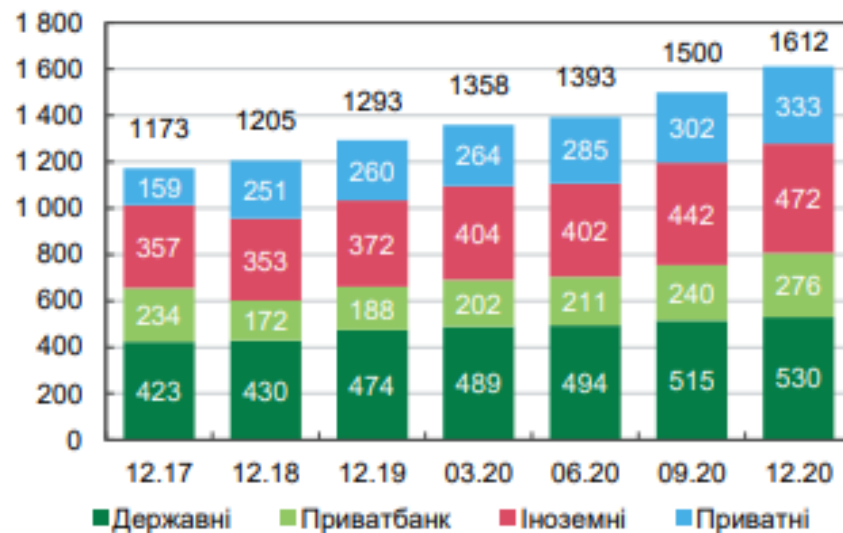


Рис 1.11. Структура зобов'язань за групами банків за 2017-2020 р.р., млрд.грн.

Проаналізувавши сумарні активи та пасиви банків України, продовжимо аналізом чистого прибутку. Цей показник є дуже важливим для

банків та банківської системи країни, бо основна діяльність банків всіх рівнів направлена на отримання прибутку. Прибуток банку (bank's profit) - перевищення доходів банку над витратами. Прибуток формується в результаті здійснення кредитних, розрахункових, грошових операцій та інших видів діяльності банку [23].

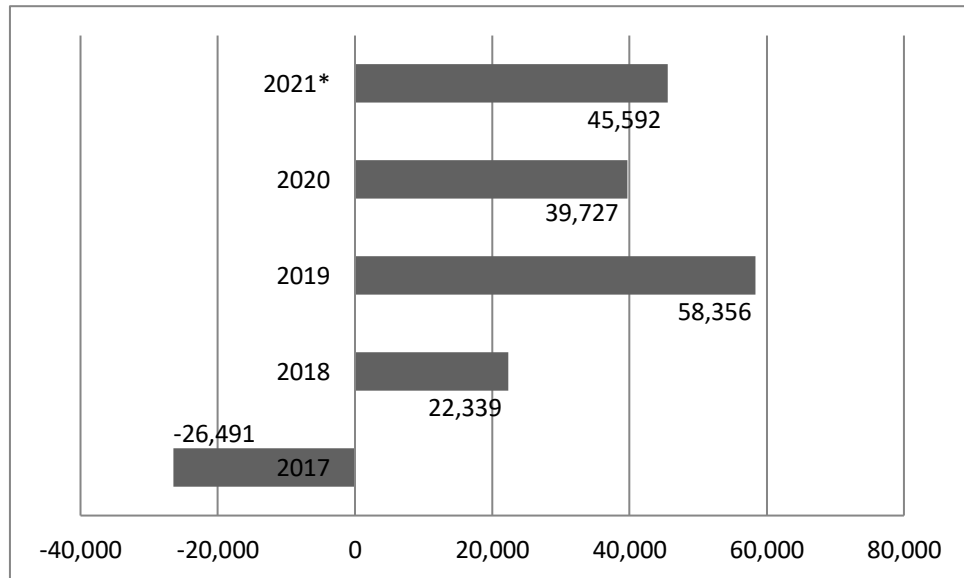


Рис 1.12. Динаміка чистого прибутку банків України за 2017-2021 рр.

З рис. 1.12. можна бачити що у 2017 році банківський сектор країни був збитковим, однак з кожним роком банківська система почала показувати позитивний результат, так у 2019 році чистий прибуток банків України сягнув 58 356 млн. грн. У 2020 році можемо бачити незначний спад, це можна пояснити коронакризою та карантинними заходами. У 2021 році банки швидко адаптувалися до роботи в умовах карантинних обмежень, зберегли високу операційну ефективність, суттєво збільшили чисті процентні та комісійні доходи порівняно з «кризовим» 2020 роком. Станом на 31.08.2021 рік банки України вже отримали 45 592 млн. грн.

«Маємо переконливий фінансовий результат банківського сектору за підсумками 8 місяців – 45,6 млрд.грн чистого прибутку. Це майже на 40% перевищує торішній показник (32,6 млрд.грн) і є кращим за результати у відповідні періоди понад десять років поспіль. Які головні чинники

прибутковості? Швидке зростання операційних доходів та істотне скорочення резервування: чисті процентний та комісійний доходи зростають темпами близько 30% р/р, водночас відрахування в резерви під кредити зменшилися в річному вимірі майже на 65%.» - про це повідомив голова Національного банку Кирило Шевченко [24].

Щодо банківської системи України в цілому, то у 2020 році НБУ прийняло рішення про введення нового пруденційного нормативу для українських банків - коефіцієнт чистого стабільного фінансування або NSFR (англ. NetStableFundingRatio) для підтримки фінансової стабільності та підвищення стійкості банківської системи [25].

Головна мета NSFR - сприяти зниженню одного з системних ризиків для фінансової стабільності, пов'язаного з короткою строковістю фондування банків, збалансувати активи та пасиви банків за строками погашення, створити стимули для банків залучати депозити на довгострокові терміни та зменшити залежність від короткострокового фінансування.

Запровадження коефіцієнта NSFR було важливим кроком у гармонізації вимог до ліквідності українських банків з нормами законодавства ЄС та рекомендаціями Базельського комітету після запровадження коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та нових стандартів організації системи управління ризиками в банках України, включаючи ризик ліквідності.

NSFR визначає мінімальний рівень ліквідності банку на горизонті один рік та розраховується як співвідношення обсягу наявного стабільного фінансування до обсягу необхідного стабільного фінансування, де:

- обсяг наявного стабільного фінансування - це сума складових пасивів (регулятивний капітал та зобов'язання), зважених на установлені Національним банком відповідні коефіцієнти, які відображають рівень їх стабільності;

- обсяг необхідного стабільного фінансування - це сума складових активів та позабалансових зобов'язань, зважених на установлені

Національним банком відповідні коефіцієнти, які характеризують їх ліквідність.

Банки повинні дотримуватися нормативу NSFR в цілому за всіма валютами, а також забезпечувати постійний розрахунок та моніторинг NSFR окремо в національній валюті та групі іноземних валют.

Показники NSFR для банків мають становити не менше ніж:

- 80% – з 1 квітня 2021 року;
- 90% – з 1 жовтня 2021 року;
- 100% – з 1 квітня 2022 року.

Щодекадні розрахунки нормативу свідчать, що станом на сьогодні всі банки перевищують рівень нормативу NSFR у 90%, а 40% фін. установ уже зараз у 1,5 рази перевиконують значення нормативу у 100%.

Таким чином, можемо бачити, що банківський сектор України знаходиться в умовах реального випробовування режиму стрес-тестування. Криза, спричинена COVID-19, торкнулася всіх держав загалом та їхніх фінансових систем зокрема. Наслідки кризи для банківської системи відчуватимуться впродовж тривалого періоду часу. Особливо стосовно якості кредитного портфеля банків та платоспроможності їхніх позичальників. Втім, діяльність вітчизняних банків та Національного банку України за останні 5 років дала свої позитивні результати. Це, зокрема, очищення банківського сектору, впровадження нових вимог до капіталу та ліквідності, регулярне стрес тестування, імплементація ризик-орієнтованого підходу до нагляду, що зрештою посприяло формуванню достатнього запасу міцності банківської системи країни. Насамкінець зауважимо, що в результаті ефективної імплементації нових регуляторних вимог рівень фінансової стійкості окремих банків та банківської системи загалом здатен підвищитися задля забезпечення подальшого протистояння кризовим явищам.

Висновки до розділу 1

Фінансові ресурси банку – це залучені та запозичені банком кошти від суб'єктів економічної діяльності та фізичних осіб, а також власні банківські кошти(власний капітал), які перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій, а також для надання послуг з метою отримання прибутку.

Проаналізували ресурсну базу та розглянули метод коефіцієнтів для аналізу останньої. Метод коефіцієнтів, за допомогою якого виявляють кількісний взаємозв'язок між різними статтями, класами чи групами статей балансу, дозволяє визначити співвідношення регулятивного власного капіталу з різними категоріями банківських операцій і послуг з метою зниження різних видів ризиків

Надалі, провели аналіз банківської системи країні на сучасному етапі, прослідкували динаміку змін кількості банку, проаналізували головні показники діяльності банків, а також розкрили тему коефіцієнту чистого стабільного фінансування або NSFR.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1 Економічно-організаційна характеристика АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

АТ КБ «ПРИВАТБАНК» був одним з перших приватних банків в Україні, та був заснований в 1992 році, державний банк є лідером банківського ринку країни та найбільшим банком з вітчизняним капіталом [28].

Так, рішення про створення «ПРИВАТБАНКУ» було прийнято на засіданні його засновників від 07 лютого 1992 року, а вже 19 березня 1992 року банк пройшов державну реєстрацію. Тоді першим головою Ради та одним із засновників банку був Сергій Тігіпко. Починався ПриватБанк лише з одного офісу в місті Дніпро і кількох комп'ютерів, однак, не зважаючи на це АТ КБ «ПРИВАТБАНК» був першим в Україні, хто представив пластикові картки і банкомати. Він також був першою фінансовою організацією в Україні, що отримала міжнародний рейтинг.

У 1996 році ПриватБанк став повноправним членом платіжної системи Visa International та розпочав емісію пластикових карток.

1997 року АТ КБ «ПРИВАТБАНК» став першим українським банком, що отримав рейтинг Thomson Bank Watch (міжнародне рейтингове агентство) і став повноправним членом платіжної системи Europay.

У 1998 році міжнародне агентство FitcnIBSA вносить до свого рейтингу ПриватБанк, у листопаді того ж року, банк виграє тендер істає обслуговуючим банком, уповноваженим на виконання в Україні виплат швейцарського Фонду пам'яті жертв Голокосту.

Перша філія АТ КБ «ПРИВАТБАНК» була відкрита в 1999 році на Кіпрі. Відділення в Нікосії стало першим українським філіалом банку, відкритим за кордоном.

У 2000 році ПриватБанк входить до групи банків, які уповноважених виплачувати компенсації для українських громадян, які постраждали від нацистського переслідування в роки Другої світової війни. 6 липня 2000 року в банку змінюється форма власності з товариства з обмеженою відповідальністю в закриті акціонерне товариство. У зв'язку з цим, 4 вересня 2000 року був зареєстрований перший Статут Закритого акціонерного товариства комерційного банку «ПриватБанк».

У 2001 році був здійснений прорив для банківського сектору України, а саме, відбувся запуск системи «Приват24», що дозволяла клієнтам банку керувати своїми рахунками он-лайн в мережі реального часу, виконувати регулярні платежі та перекази коштів, тощо. В 2002 році банком була випущена мільйона пластикова картка.

2003 рік був роком коли ПриватБанк визнали кращим банком за якістю обслуговування клієнтів системою Western Union, а також отримав STP Excellence Award від Deutsche Bank.

Першим українським банком, що розмістив єврооблігації на 100 млн. доларів США на європейському ринку був ПриватБанк, при тому АТ КБ «ПРИВАТБАНК» є першим в Україні, що отримав «В-» рейтинг агентства Standard&Poor's. Міжнародне рейтингове агентство Fitch присвоїло остаточний довгостроковий «В-» рейтинг єврооблігацій ПриватБанку.

У квітні 2009 року за рішенням акціонерів тип акціонерної компанії був змінений з закритого на публічний, ПриватБанк отримав нову назву - Публічне акціонерне товариство комерційний банк «ПРИВАТБАНК».

У 2010 році банк ініціював створення благодійного фонду «Допомагати просто!»

У вересні 2015 року рейтинговим агентством Standard&Poor's було підвищено довгостроковий і короткостроковий рейтинги Приватбанку в іноземній валюті з «SD» до «CC/C».

18 грудня 2016 року Уряд України прийняв офіційне рішення про перехід всіх акцій (100%) банку до власності Держави в особі Міністерства

фінансів. Рішення про націоналізацію було прийнято з точки зору на системну важливість АТ КБ «ПРИВАТБАНК», бо якби його не націоналізували, то його павині були б визнати неплатоспроможним, й потім (в разі не приходу нового інвестора) ліквідувати.

У квітні 2017 року юридична адреса банку була змінена з Дніпра на Київ. Правління та всі служби головного офісу банку продовжують працювати в Дніпрі, фактична адреса головного банку не змінилася. За повідомленням прес-служби банку, нова юридична адреса була прийнята з урахуванням фактичного місцезнаходження його акціонера — Міністерства фінансів, Наглядової ради і дозволить оптимізувати кореспонденцію та комунікації з державними органами.

На початку березня 2018 року кількість POS-терміналів ПриватБанку, що приймають оплату пластиковими картками в торгово-сервісних точках України, збільшилась до 150 тисяч.

За даними дослідження CBR Ukraine у 2020 року з АТ КБ «ПРИВАТБАНК» співпрацювало 62% українців – фізичних осіб старше 16 років. Вважають основним банком 49,4% користувачів банківських послуг – фізичних осіб. Серед корпоративних клієнтів у 2020 році цей показник для ПриватБанку становить:

- юридичні особи: 65,7% співпрацюють, а 45% вважають своїм основним банком;
- суб'єкти підприємницької діяльності – фізичні особи (СПД ФО): 75,4% співпрацюють, 69,8% вважають своїм основним банком.

ПриватБанк є одним з найбільш інноваційних банків світу. Наприклад, понад 10 років тому банк став одним із перших у світі використовувати одноразові SMS-паролі. До останніх інновацій, які отримали визнання по всьому світі, належать такі продукти, як платіжний мінітермінал, вхід в Інтернет-банк через QR-код, онлайн-інкасація, а також десятки різноманітних мобільних додатків.

Свою діяльність банк здійснює згідно з чинним законодавством України, а саме, згідно Закону України "Про банки і банківську діяльність" , нормативними актами НБУ і відповідно до ліцензії № 22 від 29. 07.2009 року і Дозволами № 22-3 від 21.07. 2009 року та № 22-2 від 29.07. 2009, виданими НБУ [26]. Предметом діяльності Банку є виконання банківських та інших операцій, згідно з наданими Національному банку України ліцензіями та дозволами [27].

Згідно ліцензій, банк має право на такі види діяльності:

Основний:

64.19 Інші види грошово-кредитного посередництва

інші:

64.92 Інші види кредитування

64.99 Інші види фінансових послуг, за винятком послуг страхових і пенсійних фондів, не віднесені до інших категорій

66.11 Управління фінансовими ринками

66.12 Брокерські послуги за контрактами на цінні папери і товари

66.19 Інша допоміжна діяльність з надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення

АТ КБ «Приватбанк» — найбільший український універсальний комерційний банк, що здійснює свою діяльність на основі ліцензії Національного Банку України № 22 від 5 жовтня 2011 року, орієнтований на обслуговування приватних осіб і корпоративних клієнтів всіх форм власності, входить до переліку системних банків України, має один з найбільших обсягів капіталу і чистих активів.

На разі статутний капітал банку складає 206 059 743 960,00 грн, та поділений на 735 927 657 простих іменних акцій номінальною вартістю 280 гривень кожна, єдиним акціонером Банку, якому належить 100% акцій Банку є Держава в особі Кабінету Міністрів України.

Станом на 31 грудня 2020 року Банк має 26 філій і 1 690 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі. Важко переоцінити

значимість ПриватБанку як роботодавця на українському ринку праці. Сьогодні у нас працює понад 22 тис. чоловік. ПриватБанк – соціально відповідальний банк, що приймає на роботу осіб з інвалідністю (4% від загальної кількості співробітників).

Розподіл функцій між органами управління Банку забезпечує ефективну систему управління та внутрішнього контролю.

Органами управління Банку є:

- Акціонер або Вищий орган. Банк сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонера;

- Наглядова рада Банку. Наглядова рада забезпечує стратегічне керівництво діяльністю Банку, контроль за діяльністю Правління Банку та захист прав акціонера. Ефективне управління передбачає систему звітності Наглядової ради перед Вищим органом;

- Правління Банку. Правління здійснює керівництво поточною діяльністю Банку і підзвітне Наглядовій раді та Вищому органу [29].

Держава реалізує свої права власника Банку, а органи управління Банку діють відповідно до найкращих світових практик корпоративного управління, зокрема, Принципів Організації економічного розвитку та співробітництва щодо корпоративного управління для підприємств з державною часткою (OECD Guidelines on Corporate Governance of State Owned Enterprises), Принципів корпоративного управління для банків Базельського комітету з банківського нагляду, Рекомендацій Європейської банківської організації щодо внутрішнього управління, що застосовуються в обов'язку, що не суперечить імперативним нормам чинного законодавства України.

Протягом 2020 року Наглядовою радою було затверджено ряд змін до організаційної структури Банку, відповідно до яких виконавчий орган складається з семи позицій, а саме:

- голова правління,
- заступник голови правління (з питань фінансів),

- заступник голови правління (з питань управління проблемними активами),
- заступник голови правління (з операційних питань),
- заступник голови правління (з питань розвитку бізнесу),
- член правління (з питань управління ризиками),
- член правління (з питань мережі та проблемної заборгованості).

Зазначена структура правління забезпечить оптимальний склад виконавчого органу, необхідний для управління Банком і успішної реалізації його стратегії.

З 27 травня 2021 року головою правління ПриватБанк є Герхард Бьош.

Герхард Бьош закінчив Віденський університет (Австрія), магістр соціально-економічних наук. У 2004-2006 роках обіймав посаду голови департаменту світового казначейства та ринків у Райффайзен Центральбанк. З березня 2006 року його призначено на посаду заступника голови правління, а з листопада 2010-го він став першим заступником голови правління Райффайзен Банку Аваль. Наглядова рада ПриватБанку 27 травня 2021 року призначила Герхарда Бьоша новим головою правління ПриватБанку.

Місія та слоган банку наступні:

Місія

- Допомогати економіці розвиватися, бізнесу - зростати, а приватним клієнтам - здійснювати мрії, надаючи фінансові послуги найвищої якості.

Слоган

- ПриватБанк – беремо і робимо.

Стратегія банку концентрується на збалансованому зростанні та перетворення на банк, що продовжує обслуговувати фізичних осіб і вибірково підсилює підрозділи, які обслуговують МСБ та корпоративних клієнтів.

Корпоративна поведінка в ПриватБанку побудована на засадах законності, прозорості, компетентності, на дотриманні прав та інтересів

клієнтів, кредиторів банку, акціонера та працівників і направлена на підвищення ефективності діяльності банку, підтримку його фінансової стабільності та прибутковості.

У АТ КБ «ПРИВАТБАНК» дотримуються таких цінностей та принципів.

1. Чесність. Банк дотримується законів, етичних норм і правил чесного ведення бізнесу, виконує свої зобов'язання та цінує свою репутацію.

2. Якість. Якість послуг і рівень обслуговування є суттєвими факторами для досягнення успіху. Підвищення рівня обслуговування клієнтів – основне завдання всіх співробітників банку.

3. Персонал. Банк створює умови для відкритого та своєчасного спілкування, здорового робочого мікроклімату, дотримання техніки безпеки, надає можливість індивідуального зростання та самоствердження. Банк зацікавлений в належному дотриманні трудового законодавства.

4. Доходи. Гарантією прибутковості банку є клієнтоорієнтованість і проведення вигідних банківських операцій.

5. Ухвалення рішень. Банк переконаний, що для досягнення високих показників необхідне постійне зростання, яке досягається за допомогою правильного розрахунку ризику операцій. Керівники та працівники, ухвалюючи рішення, керуються внутрішніми положеннями, політиками та регулятивними актами схильності до ризиків, лімітами ризиків.

Пріоритетними напрямками в діяльності Банку було і залишається підвищення якості процесів обслуговування клієнтів, з обов'язковим дотриманням вимог законодавства, розвиток кредитування з підтриманням високої якості кредитного портфелю, вдосконалення та розробка банківських продуктів/послуг, оптимізація інфраструктури. Визнання результатів та ефективності діяльності Банку підтверджується у різних номінаціях. Так, в 2020 році банк увійшов до десятки кращих банків Центральної та Східної Європи за версією одного з найавторитетніших економічних видань

британського Euromoney, отримавши номінацію "CEE's best bank transformation". При цьому, ПриватБанк став першим українським банком, який увійшов в рейтинг кращих банків регіону за всю історію "Euro money's Awards for Excellence" і одним з небагатьох локальних банків, який був включений в регіональний рейтинг разом з провідними європейськими та американськими банківськими групами.

В таблиці 2.1 та на рис. зображено динаміку основних показників діяльності досліджуваного банку за 2018-2020 рр.

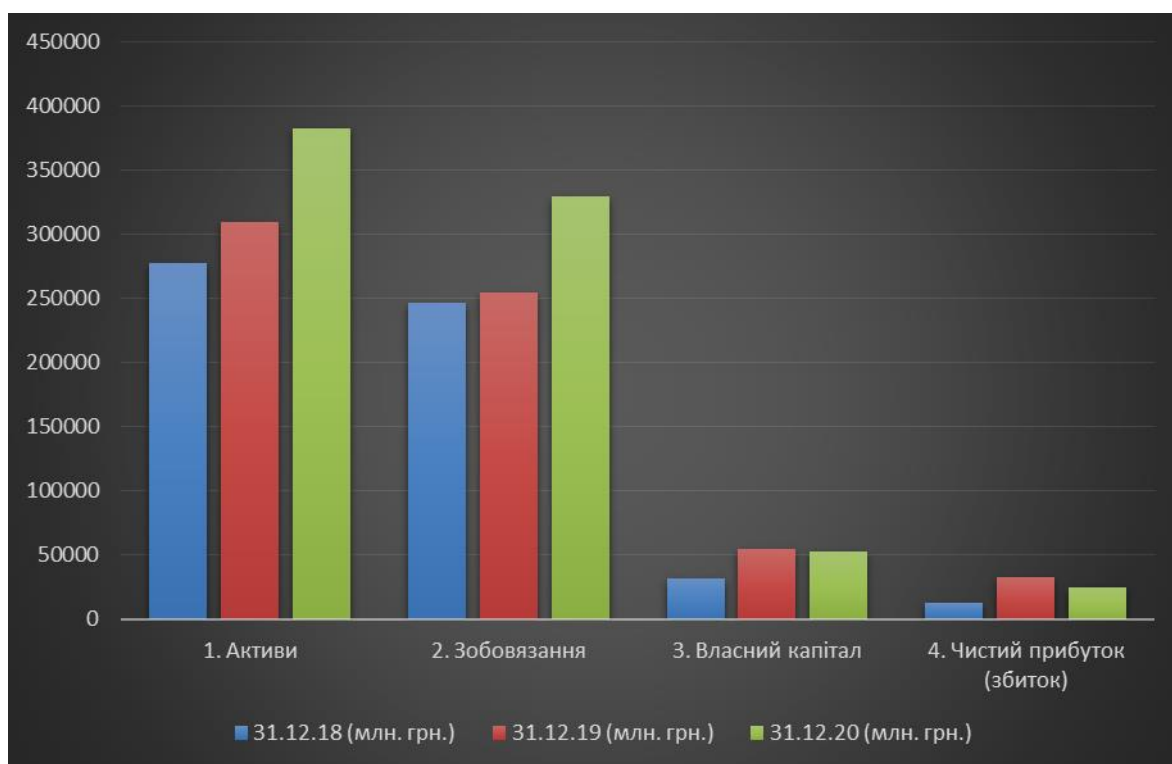


Рис. 2.1. Основні показники діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. .

Таблиця 2.1

Економічний паспорт АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

Показники	31.12.18 (млн. грн.)	31.12.19 (млн. грн.)	31.12.20 (млн. грн.)	Відхилення 2019р. від 2018р.	Відхилення 2020р. від 2019р.	Відхилення 2020р. від 2018р.
1. Активи	278048	309723	382525	31675	72802	104477
Кредитний портфель	50140	59544	55021	9404	-4523	4881
2. Зобов'язання	246584	255194	329700	8610	74506	83116
Кошти клієнтів	231055	240621	312708	9566	72087	81653
Кошти банків	10012	7922	2	-2090	-7920	-10010
3. Власний капітал	31464	54529	52825	23065	-1704	21361
Статутний капітал	206060	206060	206060	0	0	0
Накопичений дефіцит	-190388	-169918	-171 665	20470	-1747	18723
4. Чистий прибуток (збиток)	12798	32609	24296	19811	-8313	11498
Процентні доходи	30754	33841	33563	3087	-278	2809
Процентні витрати	-14002	-14174	-11961	-172	2213	2041
Комісійні доходи	19590	24575	27649	4985	3074	8059
Комісійні витрати	-4402	-6386	-8888	-1984	-2502	-4486

Провівши аналіз економічних показників АТ КБ «ПРИВАТБАНК», бачимо, що активи банку стабільно зростали, так у 2019 році вони збільшилися на 31675 млн. грн., а у 2020 ще на 72802 млн. грн., при цьому кредитний портфель був не стабільним, він то збільшувався, то зменшувався, що можемо бачити на рис 2.2., основними показниками зростання активів банку став приріст високоліквідних активів та вкладень в цінні папери. При цьому, активи банку зростають завдяки проведенню заходів, спрямованих на залучення інвестиційних коштів. Загалом можна зробити висновок, що банк займає все більш вигідні позиції у банківському секторі.

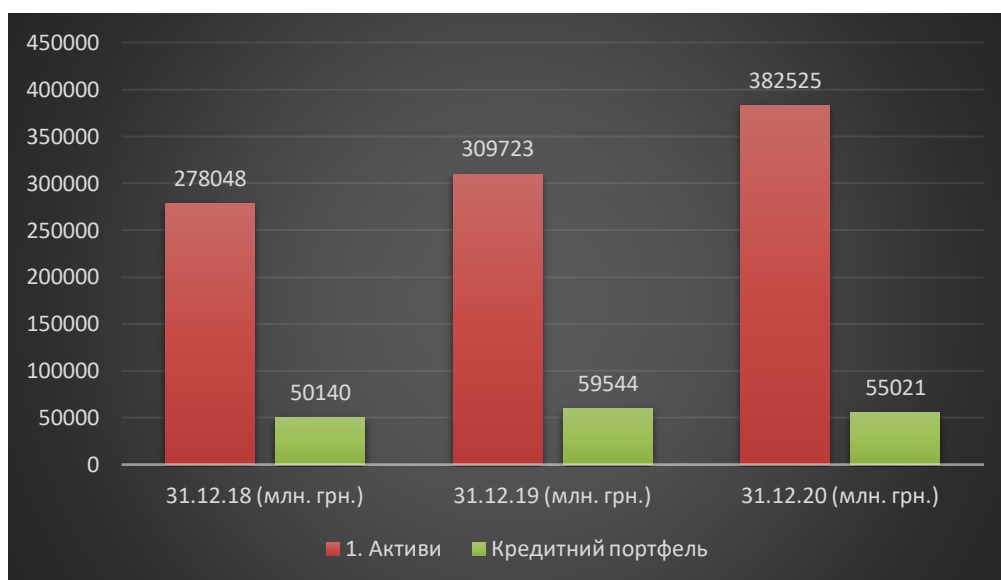


Рис. 2.2 Динаміка активів АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Щодо зобов'язань, то вони теж стабільно ростуть (рис 2.3.), так у 2019 році вони зросли на 8610 млн. грн., а у 2020 році збільшилися ще на 74506 млн. грн. (майже на 29,2%), що свідчить про зростання депозитної бази банку. Чим вища частка зобов'язань перед клієнтами банку на довгостроковій основі, тим вища стабільна частина ресурсів комерційного

банку, що позитивно впливає на його ліквідність і зменшує його залежність від міжбанківських позик.

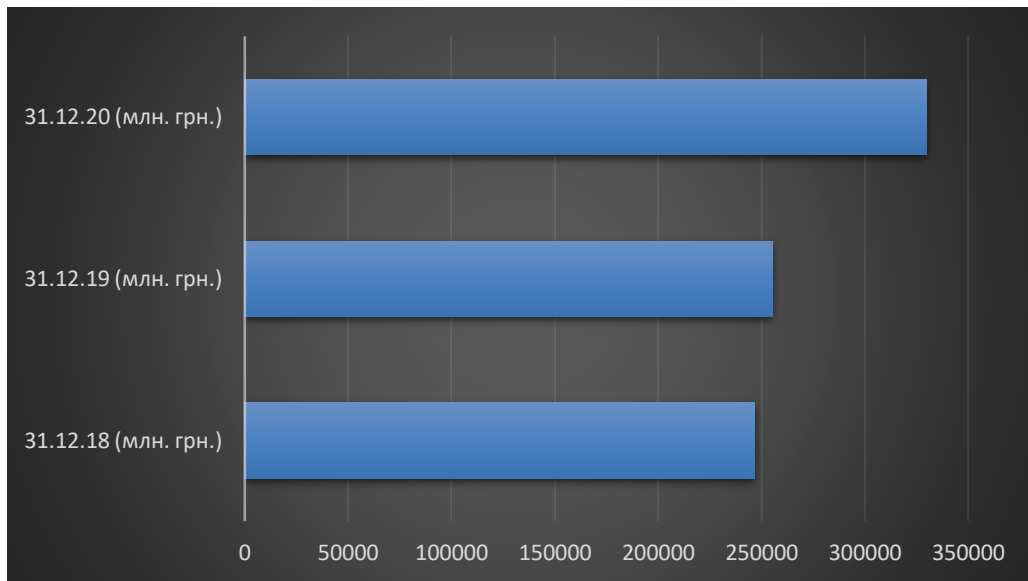


Рис. 2.3 Динаміка зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Власний капітал банку був нестабільним, у 2019 році він збільшився до 54529 млн. грн., а у 2020 році знизився на 1704 млн. грн., тобто до 52825 млн. грн., при цьому статутний капітал банку був три роки незмінним, а накопичений дефіцит мав тенденції як зменшуватися, так и збільшуватися, що можемо бачити на рис 2.4, у 2019 році він зменшився на 20470 млн. грн., а у 2020 році знову збільшився на 1747 млн. грн.

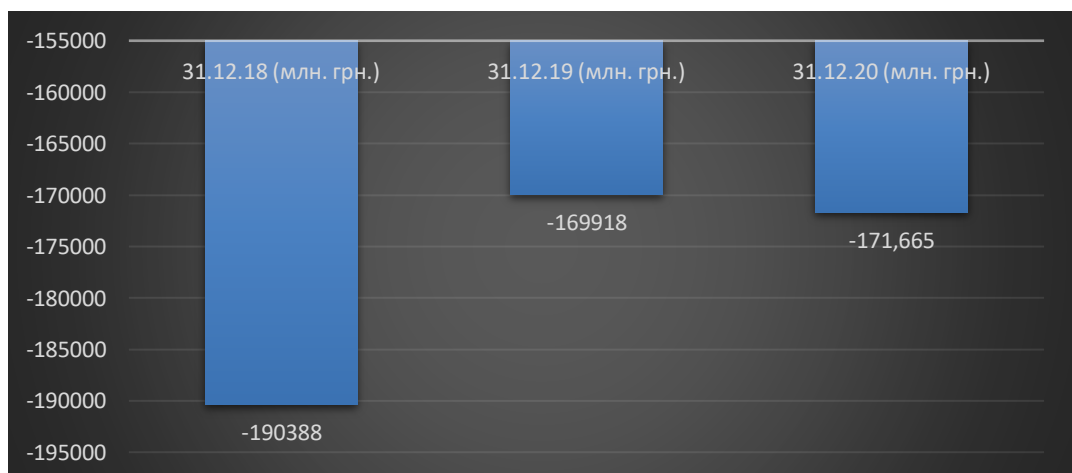


Рис. 2.4. Динаміка накопиченого дефіциту АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

За аналізом можемо бачити, що незважаючи на накопичений дефіцит, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» є прибутковим банком, так у 2019 році його прибуток склав 32609 млн. грн., що більше майже в 2,5 рази ніж у 2018 році, у 2020 році, хоча прибуток й був меншим в порівнянні з 2019 роком, однак все одно склав 24296 млн. грн., Отже можна зробити висновки, що банк хоч і має накопичений дефіцит, однак стабільно намагається його подолати, є налаштованим на отримання прибутку та його збільшення, й на стабільний розвиток у банківській системі країни.

2.2. Аналіз фінансово-господарського стану АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Аналіз балансу банку розпочинається з балансу. Саме баланс є основним звітним документом будь-якого банку, що відображає фінансово-господарський стан підприємства.

Баланс – звіт про фінансовий стан банку, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Метою складання балансу є надання фізичним та юридичним особам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан банку на звітну дату. Аналіз балансу банку проводиться за допомогою вертикального та горизонтального аналізу, а також за допомогою коефіцієнтного аналізу. Вертикальний аналіз є структурним аналізом балансу, він допомагає ознайомитися зі структурою активів та пасивів банку. Головною метою такого аналізу є вивчення структури та динаміки ресурсів банку та джерел його формування. Горизонтальний аналіз проводиться за допомогою порівняння значень показників (статей) балансу протягом певного часового періоду. Також такий метод називають часовий, адже порівнюються значення показників балансу у певному році із значенням показника у попередньому.

Для того, щоб провести такий аналіз необхідна фінансова звітність, тобто баланс банку. Основою будь-якого балансу є активи та пасиви.

Активами банків називають частину бухгалтерського балансу, що характеризує розміщення й використання залучених банком коштів з метою одержання прибутку і підтримання ліквідності банку. Активи банку відрізняються за різним ступенем ліквідності, тобто можливістю швидкої трансформації в кошти у готівковій та безготівковій формі, придатні для виконання банком зобов'язань перед вкладниками й іншими кредиторами, а також швидкістю, з якою може бути проведена ця трансформація. Саме за ступеню ліквідності ми й будемо надалі групувати активи АТ КБ «Приватбанк» та аналізувати їх.

Пасиви банку являють собою частину балансу, що відображає, в грошовому вираженні, джерела утворення коштів банку. В залежності від характеру джерел коштів пасиви банку відрізняються за терміном залучення і вартістю. Від вартості та терміну залучення коштів залежать спроможність банку забезпечити їх раціональне розміщення і врешті-решт допустимий прибуток акціонерів банку. Основним джерелом коштів банку, як правило, є депозити фізичних і юридичних осіб, а крім того, кошти центральних (національних) банків, кредити, , облігаційні позики, розміщені на ринку. Однак, щодо аналізованого банку, одним з основних джерел коштів «Приватбанку» за останні роки є інвестиційні кошти, за чим надалі будемо наглядати у аналізі активів та пасивів банку.

Перейдемо безпосередньо до аналізу активів та пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2018 -2020 рр.

Таблиця 2.2

Аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» за 2018 рік

Активи	01.01.2018	31.12.2018	Темп росту	Темп приросту	Структура на 01.01.2018	Структура на 31.12.2018	Відхилення (у грн)	Відхилення у структурі
Високоліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти)	25296	27360	108,16	8,16	9,97	9,84	2064,00	-0,13
Кредити та заборгованість клієнтів(заборгованість банків, кредити та аванси клієнтам)	41238	50140	121,59	21,59	16,26	18,03	8902,00	1,78
Інвестиційний портфель (Активи призначенні для продажу, інвестиційні цінні папери, інвестиції в дочірні підприємства, інвестиційна нерухомість)	130471	183568	140,70	40,70	51,43	66,02	53097,00	14,59
Основні засоби та нематеріальні активи (майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя)	10395	5154	49,58	-50,42	4,10	1,85	-5241,00	-2,24
Інше (вбудовані похідні фінансові активи, інші активи, інші фінансові активи, переплата з поточного податку на прибуток)	46275	11826	25,56	-74,44	18,24	4,25	-34449,00	-13,99
Усього активів	253675	278048	109,61	9,61	100,00	100,00	24373,00	

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2018 рік

Пасиви	01.01.2018	31.12.2018	Темп росту	Темп приросту	Структура на 01.01.2018	Структура на 31.12.2018	Відхилення (у грн)	Відхилення у структурі
Зобов'язання					90,69	88,68		-2,01
Кошти банків (Заборгованість перед кредитними установами)	12628	10012	79,28	-20,72	5,49	4,06	-2616,00	-1,43
Кошти клієнтів (Заборгованість перед клієнтами)	212167	231055	108,90	8,90	92,22	93,70	18888,00	1,48
Інше (випущенні боргові цінні папери, інші зобов'язання)	1690	2249	133,08	33,08	0,73	0,91	559,00	0,18
Зобов'язання (поточні зобов'язання з податку на прибуток, Відстрочені податкові зобов'язання)	150	136	90,67	-9,33	0,07	0,06	-14,00	-0,01
Резерви та не фінансові зобов'язання	3292	3132	95,14	-4,86	1,43	1,27	-160,00	-0,16
Субординований борг	129	0	0,00	-100,00	0,06	0,00	-129,00	-0,06
Усього зобов'язань	230056	246584	107,18	7,18	100,00	100,00	16528,00	0,00
Власний капітал					9,31	11,32		2,01
Акціонерний капітал	206060	206060	100,00	0,00	872,43	654,91	0,00	-217,53
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-479	-3303	689,56	589,56	-2,03	-10,50	-2824,00	-8,47
Результат від операцій з акціонером + Емісійний дохід	12197	12197	100,00	0,00	51,64	38,76	0,00	-12,88
Резерви (Резервні та інші фонди банку, Резерви переоцінки)	6980	6898	98,83	-1,17	29,55	21,92	-82,00	-7,63
Накопичений дефіцит	-201139	-190388	94,65	-5,35	-851,60	-605,10	10751,00	246,50
Усього власного капіталу	23619	31464	133,21	33,21	100,00	100,00	7845,00	0,00
Усього зобов'язань та власного капіталу	253675	278048	109,61	9,61	100,00	100,00	24373,00	0,00

Зобразимо структуру активів та пасивів банку за 2018 рік графічно.

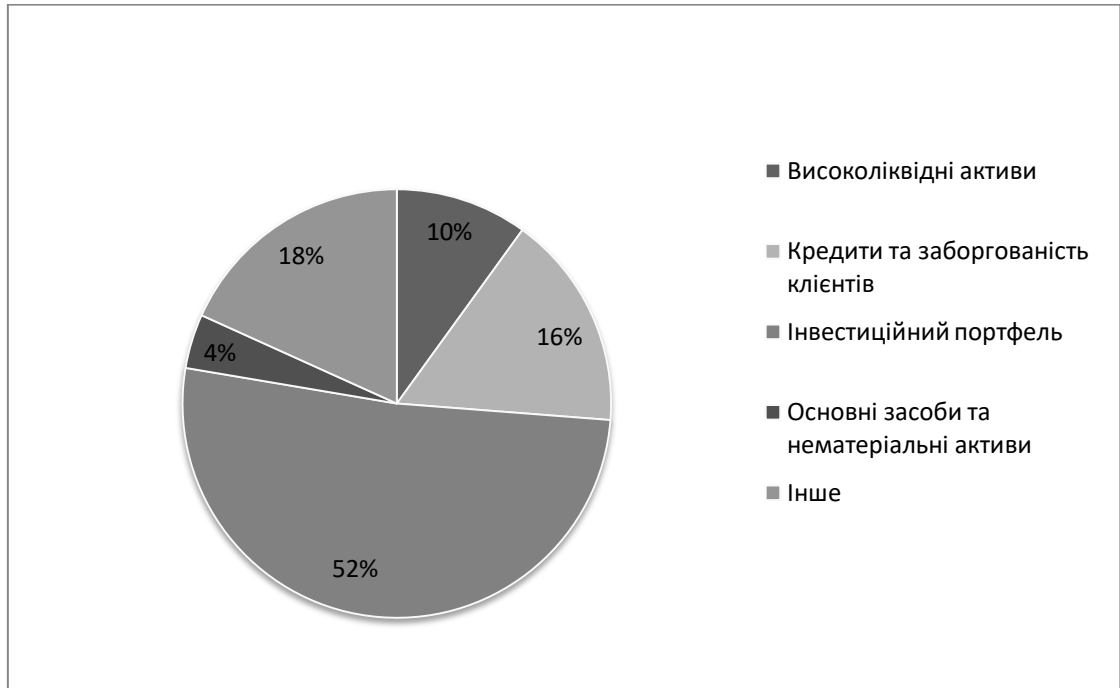


Рис. 2.5. Структура активів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» станом на 01.01.2018

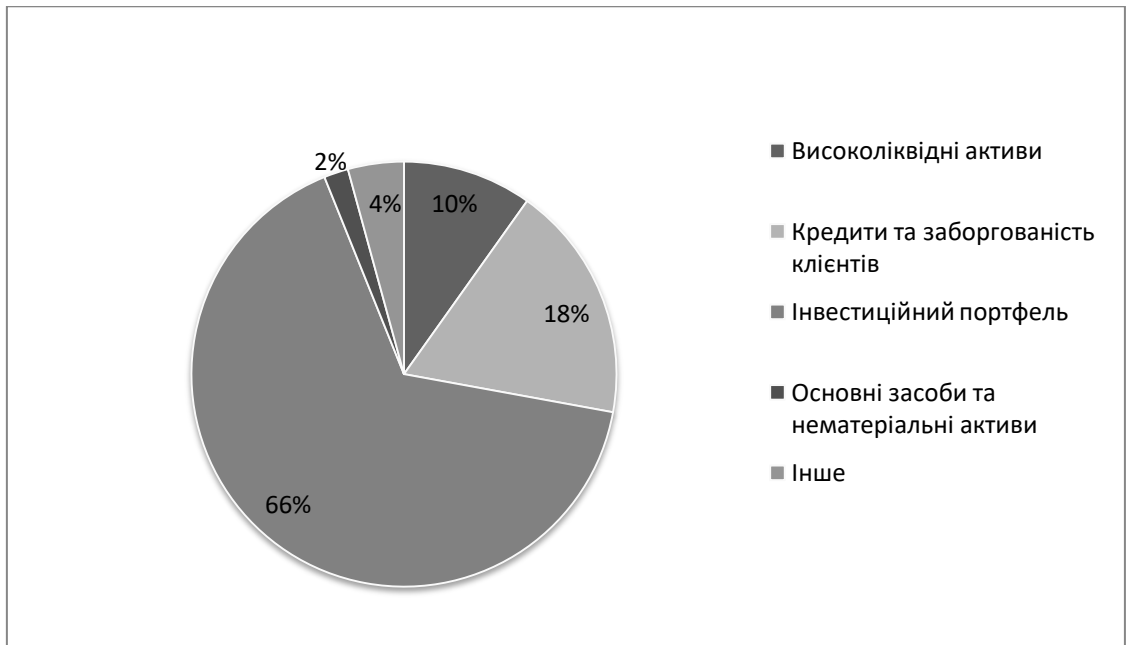


Рис. 2.6. Структура активів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» станом на 31.12.2018

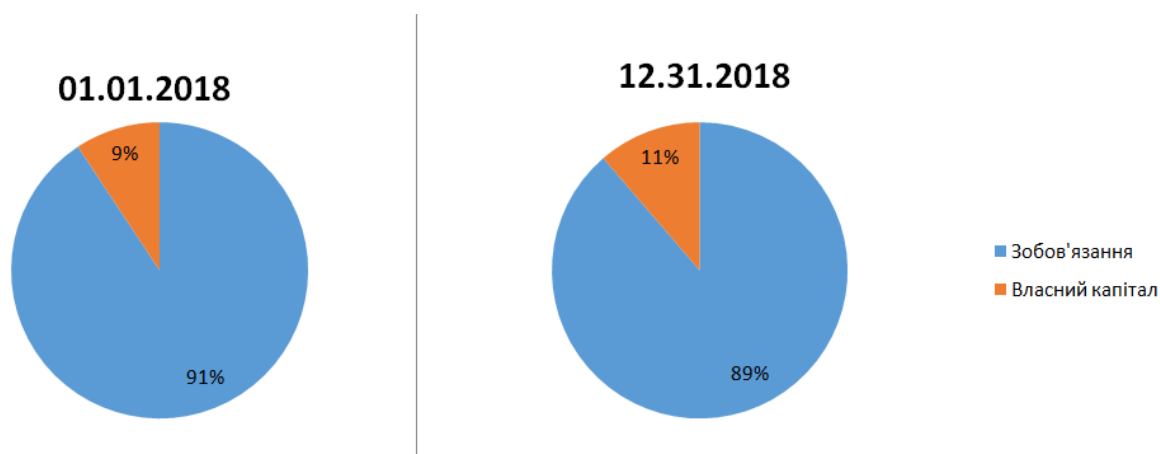


Рис. 2.7. Структура пасивів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018 рік

За аналізом активів можемо бачити, що вони збільшилися за рік на 9,6%, при цьому це збільшення було досягнуто за рахунок збільшення інвестиційного портфеля на 53097 тис. грн., і хоча інші активи та основні засоби з нематеріальними активами знизилися на 74,4% та 50,42% відповідно, це не знизило активи банку, що свідчить про інвестиційну привабливість банку, також збільшилися на 21,6%, тобто на 8902 тис.грн. кредити та заборгованість клієнтів. За структурою активів, бачимо як збільшується питома вага інвестиційного портфеля, так на початок 2018 року інвестиційний портфель складав лише 51,43% усіх активів, також значну частину складали інші активи, одна на кінець року інші активи знизили питому вагу до 4%, а інвестиційний портфель складав 66% усіх активів.

Пасиви банку теж мали зміну структуру, хоча ця зміна і була не значною і власний капітал збільшився лише на 2% за рахунок зменшення накопиченого дефіциту на 10751 тис. грн.. Щодо зобов'язань, то значних змін за рік не відбулося. Зник субординований борг у розмірі 129 тис. грн., кошти банків зменшилися на 2 тис. грн., однак є збільшення коштів банків на 18888 тис. грн., при цьому кошти банків складають майже 94% усіх зобов'язань на 31.12.2018 року. У власному капіталі, крім збільшення непокритого збитку на 589%, або 2824 тис. грн., та зменшення накопиченого дефіциту на 10751, майже змін не було.

Надалі перейдемо до аналізу активів та пасивів станом на 31.12.2016.

Таблиця 2.4

Аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» за 2019 рік

Активи	01.01.2019	31.12.2019	Темп росту	Темп приросту	Структура на 01.01.2019	Структура на 31.12.2019	Відхилення (у грн)	Відхилення у структурі
Високоліквідні активи(грошові кошти та їх еквіваленти)	27360	45894	167,74	67,74	9,84	14,82	18534,00	4,98
Кредити та заборгованість клієнтів(заборгованість банків, кредити та аванси клієнтам)	50140	86662	172,84	72,84	18,03	27,98	36522,00	9,95
Інвестиційний портфель (Активи призначенні для продажу, інвестиційні цінні папери, інвестиції в дочірні підприємства, інвестиційна нерухомість)	183568	155691	84,81	-15,19	66,02	50,27	-27877,00	-15,75
Основні засоби та нематеріальні активи (майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя)	5154	6008	116,57	16,57	1,85	1,94	854,00	0,09
Інше (активи з права користування, інші активи, інші фінактиви, переплата з поточного податку на прибуток)	11826	15468	130,80	30,80	4,25	4,99	3642,00	0,74
Усього активів	278048	309723	111,39	11,39	100,00	100,00	31675,00	

Таблиця 2.5

Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2019 рік

Пасиви	01.01.2019	31.12.2019	Темп росту	Темп приросту	Структура на 01.01.2019	Структура на 31.12.2019	Відхилення (у грн)	Відхилення у структурі
Зобов'язання					88,68	82,39		-6,29
Кошти банків (Заборгованість перед кредитними установами)	10012	7922	79,13	-20,87	4,06	3,10	-2090,00	-0,96
Кошти клієнтів (Заборгованість перед клієнтами)	231055	240621	104,14	4,14	93,70	94,29	9566,00	0,59
Інше (випущенні боргові цінні папери, інші зобов'язання, зобов'язання орендаря з лізингу)	2249	3270	145,40	45,40	0,91	1,28	1021,00	0,37
Зобов'язання (поточні зобов'язання з податку на прибуток, Відстрочені податкові зобов'язання)	136	121	88,97	-11,03	0,06	0,05	-15,00	-0,01
Резерви та не фінансові зобов'язання	3132	3260	104,09	4,09	1,27	1,28	128,00	0,01
Усього зобов'язань	246584	255194	103,49	3,49	100,00	100,00	8610,00	0,00
Власний капітал					11,32	17,61		6,29
Акціонерний капітал	206060	206060	100,00	0,00	654,91	377,89	0,00	-277,02
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-3303	-1274	38,57	-61,43	-10,50	-2,34	2029,00	8,16
Результат від операцій з акціонером + Емісійний дохід	12197	12197	100,00	0,00	38,76	22,37	0,00	-16,40
Резерви (Резервні та інші фонди банку, Резерви переоцінки)	6898	7464	108,21	8,21	21,92	13,69	566,00	-8,24
Накопичений дефіцит	-190388	-169918	89,25	-10,75	-605,10	-311,61	20470,00	293,49
Усього власного капіталу	31464	54529	173,31	73,31	100,00	100,00	23065,00	0,00
Усього зобов'язань та власного капіталу	278048	309723	111,39	11,39	100,00	100,00	31675,00	0,00

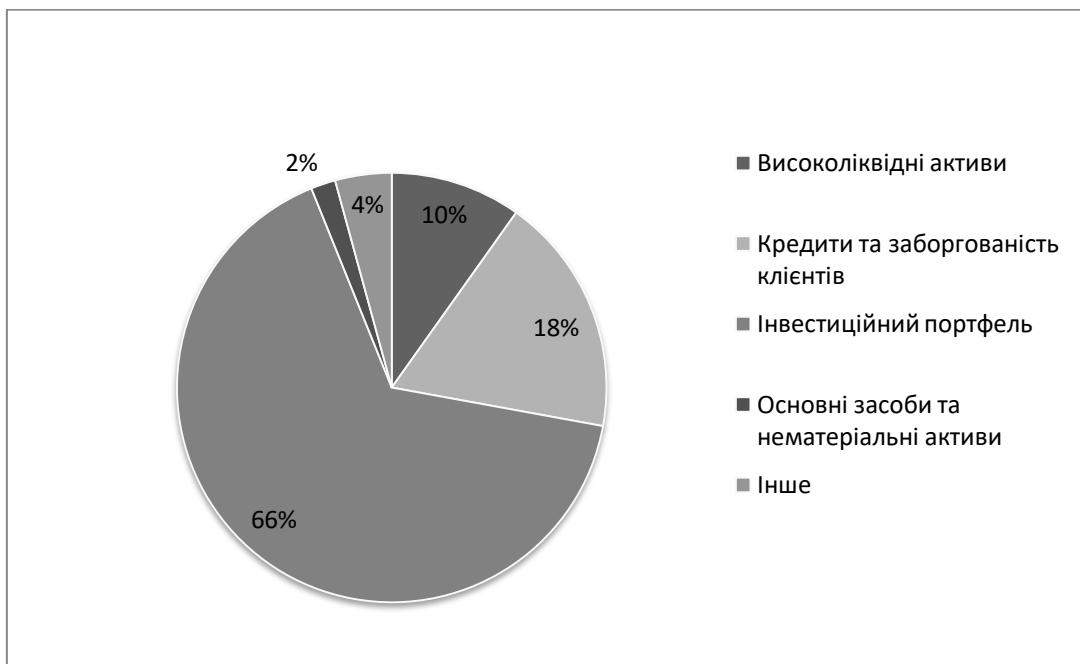


Рис. 2.8. Структура активів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» станом на 01.01.2019



Рис. 2.9. Структура активів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» станом на 31.12.2019

Провівши аналіз балансу банку за звітом про фінансовий стан на 2018 року можна зробити такі висновки:

1. Загальні активи банку у 2019 року зросли на 31675 тис. грн., або на 11,4%. Це можна пояснити збільшенням високоліквідних коштів на 18534 тис. грн., а також збільшенням кредитів та заборгованості клієнтів на 36522 тис. грн., їх темпи прирості склали 67,74% та 72,84% відповідно. При цьому можна бачити зменшення інвестиційного портфеля у 2019 році на 27877 тис. грн., на мою думку таке зменшення викликала пандемія у зв'язку з COVID-19 та нестабільною ситуацією у всьому світі.

2. За структурою на кінець року бачимо зменшення частки інвестиційного портфеля з 66% до 50,27% усіх активів та збільшення кредити та заборгованості клієнтів з 18% до 28% усіх активів, також збільшилася частка високоліквідних активів на 5%.

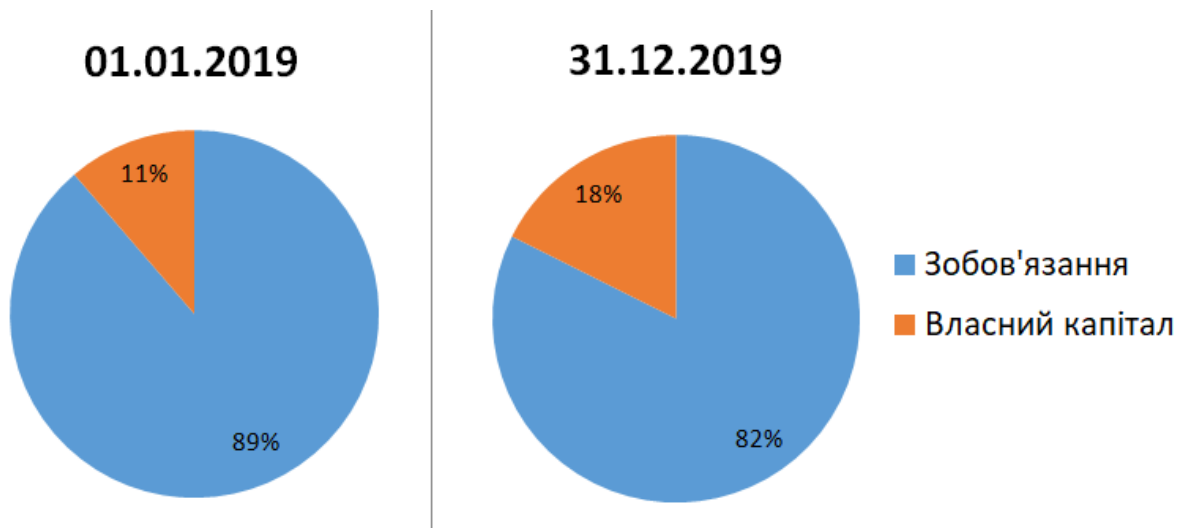


Рис 2.10. Структура пасивів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2019 рік

Перейдемо до аналізу пасивів та структури за 2019 рік. На рис 2.11. можемо бачити збільшення частки власного капіталу у пасивах, таке збільшення, як і збільшення у 2018 році викликано зменшенням накопиченого дефіциту на 20470 тис. грн.. За структурою зобов'язань з таблиці 2.4, найбільшу їх частку складають кошти клієнтів, за 2019 рік вони збільшилися на 9566 тис. грн. и займають 94,3% всіх зобов'язань. Значних зміну у зобов'язаннях за 2019 рік не відбулося і всі показники стабільно зросли, що можемо бачити за таблиці. Перейдемо до аналізу балансу за 2020 рік.

Таблиця 2.6

Аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік

Активи	01.01.2020	31.12.2020	Темп росту	Темп приросту	Структура на 01.01.2020	Структура на 31.12.2020	Відхилення (у грн)	Відхилення у структурі
Високоліквідні активи(грошові кошти та їх еквіваленти)	45894	49911	108,75	8,75	14,82	13,05	4017,00	-1,77
Кредити та заборгованість клієнтів(заборгованість банків, кредити та аванси клієнтам)	86662	80080	92,40	-7,60	27,98	20,93	-6582,00	-7,05
Інвестиційний портфель (Активи утримані для продажу, інвестиційні цінні папери, інвестиції в дочірні підприємства, інвестиційна нерухомість)	155691	224656	144,30	44,30	50,27	58,73	68965,00	8,46
Основні засоби та нематеріальні активи (майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя)	6008	7122	118,54	18,54	1,94	1,86	1114,00	-0,08
Інше (активи з права користування, інші активи, інші фінактиви, переплата з поточного податку на прибуток)	15468	20756	134,19	34,19	4,99	5,43	5288,00	0,43
Усього активів	309723	382525	123,51	23,51	100,00	100,00	72802,00	

Таблиця 2.7

Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік

Пасиви	01.01.2020	31.12.2020	Темп росту	Темп приросту	Структура на 01.01.2020	Структура на 31.12.2020	Відхилення (у грн)	Відхилення у структурі
Зобов'язання					82,39	86,19		3,80
Кошти банків (Заборгованість перед кредитними установами)	7922	2	0,03	-99,97	3,10	0,00	-7920,00	-3,10
Кошти клієнтів (Заборгованість перед клієнтами)	240621	312708	129,96	29,96	94,29	94,85	72087,00	0,56
Інше (випущенні боргові цінні папери, інші зобов'язання, зобов'язання орендаря з лізингу)	3270	4762	145,63	45,63	1,28	1,44	1492,00	0,16
Зобов'язання (поточні зобов'язання з податку на прибуток, Відстрочені податкові зобов'язання)	121	146	120,66	20,66	0,05	0,04	25,00	0,00
Резерви та не фінансові зобов'язання	3260	12082	370,61	270,61	1,28	3,66	8822,00	2,39
Усього зобов'язань	255194	329700	129,20	29,20	100,00	100,00	74506,00	0,00
Власний капітал					17,61	13,81		-3,80
Акціонерний капітал	206060	206060	100,00	0,00	377,89	390,08	0,00	12,19
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-1274	-2937	230,53	130,53	-2,34	-5,56	-1663,00	-3,22
Результат від операцій з акціонером + Емісійний дохід	12197	12197	100,00	0,00	22,37	23,09	0,00	0,72
Резерви (Резервни та інші фонди банку, Резерви переоцінки)	7464	9170	122,86	22,86	13,69	17,36	1706,00	3,67
Накопичений дефіцит	-169918	-171665	101,03	1,03	-311,61	-324,97	-1747,00	-13,36
Усього власного капіталу	54529	52825	96,88	-3,12	100,00	100,00	-1704,00	0,00
Усього зобов'язань та власного капіталу	309723	382525	123,51	23,51	100,00	100,00	72802,00	0,00

Надалі проаналізуємо структуру активів та пасивів за 2020 рік графічно.

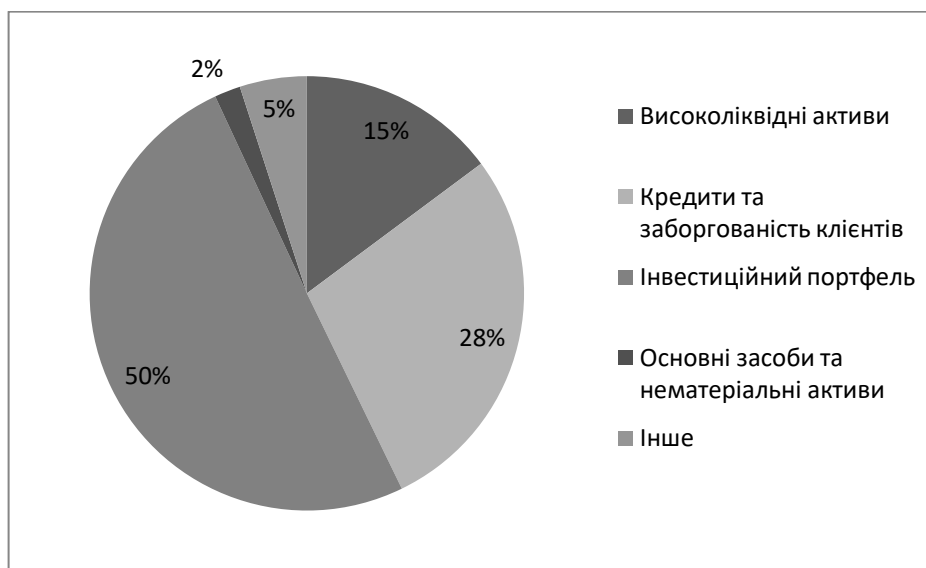


Рис. 2.11. Структура активів АТ КБ «Приватбанк» станом на 01.01.2020



Рис. 2.12. Структура активів АТ КБ «Приватбанк» станом на 31.12.2020

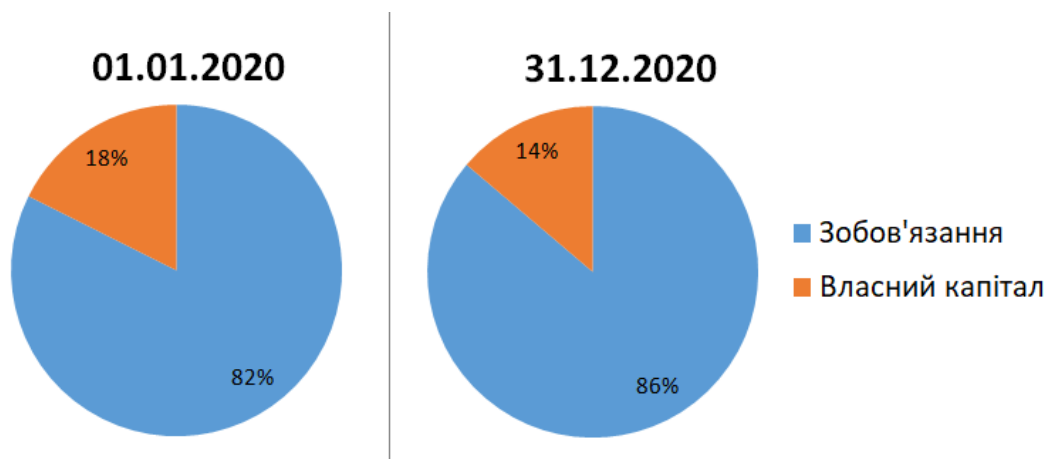


Рис. 2.13. Структура пасивів АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік

За структурою активів, знову бачимо збільшення питомої ваги інвестиційного портфелю на 9%, на кінець року вони склали 59% усіх активів, частка кредитів та заборгованості клієнтів зменшилася на 7%.

Загалом активи банку зросли на 72802 тис. грн., або на 23,5%. На це збільшення значною мірою вплинув інвестиційний портфель, який мав темп приросту 44,3% та збільшився на 68965 тис. грн.. Також с темпом приросту у 34, 19% збільшилися інші активи, тобто на 5288 тис. грн.. Найменшу питому вагу у структурі активів станом на 31.12. 2020 мають основні засоби та нематеріальні активи.

За структурою пасивів у 2020 році, бачимо зменшення частки зобов'язань в пасивах на 4%. Таке зменшення пояснюється збільшенням накопиченого дефіциту та непокритого збитку на 1704 тис. грн. та 1663 тис. грн. відповідно, на мою думку із-за пандемії і складної економічної ситуації у 2020 році.

Значну частину зобов'язань на кінець 2020 року складають кошти клієнтів, які збільшилися майже на 30%, на 72087 тис. грн., їх питома вага склала 94, 85% усіх зобов'язань. Резерви на не фінансові зобов'язання також збільшилися й мали темп приросту 270%, вони зросли на 8822 тис. грн. станом на 31.12.2020. Однак у зобов'язаннях зменшилися кошти банків на 7920 тис. грн..

Основою аналізу банку є аналіз фінансової стійкості.

Фінансова стійкість банку – стан банку, який характеризується збалансованістю фінансових потоків, достатністю коштів для підтримки своєї платоспроможності та ліквідності, а також рентабельною діяльністю.

Фін.стійкість означає постійну здатність банку відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі. Розрізняють три основні види фінансової стійкості за стабільністю його роботи:

а) нормальна стійкість, яка характеризується стабільною діяльністю, відсутністю неплатежів чи затримки виконання своїх зобов'язань, стабільною рентабельністю;

б) нестійкий фінансовий стан, що характеризується затримкою платежів, неможливістю своєчасно виконувати окремі свої зобов'язання, низьким рівнем рентабельності тощо;

в) кризовий фінансовий стан, який характеризується регулярними неплатежами, наявністю простроченої заборгованості тощо [31].

У таблиці 2.8 наведено вихідні данні для аналізу фінансової стійкості

Таблиця 2.8

Вихідні дані для розрахунку показників фінансової стійкості банку

№	Найменування показника	Умовні позначення	На 01.01.2018	На 31.12.2018	На 31.12.2019	На 31.12.2020
1	Власний капітал	К	23619	31646	54529	52825
2	Статутний капітал	К _{акц}	206060	206060	206060	206060
3	Залучені кошти	З _к	230056	246584	255194	329700
4	Загальні активи	А _з	253675	278048	309723	382525
5	Дохідні активи	А _д	217984	245534	257821	325492
6	Не дохідні активи	А _н	35691	32514	51902	57033
7	Капіталізовані активи	А _к	10395	5154	6008	7122

Кризовий фінансовий стан може призвести до неспроможності банку фінансувати поточну діяльність, здійснювати платежі та виконувати свої зобов'язання, а в кінцевому рахунку – до банкрутства.

У таблиці 2.9. коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018 – 2020 рр..

Таблиця 2.9

Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості АТ КБ «ПРИВАТБАНК»
за 2018-2020 рр.

№	Найменування показника	Умовні позначення	На 01.01. 2018	На 31.12. 2018	На 31.12. 2019	На 31.12. 2020	Абсолютне відхилення			
							31.12.2018 від 01.01.2018	31.12.2019 від 31.12.2018	31.12.2020 від 31.12.2019	31.12.2020 від 01.01.2018
1	Коефіцієнт надійності (%)	К _н	0,10	0,13	0,21	0,16	0,03	0,09	-0,05	0,06
2	Коефіцієнт фінансового важеля	К _{фв}	9,74	7,79	4,68	6,24	-1,95	-3,11	1,56	-3,50
3	Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів — достатність капіталу (%)	К _{ук}	0,09	0,11	0,18	0,14	0,02	0,06	-0,04	0,04
4	Коефіцієнт захищеності власного капіталу	К _{зк}	0,44	0,16	0,11	0,13	-0,28	-0,05	0,02	-0,31
5	Коефіцієнт захищеності дохідних активів	К _{за}	-0,06	0,00	0,01	-0,01	0,05	0,01	-0,02	0,04
6	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	К _{мк}	1,23	1,35	1,50	1,86	0,12	0,15	0,35	0,63

За таблицею 2.9 ми провели аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості, й можемо зробити такі висновки:

1) Коефіцієнт надійності до 2019 року збільшувався до 0,21 % (при цьому співвідношення капіталу банку і залучених коштів за мінімально допустимого значення повинно бути не менше 5,0 %). Це свідчить про збільшення надійності, однак цей рівень все одно є незадовільним. У 2020 році цей показник знизився на 0,07%, із-за складної ситуації у країні через COVID-19.

2) Дані тієї ж табл. показують, що коефіцієнт фінансового важеля зменшувався до 2020 року, у 2020 року він збільшився й склав 6,24%. Загалом за аналізований період зменшився на 3,5%.

3) Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів за останні роки збільшився за 2018-2019 роки з 0,09 до 0,18%, однак, хоча це і підтверджує ріст ролі власного капіталу у формуванні активів, оптимальне значення повинно бути не менше 10 %, а у 2020 році цей коефіцієнт зменшився до 0,14%.

4) Наступний коефіцієнт показує захищеність власного капіталу, як можемо бачити, за аналізований період, його захищеність зменшується, що підтверджують дані таблиці, так станом на 01.01.18 він становив 0,44, а вже станом на 31.12.19 він дорівнював 0,11, тобто зменшився на 0,33, однак у 2020 році коефіцієнт трохи виріс до 0,13%

5) Також банк значно посилив захист дохідних активів власним капіталом. Так, якщо на початок 2018 р. цей коефіцієнт мав негативне значення (-0,06), то вже на кінець року він зріс майже до 0, а у 2019 році на 0,01% це свідчить про те, що розмір власного капіталу за мінусом недохідних активів не покривав на початок 2018 року дохідних активів, а наприкінці 2019 року покривав. Однак у 2020 році цей коефіцієнт знову став негативний та склав -0,01.

6) Що стосується коефіцієнта мультиплікатора капіталу, який характеризує ступінь покриття активів акціонерним капіталом, то за

оптимального співвідношенні 12,0—15,0 разів він на початок 2018 р. становив 1,23, а на кінець 2020 р. збільшився до 1,86. Це свідчить, насамперед, що темп зростання акціонерного капіталу перевищує темп зростання активів і, по-друге, — про наявність тенденцій збільшення використання «потужностей» із залучення їх з акціонерного капіталу.

2.3. Аналіз ресурсної бази АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Ключовими в діяльності Банку є фінансові, трудові та технологічні ресурси. Джерелами фінансових ресурсів для банку є: а) капітал, що складається з акціонерного капіталу та резервних фондів. З огляду на збитки минулих років, спричинені транзакціями попередніх бенефіціарних власників, банк має накопичений дефіцит, що покривається внесками в статутний капітал, що здійснені протягом 2017 року; б) Кошти клієнтів, з яких на кінець 2020 року близько 50% припадало на поточні високодиверсифіковані рахунки, переважно фізичних осіб. Завдяки низькій концентрації клієнтської бази Банк має стійкі поточні пасиви, що забезпечують низьку вартість залучених ресурсів порівняно з конкурентами; в) кошти міжбанківського ринку та рефінансування НБУ. В своїй політиці управління ліквідністю Банк не спирається на цей вид ресурсів, використовуючи їх лише в виключних випадках та в лімітованому обсязі.

Політика управління Банком спрямована на ефективне управління всіма видами ресурсів, поліпшення фінансових показників діяльності Банку, а також підвищення вартості його активів. Отже, важливим елементом корпоративного управління є регулярна розробка, розгляд і схвалення стратегії розвитку, а також визначення пріоритетних напрямків діяльності як окремих бізнес-напрямків, так і діяльності банку в цілому. Аналіз фінансових ресурсів розпочинається з аналізу капіталу. У таблицях 2.10 та 2.11 ми більш детально розглянемо капітал у розрізі трьох років, прослідкуємо за зміною капіталу, та побачимо які показники мали найбільший темп приросту.

Таблиця 2.10

Аналіз власного капіталу АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Темп росту 2019 року з 2018 роком	Темп росту 2020 року з 2019 роком	Темп росту 2020 року з 2018 роком	Відхилення (у грн) 2019 року від 2018	Відхилення (у грн) 2020 року від 2019	Відхилення (у грн) 2020 року від 2018
Акціонерний капітал	206060	206060	206060	100,00	100,00	100,00	0	0	0
Емісійний дохід	23	23	23	100,00	100,00	100,00	0	0	0
Резерв переоцінки будівель	687	614	689	89,37	112,21	100,29	-73	75	2
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	-3303	-1274	-2937	38,57	230,53	88,92	2029	-1663	366
Результат від операцій з акціонером	12174	12174	12174	100,00	100,00	100,00	0	0	0
Загальні резерви та інші фонди	6211	6850	8481	110,29	123,81	136,55	639	1631	2270
Накопичений дефіцит	-190388	-169918	-171665	89,25	101,03	90,17	20470	-1747	18723
Всього власного капіталу	31464	54529	52825	173,31	96,88	167,89	23065	-1704	21361

З таблиці 2.10 бачимо, що накопичений дефіцит АТ КБ «Приватбанк» намагається знизити з кожним роком, у 2019 році він знизився на 20470 млн. грн., однак за 2020 рік знову трохи збільшився, на мою думку із-зі складної епідемічної та, як наслідок першої, економічної ситуації у країні. Загалом власний капітал збільшився на 21361 млн. грн. за три роки, у цілому за рахунок зниження накопиченого дефіциту. Загальні резерви та інші фонди за три роки лише збільшилися на 2270 млн. грн., 1 склало 8481 за 2020 рік, або 136,55 %.

Також у таблиці 2.11 пропоную розглянути структуру власного капіталу, за три роки.

Таблиця 2.11

Структура власного капіталу АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

	Структура за 2018 рік	Структура за 2019 рік	Структура за 2020 рік	Відхилення у структурі		
				2019 від 2018	2020 від 2019	2020 від 2018
Акціонерний капітал	654,91	377,89	390,08	-277,02	12,19	-
Емісійний дохід	0,07	0,04	0,04	-0,03	0,00	-0,03
Резерв переоцінки будівель	2,18	1,13	1,30	-1,06	0,18	-0,88
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	-10,50	-2,34	-5,56	8,16	-3,22	4,94
Результат від операцій з акціонером	38,69	22,33	23,05	-16,37	0,72	-15,65
Загальні резерви та інші фонди	19,74	12,56	16,05	-7,18	3,49	-3,69
Накопичений дефіцит	-605,10	-311,61	-324,97	293,49	-13,36	280,13
Всього власного капіталу	100	100	100	-	-	-

За структурою можна бачити, що основними діючими показниками є акціонерний капітал, та накопичений дефіцит, можна бачити, що акціонерний капітал значно перевищує весь власний капітал, останній у

свою чергу був би значно більшим, однак із-за накопиченого дефіциту, складає у 2020 році лише 52825 млн. грн., при акціонерному капіталі розміром 206060 млн. грн.. Найменшу частку у структурі АТ КБ «ПРИВАТБАНК» займає емісійний дохід. Також, значну частину власного капіталу на разі займає «Результат від операцій з акціонером», а саме 38,69% у 2018 році, зі зниженням за три роки на 15,65 % у 2020 році склав 23,05% усього власного капіталу. Для більш наглядного розуміння таблиць, пропоную подивитися на рисунок 2.15, де можемо чітко бачити різницю між акціонерним капіталом та накопичений дефіцитом.

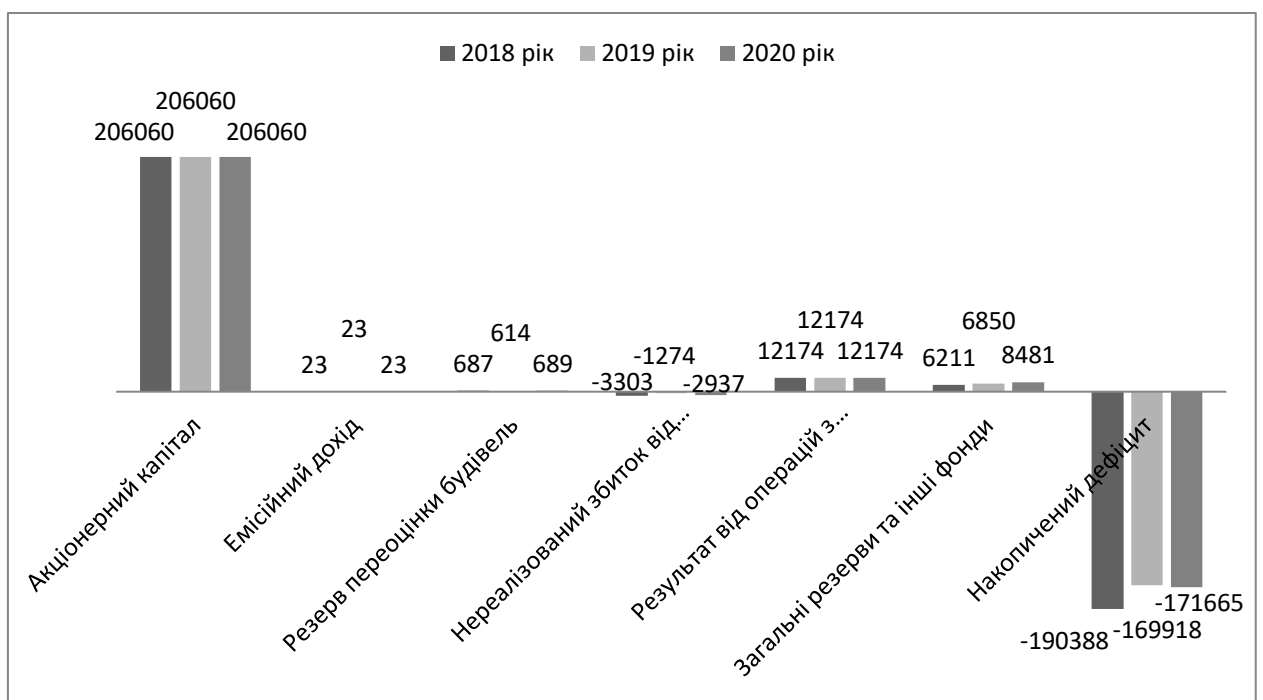


Рис 2.14. Структура власного капіталу АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

Наступним кроком є аналіз регулятивного капіталу, та коефіцієнтів достатності капіталу. Для цього зведемо всі данні в таблицю 2.12, де зможемо побачити зміну регулятивного капіталу, та нормативів достатності, таких як Н2 та Н3.

Таблиця 2.12

Регулятивний капітал АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

У мільйонах українських гривень	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Темп росту 2019 року з 2018 роком	Темп росту 2020 року з 2019 роком	Темп росту 2020 року з 2018 роком	Відхилення (у грн) 2019 року від 2018	Відхилення (у грн) 2020 року від 2019	Відхилення (у грн) 2020 року від 2018
Капітал 1-го рівня	9851	9685	17644	98,31	182,18	179,11	-166	7959	7793
Капітал 2-го рівня	9851	9685	17644	98,31	182,18	179,11	-166	7959	7793
Відвернення	-146	-147	-30	100,68	20,41	20,55	-1	117	116
Всього регулятивного капіталу	19556	19223	35257	98,30	183,41	180,29	-333	16034	15701
Активи, зважені з урахуванням ризику	77990	91727	93201	117,61	101,61	119,50	13737	1474	15211
Відкрита валютна пропозиція	34025	44833	32679	131,76	72,89	96,04	10808	-12154	-1346
Непокритий кредитний ризик	-	-719	-368	-	51,18	-	-	351	-
Коефіцієнт достатності капіталу (Н2)	17,46%	14,15%	28,09%	81,04	198,52	160,88	-3,31%	13,94%	10,63%
Коефіцієнт достатності капіталу (Н3)	-	7,13%	14,06%	-	197,19	-	-	6,93%	-

Провівши аналіз регулятивного капіталу, можна зробити такі висновки:

- У 2018 та 2019 роках регулятивний капітал складав приблизно 19500 млн. грн. й був на одному рівні, у 2020 році він зріс майже в двічі, а саме на 182,18% й нині складає 35257 млн. грн., що в цілому є дуже гарним показником, й більше за норму НБУ встановлену від 18 червня 2020 року, ніж у 175 разів, що свідчить про збільшення запасу за нормативом Н1, який необхідне для покриття різних ризиків банку у процесі своєї діяльності.

- Така динаміка дуже відобразилася на динаміці коефіцієнтів достатності капіталу (Н2 та Н3), які зросли за останній рік. Коефіцієнт достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) за три роки збільшився майже на 13,94% до 28,09, що на 18,09% більше нормативного рівня встановленого НБУ.

- Коефіцієнт достатності основного капіталу (Н3) за 2020 рік збільшився на 6,93%, а саме до 14,06%, що на 7,06% було більше ніж за нормативами НБУ.

Отже, така тенденція збільшення нормативів капіталу Н1, Н2 та Н3 позитивно вплинуло на діяльність банку та загалом на кредитний рейтинг банку. На далі вважаю за необхідне перейти до аналізу зобов'язань. У таблиці 2.13 проаналізовані основні показники зобов'язань, а також їх відхилення та темпи росту.

З таблиці 2.13 можемо бачити, що загал альні зобов'язання з кожним роком ростуть, за три року вони зросли на 83116 млн. грн., та становили 329700 млн. грн. у 2020 році. Можна бачити, що таке збільшення було зумовлене збільшенням коштів клієнтів на 81653 млн. грн. за три роки (темп приросту складав 135,34%).

Таблиця 2.13

Аналіз зобов'язань АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

Зобов'язання	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Темп росту			Відхилення (у грн) 2019 року від 2018	Відхилення (у грн) 2020 року від 2019	Відхилення (у грн) 2020 року від 2018
				2019 від 2018	2020 від 2019	2020 від 2018			
Заборгованість перед НБУ	9817	7721	0	78,65	-	-	-2096	-7721	-9817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	195	201	2	103,08	1,00	1,03	6	-199	-193
Кошти клієнтів	231055	240621	312708	104,14	129,96	135,34	9566	72087	81653
Зобов'язання орендаря з лізингу	0	1748	1855	-	106,12	-	1748	107	1855
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	136	121	146	88,97	120,66	107,35	-15	25	10
Інші фінансові зобов'язання	2249	1522	2907	67,67	191,00	129,26	-727	1385	658
Резерви та нефінансові зобов'язання	3132	3260	12082	104,09	370,61	385,76	128	8822	8950
Всього зобов'язань	246584	255194	329700	103,49	129,20	133,71	8610	74506	83116

З таблиці 2.13 можемо бачити, що загальні зобов'язання з кожним роком ростуть, за три роки вони зросли на 83116 млн. грн., та становили 329700 млн. грн. у 2020 році. Можна бачити, що таке збільшення було зумовлене збільшенням коштів клієнтів на 81653 млн. грн. за три роки (темп приросту складав 135,34%). Також резерви та не фінансові зобов'язання зросли з 3132 млн. грн. до 12082 млн. грн.. Однак у 2020 році заборгованість перед НБУ досягла показника який дорівнює нулю, при цьому цей показник у 2018 році складав 9817 млн. грн..

Таблиця 2.14

Структура зобов'язань АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

	Структура за 2018 рік	Структура за 2019 рік	Структура за 2020 рік	Відхилення у структурі 2019 року з 2018 роком	Відхилення у структурі 2020 року з 2019 роком	Відхилення у структурі 2020 року з 2018 роком
Заборгованість перед НБУ	3,98	3,03	0,00	-0,96	-3,03	-3,98
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	0,08	0,08	0,00	0,00	-0,08	-0,08
Кошти клієнтів	93,70	94,29	94,85	0,59	0,56	1,14
Зобов'язання орендаря з лізингу	0,00	0,68	0,56	0,68	-0,12	0,56
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	0,06	0,05	0,04	-0,01	0,00	-0,01
Інші фінансові зобов'язання	0,91	0,60	0,88	-0,32	0,29	-0,03
Резерви та не фінансові зобов'язання	1,27	1,28	3,66	0,01	2,39	2,39
Всього зобов'язань	100	100	100	-	-	-

Щодо структури зобов'язань, то основну їх частину складають кошти клієнтів. Їх загальна частка складає 94,85% , хоча на початку аналізованого періоду була 93,7%, та збільшилась на 1,14%. У 2018 році майже 4 % складала заборгованість перед НБУ, однак вже у 2020 році цей показник мав

питому вагу, що дорівнює 0. Резерви та не фінансові зобов'язання спочатку склали 1,27%, а у 2020 році сягнули 3,66% всіх зобов'язань.

Діяльність банківських установ базується на певних принципах, серед яких особливе значення має принцип ефективного використання залучених ресурсів. Відповідно до цього принципу залучені кошти банку повинні бути не лише збережені, але й повернені з приростом (деPOSITИМ відсотком), який є часткою загального приросту авансованої вартості (позичкового відсотка).

Надалі пропоную проаналізувати кошти клієнтів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за три роки, щоб більш детально розглянути депозитний портфель банку. У таблиці 2.15 наведені данні депозитів у розрізі клієнтів, так за аналізу можна бачити, що основну частину коштів складають кошти клієнтів, а саме строкові депозити фізичних осіб на початку аналізованого періоду, й хоча за три роки вони були не стабільними, то зменшувалися на 10610 млн. грн.. у 2019 році, то збільшилися на 3206 млн. грн.. у 2020 році, й сягнули 102374 млн. грн.. При цьому, з таблиці бачимо збільшення у поточних рахунках/рахунків до запитання фізичних осіб, які за три роки збільшилися на 52438 млн. грн., й склали у 2020 році 125330 млн. грн.. За цей період, збільшилися й поточні рахунки/розрахункові рахунки юридичних осіб майже в двічі, у 2018 році вони склали 36785 млн. грн., а у 2020 році сягнули 69935 млн. грн.. Таке збільшення депозитної бази банку свідчить про збільшення довіри від клієнтів банку та юридичних осіб, вони довіряють банку, та готові покласти кошти на рахунок банку.

Таблиця 2.15

Аналіз коштів клієнтів АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

Кошти клієнтів у мільйонах українських гривень	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Темп росту 2019 року з 2018 роком	Темп росту 2020 року з 2019 роком	Темп росту 2020 року з 2018 роком	Відхилення (у грн) 2019 року від 2018	Відхилення (у грн) 2020 року від 2019	Відхилення (у грн) 2020 року від 2018
Фізичні особи									
*Строкові депозити	109778	99168	102374	90,34	103,23	93,26	-10610	3206	-7404
*Поточні рахунки/рахунки до запитання	72892	90827	125330	124,60	137,99	171,94	17935	34503	52438
Юридичні особи									
*Строкові депозити	11422	10626	14813	93,03	139,40	129,69	-796	4187	3391
*Поточні рахунки/розрахункові рахунки	36785	39822	69935	108,26	175,62	190,12	3037	30113	33150
Державні організації									
*Поточні/розрахункові рахунки	178	178	256	100,00	143,82	143,82	0	78	78
Всього коштів клієнтів	231055	240621	312708	104,14	129,96	135,34	9566	72087	81653

Таблиця 2.16

Аналіз коштів клієнтів за галузями економіки АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018-2020 рр.

Кошти клієнтів за галузями економіки	2018 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення у структурі 2019 року з 2018 роком	Відхилення у структурі 2020 року з 2019 роком	Відхилення у структурі 2020 року з 2018 роком
	У млн. грн..	%	У млн. грн..	%	У млн. грн..	%			
Фізичні особи	182670	79,06	189995	78,96	227704	72,82	-0,10	-6,14	-6,24
Сфера послуг	19824	8,58	20285	8,43	37075	11,86	-0,15	3,43	3,28
Виробництво	10486	4,54	12367	5,14	19963	6,38	0,60	1,24	1,85
Торгівля	11926	5,16	12265	5,10	19093	6,11	-0,06	1,01	0,94
Сільське господарство	2077	0,90	1925	0,80	3420	1,09	-0,10	0,29	0,19
Транспорт та зв'язок	1668	0,72	1777	0,74	2632	0,84	0,02	0,10	0,12
Машино будування	792	0,34	829	0,34	1055	0,34	0,00	-0,01	-0,01
Підприємства державної власності	178	0,08	178	0,07	256	0,08	0,00	0,01	0,00
Інше	1434	0,62	1000	0,42	1510	0,48	-0,21	0,07	-0,14
Всього коштів клієнтів	231055	100,00	240621	100,00	312708	100,00			

У таблиці 2.16 бачимо аналіз коштів клієнтів за галузями економіки АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 3 роки, а також структуру коштів клієнтів. Щодо останнього, то за таблицею, бачимо, що основну частину коштів складають кошти фізичних осіб, й хоча у 2018 році цей показник сягав 79,06%, у 2020 році він складав 72,82%, тобто зменшився на 6,24% за три роки, однак все одно має найбільшу питому вагу. Друге місце у структурі посідає сфера послуг, яка за три роки зросла на 3,28% й у 2020 році мала 11,86%. Найменшу питому вагу має сфера машинобудування, її показник за три роки навіть не змінився, й складає 0,34% всіх коштів клієнтів.

Щодо грошового еквівалента, то загалом кошти клієнтів збільшилися на 81653 млн. грн., до 312708 млн. грн.. Значно зросли й кошти фізичних осіб з 182670 млн. грн., до 227704 млн. грн.. Майже в двічі збільшилися показники у сфері послуг, їх депозити вирости на 17251 млн. грн., а саме до 37075 млн. грн..

Провівши аналіз фінансових ресурсів банку, ми можемо бачити, що загалом банк зростає, він дотримується та у багато разів перевищує норми НБУ нормативів достатності капіталу, його регулятивний капітал зростає, що свідчить про сприяло збільшенню показників Н2 та Н3. Банк наростив зобов'язання та кошти клієнтів, й не зважаючи на пандемію у країні, та введенню багатьох карантинних обмежень, банк мав гарний результат, що позитивно відобразилось на кредитний рейтинг банку.

Висновки до розділу 2

Протягом аналізованого періоду, банк постійно зростає, і не зважаючи на коронакризу й зменшення прибутку у 2020 році, все одно намагається займати високі позиції. Ми познайомилися з банком, дізналися його внутрішню структуру, та проаналізували головні показники діяльності.

За 2018-2020 роки АТ КБ «ПРИВАТБАНК» значно наростив свої активи, таке збільшення відбулося переважно за рахунок збільшення

показника інвестиційних цінних паперів банку та кредитів та авансів клієнтам. Ці показники й складають основну частку усіх активів банку за аналізований період.

Пасиви банку також стабільно зростали, в цілому за рахунок збільшення зобов'язань, які складають приблизно 80% всіх пасивів. Й хоча активи та пасиви стабільно зростають, й є великий приріст інвестиційного портфеля, коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості показав не дуже гарні показники, хоча й оптимістично налаштовані на зростання. Аналіз власного капіталу, показав, що банк намагається покрити свій накопичений дефіцит. При цьому показник регулятивного капіталу перевищує норму НБУ майже у 175 разів, а коефіцієнти достатності капіталу (Н2 та Н3) стабільно зростають.

Загалом банк виконує нормативні показники НБУ, нарощує зобов'язання та кошти клієнтів, стабільно розвивається та зростає, що стабільно впливало на його кредитний рейтинг у 2020 році.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОГО БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Загальні шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами АТ КБ «Приватбанк»

На мою думку, доцільно почати пропозиції щодо удосконалення, ознайомившись з поняттям фінансові ресурси та провівши аналіз фінансових ресурсів.

Формування, та, як наслідок, управління фінансовими ресурсами для АТ КБ « ПРИВАТБАНК» є необхідною складовою для підвищення прибутковості діяльності банку та збільшення кредитного рейтингу на ринку в умовах постійно зростаючої конкуренції, тобто підтримка оптимальної структури активів та пасивів банку, контроль банківських ризиків, впровадження нових банківських послуг та інновацій.

Для формування фінансових ресурсів в ринковій економіці, доцільно спиратися на такі орієнтири:

- діяльність банку у сфері формування ресурсів повинна орієнтуватися на потреби ринку, потреби клієнтів, та на створення й просування нових продуктів і послуг, які необхідні для збільшення прибутковості банку.

- фінансові ресурси повинні сповна забезпечувати можливості банку з розміщення коштів

- для ефективного формування фінансових ресурсів банк повинен використовувати сучасну інформаційну базу та новітні технології.

На мою думку, необхідно звернути увагу на такі напрямки розширення сфери діяльності АТ КБ «ПРИВАТБАНК» з точки зору фінансової ресурсної політики:

- розширення клієнтської бази банку та збереження старих клієнтів;
- залучення депозитних коштів, збільшення депозитного портфелю;
- створення багатофункціональних баз даних для управління інформацією про клієнтів;
- розширення маркетингових прийомів щодо просування банківських послуг.

Надалі вважаю за необхідним провести SWOT-аналіз для більш детального розуміння слабких та сильних сторін АТ КБ «ПРИВАТБАНК», що у подальшому допоможе сконцентруватися на підвищенні ефективності управління фінансовими ресурсами банку. Надалі приведено таблицю 3.1 зі SWOT-аналізом. За аналізом таблиці 3.1 можна запропонувати напрямки вирішення проблем:

- в умовах коронакризи банку необхідно користуватися всіма своїми конкурентними перевагами;
- банк повинен відповісти на два головних питання - як відбирати клієнтів і як забезпечити повернення кредитів. АТ КБ «ПРИВАТБАНК» слідкує та вдосконалює свої технології визначення платоспроможності клієнтів, за рахунок вдосконалення інформаційних систем та за допомогою високопрофесійних аналітиків й оцінювачів;
- важливою складовою банку є цифровізація, банк був перший у країні хто ввів поняття інтернетбанкінгу і надалі активно розвиває інтернет продукти. Однак на мою думку АТ КБ «ПРИВАТБАНК» приділяє мало уваги поширенню інформації за новими продуктами в тому числі інтернет продуктами, які повинні покращити та полегшити життя українців. Однак необхідно зробити підвищення привабливості цих продуктів для клієнтів. А так як цей банк є державним, то довіри від людей до цього банку повинно бути більше ніж до будь якого інтернет банку.

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Державний банк, та як наслідок стабільність 2. Впізнаваність банку 3. Досвід залучення та утримання клієнтів 4. Концентрація на певних продуктах і послугах 5. Цифровізація та інноваційність банку 6. Інвестиційна привабливість банку 7. Професійний персонал 8. Велика кількість інтернет послуг 	<ol style="list-style-type: none"> 1. В деяких місцях недостатність відділень 2. Відсутність стимулюючих заходів на кредитні продукти 3. Не очевидні переваги від нових проєктів 4. Недостатність інформування при введення нових продуктів
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поліпшення економічної ситуації у країні та зростання доходів населення 2. Розповсюдження інтернетбанкінгу, укріплення його позицій за сучасних умов 3. Зниження інфляції, зміцнення курсу гривні до долара 4. Запуск інтегрованих програм з провідними корпораціями всесвіту 5. Підвищення інформованості клієнтів про нові продукти та способи їх інтернет використання 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Низькі темпи економічного зростання, складна економічна ситуація через COVID-19 2. Падіння довіри населення до банківської системи країни із-зі кризи 3. Складність повернення прострочених кредитів 4. Низька платоспроможність населення та відмова від іпотечних кредитів 5. Підвищення курсу гривні до долара 6. Підвищення вартості нерухомості 7. Зміна переваг клієнтів

Повернемося до управління фінансовими ресурсами. Тут на мікрорівні управління повинно уособлювати діяльність пов'язану з залученням грошових коштів кредиторів, та визначення величини та відповідної структури джерел ресурсів у тісному взаємозв'язку з їх розміщенням. Важливим завданням управління фінансовими ресурсами, повинно бути ефективне їх використання, що реалізується через здійснення банками збалансованої пасивної та активної політики.

Проблема управління фінансовими ресурсами має дві взаємодоповнюючі сторони: кількісну та якісну.

Перша сторона включає в себе розвиток пасивних операцій банку з метою залучення якомога найбільшої кількості ресурсів. Для досягнення

цього банку необхідно використовувати усі можливі заходи, що стимулюють залучення вкладів і забезпечують їх збереження.

Напрями даної діяльності включають:

- розвиток нових видів вкладів, які повинні відповідати зростаючим потребам клієнтів
- стимулювання залучених ресурсів за допомогою диференціації та збільшення процентної ставки
- удосконалення методів й порядку виплати відсотків
- збільшення додаткових послуг вкладникам
- підвищення якості обслуговування клієнтів, у тому числі в інтернетбанкінгу.

Якісна сторона управління залученими фінансовими ресурсами пов'язана з розробкою напрямів їх розміщення, що дозволяє найбільш ефективно їх використовувати. Якісне управління можливе лише при здійсненні комерційними банками тісного взаємозв'язку пасивних операцій з активами.

Ці дві сторони взаємодоповнюють один одного, саме тому банк повинен використовувати їх не окремо, а спільно.

Пропоную більш детально зупинитися на управлінні залученими ресурсами. До залучених ресурсів можна віднести депозитну базу АТ КБ «Приватбанк». Для їх ефективного залучення необхідно аналізувати їх, що ми й зробили у розділі два, а також вміти управляти залученими ресурсами.

Загалом, можна сказати, що управління залученими ресурсами банку – це певна тактика та стратегія банку, яка включає систему заходів щодо залучення фінансових ресурсів фізичних та юридичних осіб, а також інших кредиторів в достатньому обсязі, певної структури та при мінімальних витратах задля їх ефективного розміщення, з урахуванням інтересів учасників даного процесу.

До загальних принципів управління залученими ресурсами відносяться принципи, які визначають єдині підходи до управління залученими ресурсами на макро- та мікрорівнях у різних економічних системах:

1) принцип науковості — управління залученими ресурсами повинно здійснюватися із дотриманням основних економічних законів та закономірностей з використанням науково-обґрунтованих методів та інструментів;

2) принцип цілеполягання (даний принцип є фундаментальним в системі управління залученими ресурсами банку, його сутність полягає в тому, що всі управлінські дії повинні забезпечувати досягнення певних, встановлених цілей);

3) принцип економічності (управління залученими ресурсами банку має здійснюватися на засадах економічної ефективності) [38].

Пропоную додатково впровадити такі принципи управління залученими ресурсами:

- принцип забезпечення ліквідності, який регламентую, що формування залучених ресурсів повинно відбуватися у відповідності з обсягами та строками їх розміщення в активні операції, оскільки невідповідність строків розміщення призведе до суттєвого розриву ліквідності та може викликати загрозу для функціонування банку;

- принцип ієрархічності, який дає змогу управляти залученими ресурсами «зверху-вниз», що дозволяє забезпечити досягнення поставлених цілей;

- принцип оперативності дасть змогу швидко приймати управлінські рішення у разі зміни кон'юнктури ринку фінансових ресурсів.

Для управління залученими ресурсами банку існують певні методи, які умовно поділяються на цінові та нецінові методи. Обидва методи мають як і переваги так і свої недоліки.

Серед переваг цінових методів, можна виділити такі: простота застосування методу, адміністративні витрати по залученню коштів дуже

низькі. Головним інструментом такого методу є процентна ставка з залучення коштів, при цьому використання цих методів не несе за собою додаткових витрат і змін умов та якості обслуговування клієнтів банку.

До недоліків можна віднести:

- залучення додаткових ресурсів пов'язане із значним зростанням процентних витрат банку та скороченням маржі;
- зниженням процентної ставки на залучені ресурси знижується позитивне ставлення клієнтів до банку та кількість лояльних споживачів банківських послуг;
- існує певний часовий лаг реакції клієнтів на змінення процентної ставки на залучені ресурси

До переваг нецінових методів можна віднести наступні чинники: їх застосування дає можливість підвищити конкурентоспроможність банку, сформувати позитивний імідж банку, проводити своєчасне інформування про нові продукти та послуги, які розробляються та впроваджуються банком. Крім того, використання нецінових методів збільшує кількість лояльних клієнтів банку та ставить нові вимоги до технічного та інформаційного забезпечення банку.

Відповідно до стану, в якому перебувають залучені ресурси банку у конкретний проміжок часу та цілей розвитку банку, керівництво банку може приймати певні управлінські рішення щодо застосування в комплексі цінових та нецінових методів управління, для підтримання кількісного та якісного складу залучених ресурсів відповідно до потреб. Дані заходи в першу чергу спрямовані на групу ресурсів, які формують депозитний портфель банку. У разі їх дефіциту на ринку фінансових ресурсів, у банку приймаються рішення щодо залучення додаткових коштів на міжбанківському ринку кредитів та від Національного банку України.

Більш детально розглядаючи фінансові ресурси банку як об'єкти управління, необхідно визначити, що вони характеризуються наступними фундаментальними властивостями:

- обсягом (величиною);
- збалансованістю за сумами, валютами, строками та ризиками (тобто оптимальним розподілом за ключовими ознаками для оптимізації рівня ризиків);
- мінливістю (волатильністю);
- ефективністю [40].

На рисунку 3.1 наведені основні морфологічні зв'язки між цими властивостями та фундаментальними аксіомами управління фінансами банку.

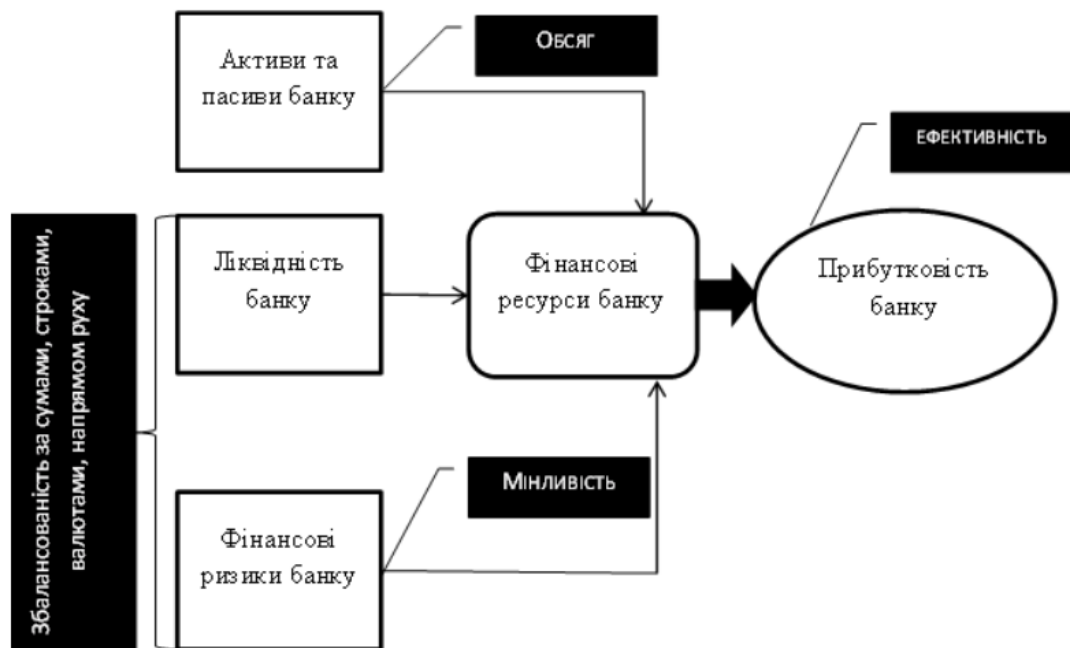


Рис 3.1 Зв'язки між ключовими властивостями фінансових ресурсів та фундаментальними аксіомами управління фінансами банку

Прибуток є головним внутрішнім джерелом з яких відбувається формування фінансових ресурсів банку, який дозволяє вирішувати такі важливі задачі, як: збільшення обсягу власного капіталу, поповнення резервних фондів, фінансування капітальних вкладень, підтримку іміджу, забезпечення платоспроможності, часткове забезпечення розвитку фінансово-економічної діяльності банку. Прибуток банківської установи також є важливим джерелом задоволення її соціально-економічних потреб,

проте головне його призначення полягає у достатньому рівні прибутковості банку, яке захищає його від загрози банкрутства.

3.2 Вдосконалення управління власним капіталом за рахунок покриття накопиченого дефіциту планованим прибутком

За результатами 2015 - 2016 років АТ КБ «ПРИВАТБАНК» мав збитки. За обсягом вони становили 75% збитків усієї банківської системи України. Національний банк України, усвідомлюючи проблеми АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та враховуючи важливість його, як системного банку для здоров'я фінансового сектора та економіки країни в цілому, не міг чекати довше та відніс банк до категорії неплатоспроможних. Відтак регулятор звернувся до Уряду з пропозицією передати цей системно важливий банк у державну власність. Націоналізація АТ КБ «ПРИВАТБАНК» - переведення ПриватБанку із приватної власності урядом України в державну власність 18 грудня 2016 року. Починаючи із 2017 р. банк відновив свою рентабельність та почав отримувати прибуток. Але збиток минулих років відображається на балансі банку, як накопичений дефіцит - протилежність накопичуваного прибутку, це означає, що борги минулих років банку перевищують прибуток.

З останнього стає зрозумілим, що для покриття такого дефіциту потрібен прибуток. Глосарій банківської термінології дає таке визначення прибутку: «Прибуток банку – перевищення доходів банку над витратами». Доходи банку формуються в результаті здійснення кредитних, розрахункових, грошових операцій та інших видів діяльності банку.

Якщо у банку є накопичений дефіцит, це повинно відобразитися на активах банку, бо тоді вони вважаються в дефіциті. Для цього вважаю необхідним провести аналіз, та порівняти активи та накопичений дефіцит у таблиці 3.2

Таблиця 3.2

Порівняння активів та накопиченого дефіциту за період з 01.01.2018 по 01.01.2021 рік

У млн. грн.	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021
Усього активів	253675	278048	309723	382525
Накопичений дефіцит	-201139	-190388	-169918	-171665
Накопичений дефіцит в порівнянні з загальними активами (%)	79,29	68,47	54,86	44,88

Порівнявши активи та дефіцит, можемо бачити що на початок аналізованого періоду майже 80% активів були у дефіциті, однак можемо бачити як йде «оздоровлення» банку й з кожним роком частка накопиченого дефіциту зменшується й вже у 2021 році накопичений дефіцит був менший за 45% усіх активів, що свідчить про позитивну діяльність банку, та значне зростання бездефіцитних активів. Для більш наглядного розуміння кількості накопиченого дефіциту та активів, пропоную відобразити поряд накопичений дефіцит при цьому сховавши мінус, й усього активів, що допоможе нам наглядно побачити велику частину дефіциту.

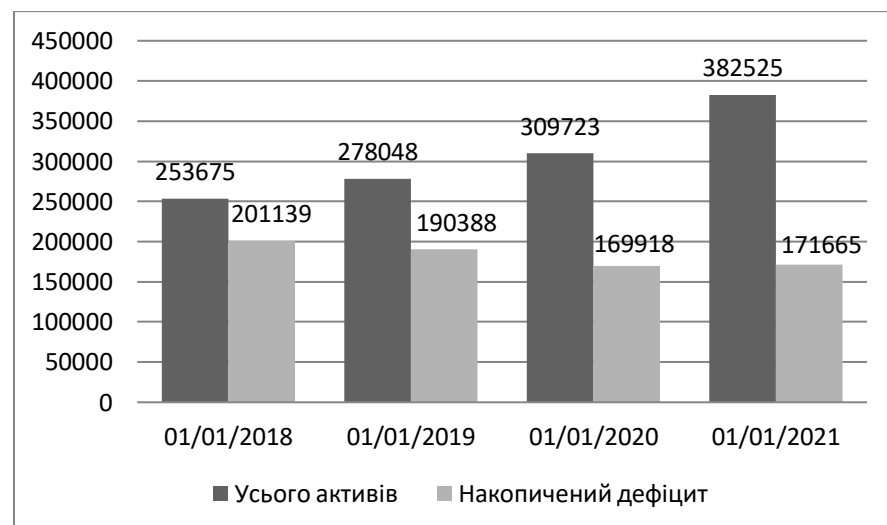


Рис 3.2 Співвідношення активів та накопиченого дефіциту АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018 -2021 рр.

Можемо бачити, що активи значно збільшуються з кожним роком, це значить, що банк нарощує свою міць, а накопичений дефіцит зменшується, що свідчить про ефективну діяльність банку.

Наступним кроком нашого аналізу стане порівняння накопиченого дефіциту з прибутком, бо саме за допомогою прибутку можна погасити цей дефіцит. У таблиці 3.3. наведено порівняння чистого прибутку з накопиченим дефіцитом, з таблиці можемо бачити у скільки разів дефіцит перевищує чистий прибуток, так на початок 2018 року, цей дефіцит був більше в 53211,38%, однак можемо бачити, що з кожним роком цей дефіцит зменшують за рахунок прибутку, й вже на початку 2021 року накопичений дефіцит більше прибутку на 706,56% .

Таблиця 3.3

Співвідношення чистого прибутку та накопиченого дефіциту АТ КБ
«Приватбанк» за 2018-2021 рр.

У млн. грн.	01.01. 2018	01.01. 2019	01.01. 2020	01.01. 2021
Чистий прибуток	378	12798	32609	24296
Накопичений дефіцит	-201139	-190388	-169918	-171665
Накопичений дефіцит в порівнянні з загальними активами	53211,38	1487,64	521,08	706,56

Наглядно, на рис. 3.2, бачимо яка значна різниця між прибутком АТ КБ «ПРИВАТБАНК», та його накопиченого дефіциту, й хоча з кожним роком ця різниця зменшується, вона все одно є, й на разі з коронакризою стає ще складніше його зменшувати, однак на мою думку банк стабільно розвивається, займає передові позиції й з кожним роком збільшує свій прибуток, що повинно позитивно впливати на погашення накопиченого дефіциту.

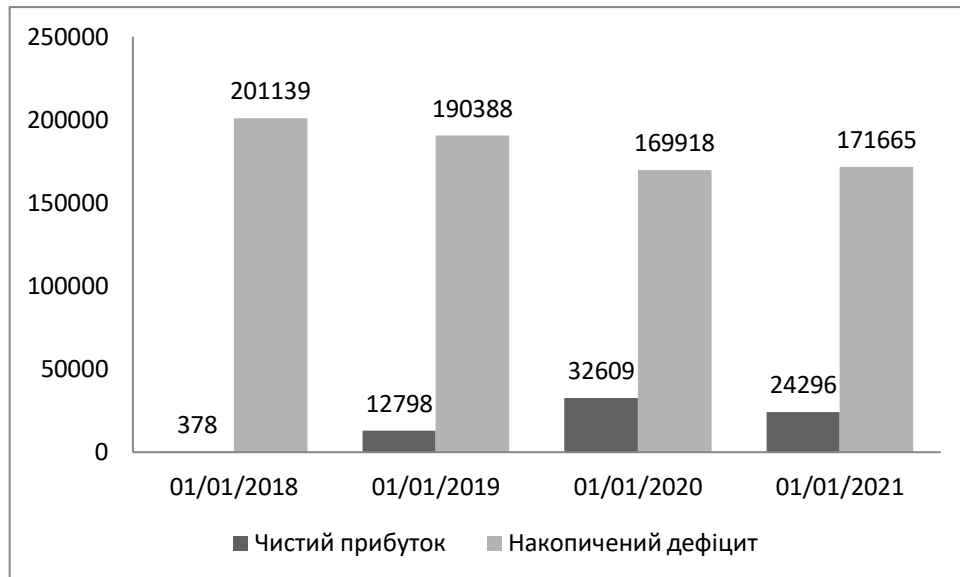


Рис 3.3 Порівняння прибутку та накопиченого дефіциту АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018 - 2021 роки.

Якщо загальний обсяг прибутку, який буде отримувати АТ КБ «ПРИВАТБАНК» буде не меншим ніж за результатами 2020 року, то банк зможе погасити збитки минулих років впродовж 8 років. У таблиці 3.4 відображено прогноз погашення накопиченого дефіциту за рахунок мінімальної прибутковості яка дорівнює прибутковості АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2020 рік.

Таблиця 3.4

Прогнозування погашення накопиченого дефіциту АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

У млн. грн.	01.01. 2022	01.01. 2023	01.01. 2024	01.01. 2025	01.01. 2026	01.01. 2027	01.01. 2028
Чистий прибуток	24296	24296	24296	24296	24296	24296	24296
Накопичений дефіцит	147369	123073	98777	74481	50185	25889	1593

На рис. 3.4 ми зобразили графік погашення накопиченого дефіциту АТ КБ «ПРИВАТБАНК» .

На мою думку, 2020 рік був найскладнішим у АТ КБ «ПРИВАТБАНК» із-за локдауну й несприятливої фінансової та економічної ситуації у країні, й тому надалі АТ КБ «ПРИВАТБАНК» буде лише розвиватися, нарощувати

фінансові ресурси й як наслідок прибуток, й за правильної політики банку, він швидко зможе погасити цей накопичений дефіцит.

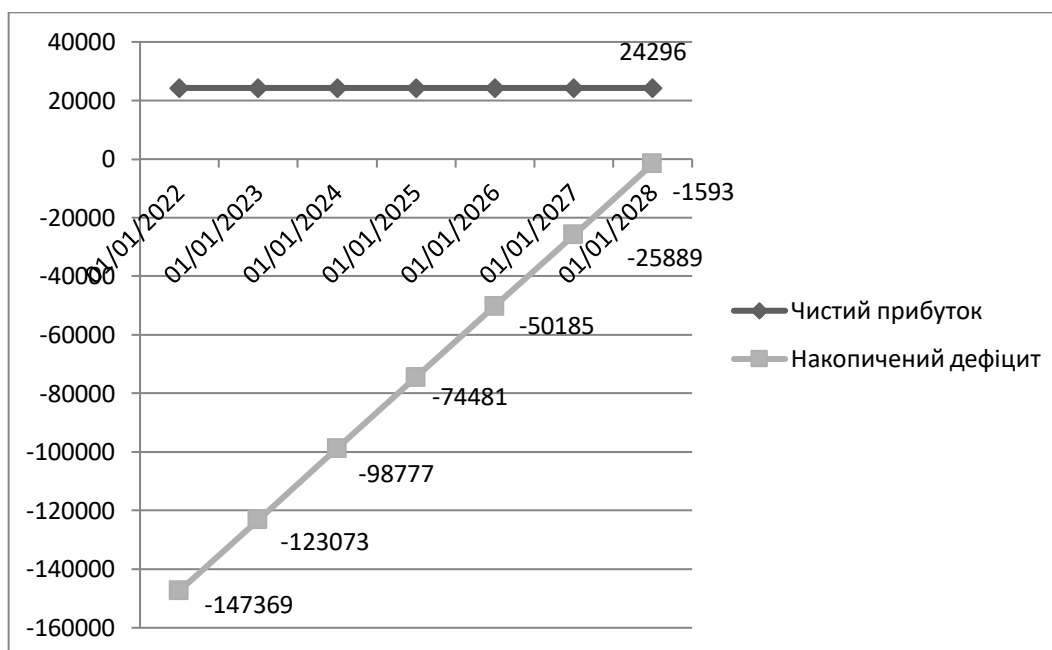


Рис 3.4 Графік погашення накопиченого дефіциту АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2022-2028 рр.

Після прогнозованого аналізу, пропоную розглянути шляхи підвищення прибутковості. На мою думку, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» може за рахунок підвищення своєї прибутковості, яка буде вищою за 2020 рік, швидше ніж за 8 років повністю покрити непокритий збиток. На разі у банку найвагомішу частину дохідності, займає інвестиційний портфель, на другому місці стоїть кредитний портфель, й на остаток є комісійні доходи, які хоч і ростуть, однак займають не велику частину. Комісійні доходи не є дуже перспективними для банку, так як комісії у банку значні, й їх збільшення може негативно відобразитися на діяльності банку. З цього випливає, що банку необхідно зосередитися на кредитному та інвестиційному портфелі. Інвестиційний портфель АТ КБ «ПРИВАТБАНК» великий, й займає майже 50% всіх активів банку, тому, на мою думку, необхідно більш детально зупинитися на кредитному портфелі. Коли мова йде про підвищення

дохідності кредитного портфеля, то стає зрозумілим, що для цього в першу чергу необхідно знизити кредитний ризик. Знизити кредитний ризик можливо за допомогою методів лімітування, диверсифікації та формування резервів. З останнім у АТ КБ «ПРИВАТБАНК» проблем нема, про що свідчить аналіз достатності капіталу та резервів у другому розділі, тому для мінімізації кредитного ризику залишається лімітування (раціонування кредитного портфеля) та диверсифікація [40].

Раціонування кредитного портфеля банку – це встановлення гнучких чи жорстких лімітів кредитування за сумою, строками, видами відсоткових ставок та іншими умовами надання позичок; встановлення лімітів за окремими позичальниками або класами позичальників; визначення лімітів концентрації кредитів у руках однієї чи групи тісно співпрацюючих позичальників.

Процедура раціонування має два напрями. Перше передбачає дотримання нормативів, встановлених центральним банком, друге ґрунтується на створенні системи внутрішньобанківських обмежень та виконанні їх вимог. Керуючись встановленим таким чином лімітом, кредитний спеціаліст після відбору потенційних позичальників оцінює відповідність передбачуваної угоди вимогам центрального банку, та був внутрішньобанківським контрольним величинам. Ліміти можуть встановлюватися за видами кредитів, категоріями позичальників або групами взаємопов'язаних позичальників, за кредитами в окремі галузі, географічні території, за найбільш ризикованими напрямами кредитування, наприклад, кредитування в іноземній валюті. Кредитний ризик банку обмежується встановленням ліміту загального розміру кредитного портфеля, обмеженням величини кредитних ресурсів філій банку та іншими обмеженнями.

Наступним методом мінімізації кредитного ризику є диверсифікація кредитного портфеля банку – метод мінімізації кредитного ризику шляхом розподілу позичок за різними категоріями позичальників, строками надання, видами забезпечення, кредитними інструментами, ступенем ризику,

регіонами, видами діяльності, а також по ряду інших ознак з урахуванням встановлення внутрішніх лімітів.

Диверсифікація ризиків передбачає, що кредитний портфель будь-якого банку повинен бути диверсифікований для того, щоб неспроможність одного клієнта, групи клієнтів, галузі не наражала на небезпеку існування банку.

На практиці зазвичай застосовуються три типи диверсифікації: портфельний; географічний, яка орієнтується на залучення клієнтів із різних географічних регіонів чи країн; за роками погашення. Диверсифікація за термінами погашення передбачає видачу та залучення позичок у різні терміни, йдеться про те, щоб надходження та виплата коштів, пов'язаних із кредитуванням за різними термінами, давали б банку можливість певного фінансового маневру та виключили б випадки невиконання банком своїх зобов'язань перед клієнтами.

Загалом, удосконалення управління кредитним портфелем може здійснюватись такими методами:

- оптимізація структури кредитного портфелю;
- використання автоматизованого керування кредитним портфелем банку;
- ризик-менеджмент кредитного портфелю.

Змінити структуру кредитного портфелю можна, застосувавши коректувальні дії на окремих боржників:

- профілактичний контакт з боржником з метою підтвердити добросовісні наміри і платоспроможність, робота з поточною заборгованістю
- нагадування по телефон і т.п., позасудове стягнення
- вимоги по телефону, особисті зустрічі з боржником, робота з родичами, реструктуризація заборгованості (пролонгація терміну, зниження розміру щомісячних платежів, тощо) [41].

Отже, використовуючи методи запропоновані вище, можна оптимізувати та підвищити дохідність, за рахунок зниження кредитного

ризик, кредитний портфель АТ КБ «ПРИВАТБАНК». У 2020 році чистий кредитний портфель банку скоротився на 8% до 55 млрд. грн., саме внаслідок призупинення збільшення кредитних лімітів на період карантину та більш консервативних вимог до позичальників [42]. Правильна кредитна політика банку, та збільшення кредитних лімітів призведе до росту дохідності як мінімум на ті ж 8%, а так як банк, вже навчився працювати у таких кризових умовах, на мою думку, він може збільшити кредитні доходи на 10%, при цьому хоча й інвестиційний портфель росте, буде гарною тенденцією збільшувати кредитний портфель.

Наступним важливим кроком є зменшення витрат банку. Основними витратами банку завжди були відсоткові та адміністративні витрати, що можемо бачити за таблицею 3.5.

Однак у 2020 році велику долю взяли на себе інші витрати, які склали 32% всіх витрат і включають в себе «(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти» а також «Витрати щодо резерву під юридичні ризики», які значно збільшилися у 2020 році. Не зважаючи на це, адміністративні витрати за весь аналізований період складають завжди більше 30% всіх витрат, при цьому у 2019 році цей показник сягнув майже 39%. Тому, більш детально хотілось би зупинитися на адміністративних витратах. За такої складної економічної ситуації та коронакризи дуже логічним рішенням стало підвищення активності інтернетбанкінгу, на разі люди намагаються все робити через інтернет, у країні проходить цифровізація, тому на мою думку АТ КБ «ПРИВАТБАНК» хоча й активно розвиває «Приват24», необхідно намагатися йти шляхом необанків. Neobank – це тип прямого банку, який працює виключно онлайн без традиційних фізичних мереж.

Я вважаю, що так як аналізований банк - державний банк, й насамперед є важливим банком для всього населення, то пряме розуміння необанку буде не зовсім коректне для АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

Таблиця 3.5

Аналіз доходів та витрат АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2018 – 2020 рр.

Роки	2020		2019		2018		Роки	2020		2019		2018	
	Млн. грн.	%	Млн. грн.	%	Млн. грн.	%		Млн. грн.	%	Млн. грн.	%	Млн. грн.	%
Процентні доходи	33563	41,20	33841	48,59	30754	56,00	Процентні витрати	11961	20,92	14174	38,27	14002	33,23
Комісійні доходи	27649	33,94	24575	35,28	19590	35,67	Комісійні витрати	8888	15,55	6386	17,24	4402	10,45
Інші чисті доходи	1090	1,34	2113	3,03	1446	2,63	Адміністративні витрати	18006	31,50	14428	38,95	13988	33,20
Інші доходи	19156	23,52	9119	13,09	3131	5,70	Інші витрати	18307	32,03	2051	5,54	9740	23,12
Всього доходів	81458	100	69648	100	54921	100	Всього витрат	57162	100	37039	100	42132	100
Чистий прибуток	24296		32609		12789								

Тому необхідно залишити лише основні відділення у містах, які були б поділені на райони й залишити по одному відділенню на район. У 2020 році також значну частину адміністративних витрат (18006 млн. грн.) складають витрати, пов'язані з персоналом, які склали 8192 млн. грн., а якщо йти шляхом необанків, то такі витрати можна скоротити, як найменше в половину.

Загалом, на мою думку, метод зменшення адміністративних витрат, шляхом необанків, а саме переведення своїх відділень в режим онлайн, значно знизить витрати, й все одно у подальшій перспективі, вся цифровізація буде відбуватися шляхом переведення в онлайн майже всіх бізнесі, де це можливо, й банк не буде виключенням. А якщо почати з закриття відділень, це значно знизить адміністративні витрати, як мінімум на 40%. У таблиці 3.6 ми можемо бачити, що буде, якщо застосувати наші пропозиції, щодо збільшення прибутковості, а саме за рахунок збільшення доходів кредитного портфеля на 10%, та зменшення адміністративних витрат на 10%.

Таблиця 3.6

Прогнозовані зміни доходів та витрат АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

	2020			2020	
	Млн. грн.	%		Млн. грн.	%
Процентні доходи	36919,3	45,32	Процентні витрати	11961	20,92
Комісійні доходи	27649	33,94	Комісійні витрати	8888	15,55
Інші чисті доходи	1090	1,34	Адміністративні витрати	10803,6	18,90
Інші доходи	19156	23,52	Інші витрати	18307	32,03
Всього доходів	84814,3	104,12	Всього витрат	49959,6	87,40
Чистий прибуток	34854,7				

Після запропонованих методів збільшення прибутковості банку, та розрахунку доходів і витрат, вважаю за необхідне провести планування прибутку й покриття накопиченого дефіциту.

Таблиця 3.7

Прогнозування чистого прибутку з урахування пропозицій, щодо зменшення витрат та збільшення доходів.

У млн. грн.	01.01. 2022	01.01. 2023	01.01. 2024	01.01. 2025	01.01. 2026	01.01. 2027	01.01. 2028
Прогнозований чистий прибуток	34854,7	34854,7	34854,7	34854,7	34854,7	34854,7	34854,7
Накопичений дефіцит	112514,3	77659,6	42804,9	7950,2	-	-	-

З таблиці 3.7, можна бачити, що урахувавши наші пропозиції, для підвищення прибутковості, строк погашення накопиченого дефіциту зменшився на 3 роки. Однак, на мою думку, якщо й надалі буде тенденція на цифровізацію, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» відмовиться майже від всіх своїх відділень, залишаючи лише декілька в великих містах, тим самим переходячи в необанк, й зменшуючи свої адміністративні витрати, що значно збільшить прибуток банку.

Висновки до 3 розділу

Розглянувши питання оптимізації джерел формування фінансових ресурсів та аналіз фінансових ресурсів АТ КБ «ПРИВАТБАНК», ми запропонували загальні шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами банку. Ми запропонували напрямки розширення сфери діяльності банку, провели SWOT-аналіз банку, що дозволило, більш детально зрозуміти слабкі та сильні сторони банку, та допоможе сконцентруватися на підвищенні ефективності управління фінансовими ресурсами банку.

Ознайомилися з неціновими та ціновими методами управління залученими ресурсами банку.

Запропонували шляхи вдосконалення управління власного капіталу за рахунок покриття накопиченого дефіциту планованим прибутком, за допомогою зниження кредитного ризику методами лімітування, диверсифікації та формування резервів. А також зменшення адміністративних витрат, шляхом необанків, тобто відділень у містах країни.

Зробивши розрахунки, щодо збільшення дохідності й зменшення адміністративних витрат, ми збільшили прогнозований прибуток банку, та як наслідок термін погашення накопиченого дефіциту зменшився з 8 до 5 років.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі було здійснено теоретичне узагальнення, обґрунтування та аналіз інформації, що стосується фінансових ресурсів банку. Це надало можливість в подальшому розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовими ресурсами банку. Як наслідок, ми сформулювали висновки теоретичного, методологічного та науково-практичного характеру, які відображають вирішення завдань відповідно до поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра.

Розглянуто теоретичну сутність фінансових ресурсів банку та надано їх характеристику. Визначено, що фінансові ресурси банку – це залучені та запозичені банком кошти від суб'єктів економічної діяльності та фізичних осіб, а також власні банківські кошти(власний капітал), які перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій, а також для надання послуг з метою отримання прибутку. В ході роботи визначено джерела формування та використання фінансових ресурсів банківських установ. Також визначено, що головним джерелом банківських ресурсів є залучені кошти, частка яких в середньому по банківській системі України складає 80% від загальної величини ресурсів, а решта (20%) припадає на власний капітал.

Проаналізувавши теоретичні засади управління фінансовими ресурсами банків, визначили що головною метою управління є висока прибутковість банку. Для підтримання прибутковості на належному рівні, банку необхідно проводити аналіз, а отже все управління фінансовими ресурсами банку базується на результатах аналізу. Аналіз фінансових ресурсів банку необхідно проводити за допомогою використання вертикального, горизонтального та коефіцієнтного аналізу. Повний аналіз фінансових ресурсів банку було проведено наступним чином: аналіз власного капіталу та його структури, аналіз регулятивного капіталу, та аналіз

коефіцієнтів достатності капіталу (Н2 та Н3), аналіз зобов'язань банку та їх структури, аналіз депозитного портфеля.

Проаналізовано сучасний стан банківської системи країни, яка є елементом фінансової системи країни. Банківський сектор України знаходиться в умовах реального випробування режиму стрестестування. Криза, спричинена COVID-19, торкнулася всіх держав загалом та їхніх фінансових систем зокрема. Наслідки кризи для банківської системи відчуватимуться впродовж тривалого періоду часу. Особливо стосовно якості кредитного портфеля банків та платоспроможності їхніх позичальників. Втім, діяльність вітчизняних банків та Національного банку України за останні 5 років дала свої позитивні результати.

Для дослідження обрано АТ КБ «ПРИВАТБАНК». Саме цей банк у 2016 році перейшов до власності країни та став найбільшим державним банком. Наразі АТ КБ «Приватбанк» є універсальним банком з фокусом на роздрібний сегмент, який активно просуває послуги для малого та середнього бізнесу та вибірково працює в корпоративному секторі. Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України (НБУ) з березня 1992 року. надати економічно-організаційну характеристику АТ КБ «ПРИВАТБАНК». Заданими дослідження СBR Ukraine у 2020 року з ним співпрацюють 64,7% українців – фізичних осіб старше 16 років. Вважають основним банком 52,3% користувачів банківських послуг – фізичних осіб, що більше, ніж унаступних за нами двадцяти банках разом взятих.

В другому розділі ми розглянули організаційно-економічну характеристику банку, проаналізували основні показники діяльності. За допомогою вертикального та горизонтального аналізу проаналізували основні показники діяльності банку за три роки, а саме проаналізували структуру, динаміку та якість активів та пасивів АТ КБ «ПРИВАТБАНК». Основою активів банку на разі є інвестиційний портфель, який стабільно зростає с кожним роком. Загалом активи банку зросли на 72802 тис. грн., або на 23,5%. На це збільшення значною мірою вплинув інвестиційний

портфель, який мав темп приросту 44,3% та збільшився на 68965 тис. грн., станом на 31.12. 2020.

За структурою пасивів у 2020 році, бачимо зменшення частки зобов'язань в пасивах на 4%. Таке зменшення пояснюється збільшенням накопиченого дефіциту та непокритого збитку на 1704 тис. грн. та 1663 тис. грн. відповідно, на мою думку із-за пандемії і складної економічної ситуації у 2020 році.

Проаналізовано фінансові ресурси банку, а саме проведено структурний аналіз власного капіталу, аналіз зобов'язань, депозитної бази. Проведено якісний аналіз регулятивного капіталу банку, та аналіз коефіцієнтів достатності капіталу. Визначили, що банк дотримується та у багато разів перевищує норми НБУ нормативів достатності капіталу, а саме, банк стабільно нарощує регулятивний капітал, який у свою чергу збільшує показники достатності капіталу. За цей період, не зважаючи на коронакризу, банк наростив зобов'язання та кошти клієнтів. При цьому банк мав гарний результат, що позитивно відобразилось на кредитному рейтингу банку.

У третьому розділі ми запропонували загальні шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами та провели SWOT-аналіз досліджуваного банку, за допомогою якого виявили слабкі та сильні сторони діяльності.

Виявили методи, за допомогою яких зможемо покращити системи управління фінансовими ресурсами, що призведе до підвищення прибутковості банку, та як наслідок, зменшенню накопиченого дефіциту. Такими методами стали методи: лімітування, диверсифікація та формування резервів. Значну роль у збільшенні планованої прибутковості зіграло зменшення адміністративних витрат шляхом переходу АТ КБ «ПРИВАТБАНК» до необанкінгу. Neobank – це тип прямого банку, який працює виключно онлайн без традиційних фізичних мереж. Аналізований банк - державний банк, й насамперед є важливим банком для всього населення, то пряме розуміння необанку буде не зовсім коректне для АТ КБ

«ПРИВАТБАНК», тому необхідно залишити лише основні відділення у містах, які були б поділені на райони й залишити по одному відділенню на район. За допомогою таких методів, нам вдалося покращити управління фінансовими ресурсами банку, а також збільшити прогнозовану прибутковість банку більш ніж на 20%, що допомогло скоротити строк погашення накопиченого дефіциту з 8 років до 5 років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник іншомовних слів / За редакцією О.С Мельничука. К.: Головна редакція УРЕ. 1974. 968с.
2. Полфреман Д., Форд Ф. Основы банковского дела / Пер. с англ. М.: ИНФРА. М. 1996. 624с.
3. Банковское дело. Учеб. / Под ред. Ловрушина О.И. М.: Финансы и статистика. 1998. 576с.
4. Заруба О.Д. Банківський менеджмент та аудит. К.: Лібра ТОВ. 1996. 218с.
5. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін. К.: КНЕУ, 2003. 599с.
6. Банки и банковские операции. Учеб. / Под ред. Жукова Е.Ф. М.: Банки и биржи, ЮНИТИ. 1997. 471с
7. Киселев В.В. Управление банковским капиталом (теория и практика). М.: Экономика, 1997. 256с.
8. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. – К.: Поліграф книга, 2000. 512с.
9. Долан Э. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Э. Дж. Долан ; пер. с англ. В. Лукашевича и др. ; под общ. ред. В. Лукашевича, М. Ярцева. – СПб. : «Санкт-Петербург оркестр», 1994. 496 с.
10. Банківські операції : підр. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. [3-тє вид., перероб. і доп.]. К.: КНЕУ, 2008. 608 с
11. Банковское дело : учебник / О. И. Лаврушин, И. Д. Мамонова, Н. И. Валенцева и др.; под ред. О. И. Лаврушина. М.: КНОРУС, 2011. 768 с.
12. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики [Текст]: монографія / М. Д. Алексеєнко. К.: КНЕУ, 2002. 276 с.

13. Волохата К. О. Сутність і значення ресурсної бази банків / К. О. Волохата, В. Є. Волохата // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2011. №1 (10). С. 147-154.
14. Васюренко О.В., Волохата К.О. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 463с.
15. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник / Кол. авт.: А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза і канд. екон. наук, доц. М. Ф. Пуховкіної. К.: КНЕУ, 2005. 556 с.
16. Банківські операції: Підручник/ Під ред. А. М. Мороза, М. І. Савлука та ін.–К.,2000.–472с.
17. Мартинюк Ж.В. Ресурсна база комерційних банків / Фінанси України. - № 11. 1998. с.112-114.
18. Вожжов А.П. Формування ресурсів комерційних банків // Фінанси України. 2003. №1. С.116-129.
19. Терещенко Г. М., Машкова М. М. Особливості ресурсного забезпечення банківського іпотечного кредитування//Фінанси України. 2009. №3. С.78-86.
20. Вареник В.А. Основні аспекти депозитного формування капіталу банку / В. А. Вареник // Науковий вісник. 2007. №17 (6). - с. 167-170
21. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) або Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) URL: <https://smida.gov.ua/db/feed/showform/manrep/48246>
22. Міністерство Фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua>
23. Національний банк України. Глосарій термінології. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123549
24. Голова Національного банку України. URL: <https://www.facebook.com/KyryloShevchenkoCEO/posts/41388383677110>

25. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/normativ-dovgostrokovoyi-likvidnosti-nsfr-stanovitime-90-z-01-jovtnya-2021-roku>
26. Закон України «Про банки та банківську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
27. Аналітична система для аналізу ринків. URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/14360570/
28. Звіт про державний банк АТ КБ «ПРИВАТБАНК». URL: <https://mof.gov.ua/uk/privatbank>
29. Фінансова звітність АТ КБ «ПРИВАТБАНК» URL: https://static.privatbank.ua/files/PB_SepUkr_2021.03.15_Zvit_Last_n.pdf
30. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
31. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури // С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. К.: УБС, ЦНДНБУ, 2009. 384 с. 2.
32. Офіційний сайт АТ КБ «ПРИВАТБАНК». URL: <https://privatbank.ua>
33. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
34. Центр досліджень соціальних комунікацій URL: <http://nbuviar.gov.ua>
35. Сайт інформаційного агентства «Ваш банкір» «Банківський сектор України: реалії та перспективи» URL: <http://vashbankir.com/financial-literacy/articles/bankovskiy-sektor-ukrainy-realii-iperspektivy>.
36. <https://nabu.ua>
37. Фатюха В. В. Аналіз фінансових результатів банківського сектору України. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2018/73.pdf

38. Коваленко М.С. Банківські операції: навч. посібник / М.С. Коваленко, В.І. Капран, М.С. Кривченко, О.К. Коваленко, С.І. Омельченко. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
39. І. І. Д'яконова, Ю. Ю. Онопрієнко, Сумський державний університет, м. Суми. Ефективна економіка № 9, 2017.
40. Панова Г.С. Кредитна політика комерційного банку. М. 2007. с.264.
41. Єпіфанов А.О. Операції банків: навчальний посібник / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. 523 с.
42. Інформаційний портал Finbalance. URL: <https://finbalance.com.ua/news/privatbank-skorotiv-pributok-u-2020-rotsi-na-22---do-253-mlrd-hrn>
43. Руцишин Н. М. Фінансові ресурси банку та особливості їх формування в сучасних умовах / Н. М. Руцишин // Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія “Економіка і управління”. 2014. № 30. С. 263-279.

ДОДАТКИ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Заборгованість банків	7	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 715	875
Поточні податкові активи	22	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 448	2 210
Інші активи	13	8 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	7 721
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 708	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 855	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	689	614
Неревалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
 В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер




АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан


У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	45 894	27 360
Заборгованість банків	7	27 118	-
Кредити та аванси клієнтам	8	59 544	50 140
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	84 680	86 244
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	66 602	79 299
- за амортизованою собівартістю	9	875	14 538
Поточні податкові активи		2 257	184
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію/інвестиції в дочірні компанії		155	30
Інвестиційна нерухомість		3 379	3 340
Активи з права користування	10	1 716	-
Основні засоби та нематеріальні активи	11	4 764	3 793
Інші фінансові активи	12	2 210	2 743
Інші активи	13	9 285	8 899
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 244	1 361
Активи, утримувані для продажу	14	-	117
ВСЬОГО АКТИВІВ		309 723	278 048
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	15	7 721	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		201	195
Кошти клієнтів	16	240 621	231 055
Зобов'язання орендарів з лізингу	32	1 748	-
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	121	136
Інші фінансові зобов'язання	17	1 522	2 249
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 260	3 132
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		255 194	246 584
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	614	687
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 274)	(3 303)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	19	6 850	6 211
Накопичений дефіцит		(169 918)	(190 388)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		54 529	31 464
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		309 723	278 048

Затверджено директором та підписано 29 квітня 2020 року.



ВИТВАН


 Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління
 (з питань фінансів)


 В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

	Прим.	31 грудня 2018	31 грудня 2017 (перераховано)	31 грудня 2016 (перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>				
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	27 360	25 296	30 159
Заборгованість банків		-	2 903	-
Кредити та аванси клієнтам	8	50 140	38 335	32 616
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	86 244	-	-
- наявні для продажу	9	-	90 354	64 409
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	79 299	-	-
- утримуються до погашення	9	-	36 322	-
- за амортизованою собівартістю	9	14 538	-	-
Вбудовані похідні фінансові активи	9	-	34 336	27 044
Передоплата з поточного податку на прибуток	24	184	184	181
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	30	246
Інвестиційна нерухомість	10	3 340	3 648	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	3 793	3 326	3 409
Інші фінансові активи	12	2 743	2 940	2 639
Інші активи	13	8 899	8 815	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 361	7 069	8 782
Активи, утримувані для продажу		117	117	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		278 048	253 675	179 761
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Заборгованість перед НБУ	14	9 817	12 394	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	15	195	234	2 667
Кошти клієнтів	16	231 055	212 167	180 656
Випущені боргові цінні папери		2	2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	136	150	138
Інші фінансові зобов'язання	17	2 247	1 688	1 932
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 132	3 292	2 545
Субординований борг		-	129	122
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		246 584	230 056	206 109
КАПІТАЛ				
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060	50 695
Емісійний дохід	19	23	23	23
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	-	111 591
Резерв переоцінки приміщень	11	687	769	805
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів		(3 303)	(479)	521
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	9 934
Загальні резерви та інші фонди	19	6 211	6 211	1 619
Накопичений дефіцит		(190 388)	(201 139)	(201 536)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		31 464	23 619	(26 348)
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		278 048	253 675	179 761

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханзл
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер